

Årsrapport 2010

Fylkesmannen i Buskerud

Innhold

Kapittel 1 - Om embetet	Side 4
Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer	Side 7
Kapittel 3 - Resultatområder	Side 14
Kongehuset	Side 14
Miljøverndepartementet	Side 14
Landbruks- og matdepartementet	Side 23
Kunnskapsdepartementet	Side 36
Statens Helsetilsyn	Side 50
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	Side 55
Justis- og politidepartementet	Side 60
Kommunal- og regionaldepartementet	Side 64
Arbeidsdepartementet	Side 68
Helse- og omsorgsdepartementet	Side 70
Samferdselsdepartementet	Side 95
Utenriksdepartementet	Side 95
Kulturdepartementet	Side 95
Fomyings-, administrasjons- og kirke departementet	Side 95
Andre	Side 97
Endringer i årsrapporten	Side 98

Kapittel 1 - Om embetet

1.1 Tilstanden i embetet og fylket generelt

Kommuneøkonomi

Vi har fremdeles stort fokus på de kommunene som har en anstrengt økonomi. Disse kommunene er de folkerike kommunene i Nedre Buskerud. Det høye gjeldsnivået disse kommunene har er særlig bekymringsfullt.

De skattesvake kommunene i fylket har som tidligere år gjennomgående større sosiale utfordringer, svakere driftsresultat over tid, dårlig likviditet og små eller ingen buffer til å takle uforutsette hendelser.

Erfaringer med bruk av ny plandel i plan- og bygningslov

Det er et stort behov for veiledning overfor kommunene som følge av ny lov. Denne veiledningen har vi gjennomført alene eller sammen med fylkeskommunen. Vi har avholdt regionale seminarer med kommunens administrasjon og politikere, møter med enkeltkommuner etter behov og har hatt utstrakt veiledning på telefon. Dette arbeidet tar mye ressurser, men vi får gode tilbakemeldinger fra kommunene om at de mener det er nyttig og det resulterer i bedre kvalitet på saksbehandlingen.

Saksbehandlingstid og rettssikkerhet

Fylkesmannen i Buskerud har mål om høy faglig kvalitet og effektiv saksbehandling i klagesaker etter Lov om sosiale tjenester i NAV og etter Sosialtjenesteloven. Antall klagesaker økte i 2010. Etter lov om sosiale tjenester i NAV mottok vi 268 klagesaker (190 i 2009) og etter sosialtjenesteloven (omsorgstjenester) 74 saker (62 i 2009). Buskerud er blant de fylkene som behandlet flest klagesaker i 2010. Samtidig har vi lavest saksbehandlingstid. I nærmere 17 % av de behandlede sakene ble det kommunale vedtaket endret.

Fører kort saker

Fylkesmannen har, som flere tidligere år, hatt en sterk vekst i antall fører kort saker. Siden embetet ikke har fått tilført økte ressurser til å løse denne oppgaven, har en prioritering av saksbehandlingen av fører kort sakene ført til at andre oppgaver innenfor Helsedirektoratets område er nedprioritert.

Barnehage

Fylkesmannens arbeid har i 2010 i hovedsak rettet seg mot tilsyn, tilskuddskontroll og kvalitetsutvikling. Tilsynet avdekket at flere kommuner ikke gjennomfører tilsyn på en tilfredsstillende måte. Tiltak rettet mot rekruttering av førskolelærere og videreutdanning for kommunalt ansatte i "Tilsyn og kvalitet" har blitt positivt mottatt.

Grunnutdanning

Fylkesmannens arbeid har også i 2010 i hovedsak innrettet seg mot tilsyn. Omfanget av tilsyn er økt gjennom flere nasjonale tilsyn, tilsyn med prioriterte områder og egeninitierte tilsyn. Nytt, og positivt, av året var at det felles, nasjonale tilsynet i større grad retter seg mot skolene og elevenes læringsmiljø. Resultatene viser at mange skoler og skoleeiere fortsatt mangler tilfredsstillende systemer for å ivareta lovens krav. Samtidig erfarer vi at andre skoler og skoleeiere bruker tilsynsrapportene og den veiledning som følger disse, til å utvikle sine egne systemer.

Kommunene har i 2010 brukt mye ressurser på å utarbeide sine første, årlige tilstandsrapporter.

Barnevern

Fylkesmannen har hatt fokus på barneverntjenesten i sine møter med kommuneledelsen. Gjennomgangen av kommunenes rapportering for annet halvår 2010 viser en fortsatt økning i antall nye meldinger og barn med tiltak. Antall stillinger har økt noe, men ikke i samme omfang som antall saker. Rapporteringene viser en gledelig reduksjon i antall fristoversittelser og barn uten tiltaksplan/omsorgsplan. Ingen kommuner ligger nå an til å bli ilagt mulkt. Mange kommuner sier at de har problemer med å rekruttere kvalifiserte barnvernansatte. Dette, i tillegg til at små kommuner har behov for større "avstand" til sakene, har ført til at flere kommuner har inngått interkommunalt samarbeid.

Miljøvern

Den største langsiktige trusselen på miljøområdet er knyttet til konsentrasjon av klimagasser i atmosfæren, reduksjon av det biologiske mangfoldet, og bruk og utslipp av helse- og miljøfarlige kjemikalier. Klimagassutslipp og kjemikalier utgjør fortsatt store utfordringer i fylket. Redusert tap av biologisk mangfold er også et viktig satsingsområde i Buskerud.

For å ivareta naturmiljøet har Fylkesmannen i 2010 økt omfanget av forurensningstilsyn mot ulike bedrifter og kommuner for å redusere forurensning og utslipp til det ytre miljøet. Samtidig er arbeidet med opprensning i grunnforurensning og sjøsedimenter videreført.

Det er også lagt inn et betydelig arbeid med en mer helhetlig vannforvaltning, med utarbeidelse av forvaltningsplaner i etablerte verneområder, og med kartlegging og kvalitetssikring av data om biologisk mangfold, slik at dette blir ivaretatt i arealplanleggingen i fylket. Fylkesmannen har i tillegg fulgt opp rovviltforvaltningen, villreinforvaltningen og øvrig vilt- og fiskeforvaltning i fylket, samt nye verneplaner. Veiledning og kontroll med kommunenes arealplanlegging er prioritert i tillegg til det løpende arbeidet med forvaltning etter ulikt miljøløverk, herunder friluftsløven, motorferdselloven, naturmangfoldloven, forurensningsloven og laks- og innlandsfiskekloven.

Landbruk

Skognæringen har hatt et markert oppsving i aktiviteten i 2010, da virkningene av finanskrisen nå på det meste synes å være over.

Det er fortsatt tilbakegang i kornarealet i Buskerud, mens grasarealet øker. Dette må ses i sammenheng med at flere begynner med kjøttproduksjon. Det er stor grunn til bekymring for utviklingen i melkeproduksjonen. Det er lav interesse for kjøp av melkekvote i Buskerud og nyetablering innen melkeproduksjon.

Areal som blir drevet etter økologiske prinsipper er uforandret fra 2009. Buskerud er foregangsfylke på økologisk jordsmonn.

Omfanget av dyrka mark som omdisponeres til utbyggingsformål har igjen økt i 2010 sammenliknet med 2009.

1.2 Rapportering på ressursbruk

Departement	Kap1510	Fagdep
Miljøverndepartementet	kr 8 805 048,20	kr 2 193 606,67
Landbruks- og matdepartementet	kr 8 722 961,25	kr 0,00
Kunnskapsdepartementet	kr 4 962 000,99	kr 11 838 059,75
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	kr 3 022 373,61	kr 0,00
Justis- og politidepartementet	kr 2 869 094,78	kr 329 586,55
Kommunal- og regionaldepartementet	kr 3 249 618,30	kr 0,00
Arbeidsdepartementet	kr 2 045 370,56	kr 958 451,82
Helse- og omsorgsdepartementet	kr 9 135 017,22	kr 2 728 759,09
Andre	kr 23 026 800,46	kr 0,00
Sum:	kr 65 838 285,37	kr 18 048 463,88

1.3 Andre Forhold

Ledelse og styring

Embetet startet arbeidet med ny strategisk plan for perioden 2011 - 2014 i 2010. Planen skal fange opp nye eksterne utfordringer og endringer i oppgavene.

Gjennomføring og oppfølging av interne risikovurderinger i mål- og resultatstyringen skal forankres i strategisk plan. Resultatet fra kommuneundersøkelsen i 2010 blir brukt både i strategiarbeidet, og i løpende dialog med kommunene.

Resultatene fra medarbeiderundersøkelsen er fulgt opp i alle avdelinger og viktige funn er tatt med i prosessen med ny strategisk plan. Plattform for ledelse blir også brukt for å sette ledelsesutfordringer og medbestemmelse på dagsorden.

Økonomiske forhold

Tildelingsrammen for 2010 på kapittel 1510 post 01 var kr 62 026 000. Utviklingen med å overføre øremerkede fagmidler til rammen på kapittel 1510 er positiv og bidrar til å gi forutsigbarhet i planlegging og budsjettering. Selv om kapittel 1510 styrkes ved overføring av fagmidler, ser vi at basisbevilgningen til tradisjonelle kjerneoppgaver svekkes.

Når basisbevilgningen svekkes, har vi ikke ressurser til å møte voksende saksmengder på etablerte fagfelt. Resultatene fra 2010 viser at helseområdet er spesielt utsatt. På helseområdet er det en generell økning i klagesaker og førerkortsaker. Samtidig som de tradisjonelle sakene øker, har antallet akutte hendelser i spesialisthelsetjenesten med behov for tilsynsmessig oppfølging økt betydelig.

Situasjonen på helseområdet er svært vanskelig og ressursituasjonen i 2011 må følges opp spesielt. Slik situasjonen nå er vil antallet systemrevisjoner bli redusert (det vil si at Statens Helsetilsyns krav ikke vil bli oppfylt).

Innkjøp

Oppfølging av regelverket for offentlige anskaffelser ble videreført og fortløpende oppdatert på vårt intranett. Vi hadde fokus på dokumentasjon av innkjøpsprosesser.

Medlemsskapet i BTV Innkjøpsamarbeid ble forlenget med tilhørende aktuelle rammeavtaler. I 2010 fortsatte vi å benytte innkjøpsverktøyet Merzell ved større innkjøp.

Fylkesmannen i Buskerud har en fast innkjøpskoordinator. I 2010 gjennomførte koordinatoren fordypingskurs i offentlige anskaffelser i regi av DIFI, oppfølgingskurs i Merzell elektronisk innkjøpsverktøy og deltok på diverse konferanser i DIFI og BTV Innkjøp.

Miljøtiltak

Vi gjennomførte 2 møter i styringsgruppen for Miljøknutepunkt i Buskerud i mars og august 2010. Prosjektet er godt igang med prosjektleder på plass, og det ble holdt møter og samlinger med miljøfokus. Både embetet og knutepunktet tok hensyn til miljøkriterier ved valg av leverandører.

Fylkesmannen i Buskerud ble Miljøfyrtårnsertifisert i 2009. Vi rapporterer årlig til Miljøfyrtårn på områdene innkjøp, energi, avfall, transport og klima. Miljøfyrtårn forutsetter at vi jobber kontinuerlig for å forbedre oss. Vi skal resertifiseres i 2011.

Statsborgerseremoni

Vi gjennomførte en statsborgerseremoni i Drammen i mai 2010. 122 nye statsborgere (av 547) fra over 30 land var påmeldt til denne markeringen. Deltakerne er bosatt i hele fylket. Flere ordførere var tilstede på seremonien. Gjestetaler var lederen av Drammen innvandrerråd.

Kapittel 2 - Sentrale politiske føringer

2.1 Generelle samordningsoppgaver. Fornyning av offentleg sektor

Fylkesmannen har etablert flere samordningsarenaer innenfor ulike områder som involverer alle nivåer i kommunal, fylkeskommunal og statlig virksomhet: eksempel "ungdom mellom stoler" og stat-næringsliv.

Ledelsen gjennomførte 8 dialogmøter med kommunene enkeltvis eller regionvis første kvartal 2010. Møtene er nå godt innarbeidet med enkelte faste tema på dagsorden, samtidig som kommunene selv velger ut aktuelle tema for dialogen. Fast møteplass mellom kommuneledelsen og fylkesmannens ledergruppe er også en to dagers konferanse i mai. Her deltar også ledere av andre regionale etater og bidrar til at det blir en nyttig møteplass. Det er også faste årlige møter med Buskerudbenken i Stortinget. For øvrig har Fylkesmannen og de ulike sektorene en rekke møter med enkeltkommuner.

Fylkesmannen har gjennom flere år arbeidet med felles høringsuttalelse for overordnede planer etter plan- og bygningsloven. Arbeidet samordnes i "planovalen" som møtes hver 14. dag. Her deltar embetets ulike fagavdelinger, fylkeskommunen, NVE og Vegvesenet. Det utarbeides årlig en tilstandsrapport på bakgrunn av innrapporterte KOSTRA tall fra kommunene.

Buskerudbyen

Fylkesmannen deltar i Buskerudbyprosjektet, et samarbeidsprosjekt mellom fem kommuner fra Lier til Kongsberg, Statens vegvesen, Jernbaneverket og Buskerud fylkeskommune. Hovedoppgavene som skal løses er å utarbeide en felles areal og transportplan og gjennomføre en bypakke (tiltaksplan for å øke andelen kollektivtrafikk og gang-/sykkeltrafikk). Statistisk Sentralbyrå har anslått veksten i Buskerudbyen til 40.000 nye innbyggere i løpet av 20 år. Denne utviklingen vil om få år kunne gi store trafikkproblemer.

Klimaforum

Vi deltar også i partnerskap for klima og miljø i Buskerud. Partnerskapet har 10 ulike aktører fra næringsliv, kommune/stat og forskningsmiljøer. Partnerskapet skal være en pådriver for nye prosjekter og næringsutvikling i Buskerud.

2.2 Velferd, helse, personleg tenesteyting og likestilling

HELSEAVDELINGEN/ HELSETILSYNET I BUSKERUD

Avdelingen gis oppdrag fra

- Statens helsetilsyn; tilsyn og klagesaksbehandling
- Helsedirektoratet; forvaltnings- og utviklingsoppgaver

Et stort antall enkeltoppdrag er innbyrdes prioritert med utgangspunkt i føringer gitt i FADs tildelingsbrev:

Omsorgsplan 2015 (herunder personellverk i pleie- og omsorgstjenesten, heldøgns omsorgsplasser, Demensplan 2015 og Kompetanseløftet) er fulgt opp. En hovedutfordring i fylket er et høyt antall ansatte i PO-tjenestene som begynner å nærme seg aldersgrensen, samt en høy andel ansatte uten formell helsefaglig kompetanse. Dette må håndteres for å kunne ivareta den kommende økningen av antall eldre.

Kommunene har begynt å ta grep i forhold til **Samhandlingsreformen** og de betydelige krav som settes til dem i denne forbindelse. Samarbeidsavtaler mellom kommuner og sykehus er under utarbeiding, kommunene planlegger ulike former for lokalmedisinske sentre/ intermediæravdelinger, og de utvikler samarbeid om legevakt, voldsmottak og krisesentre. Kommunene er fulgt opp i forhold til bruken av tildelte forebyggingsmidler.

Det har i 2010 vært gjennomført **tilsyn med kommunale helsetjenester til eldre**. Erfaringer er kommuner som sliter både med kapasitet og kvalitet; tjenester og personale er ikke dimensjonert i forhold til behovene og ledelsen klarer ikke å ha et tilstrekkelig fokus på trygge tjenester og sikring av forsvarlighet. Både institusjoner og hjemmetjenester får ansvar for tunge brukergrupper med kompliserte og sammensatte problemer, noe som setter

store krav til at kommunene klarer å rekruttere kompetent, helsefaglig utdannet personell.

Fylkesmannen har fulgt opp utviklingen i **kommunenes psykiske helsearbeid** og rapportert inn sentralt. Det har vist seg å være betydelig utfordring å opprettholde nivået og trykket fra opptrappingsplan-perioden. Enkelte kommuner rapporterer om nedbygging av tjenestetilbudet til psykisk syke, selv om dette ikke er gjennomgående. Videre oppfølging av fagområdet, med rådgivning og kontroll, anses nødvendig.

Antallet vedtak om bruk av **tvang overfor personer uten samtykkekompetanse**, og som motsetter seg nødvendig helsehjelp, har økt kraftig siden 2009. Helsetilsynets saksbehandling krever mye mer ressurser enn de ekstramidler som er tildelt formålet. Det har vært gitt opplæring til kommunene og utført uanmeldt tilsyn. Det er vår vurdering at det er langt fram til tjenestene fatter de vedtak som faktisk skal fattes; etter de korrekte helsemessige vurderinger og på en formelt korrekt måte.

Helsetilsynet i Buskerud er gitt det **overordnede tilsynsansvar for hele Vestre Viken HF** (inkludert Bærum sykehus og andre helseinstitusjoner i Asker og Bærum), noe som sammen med et betydelig merarbeid knyttet til ny varslingsordning og et kraftig økende antall klagesaker gir utfordringer i forhold til saksbehandlingstiden i enkeltsaker. Skal man få kontroll med sistnevnte, må ressurstildelingen til embetet innenfor området økes betydelig.

Embets mest ressurskrevende forvaltningsoppgave på helsesiden er **føreraktsaker**. Vi har hatt en jevn og kraftig økning gjennom flere år; og dette vil fortsette (mange eldre bilførere og økende antall eldre kvinner). Embets vurdering er at dette er et viktig trafikksikkerhets- og rettssikkerhetsområde, slik at disse sakene har fått en prioritet det i tildelingsbrevet ikke er bedt om.

Prosjekt "Ungdom mellom stoler"

Fylkesmannen tok i 2009 initiativ til et 2-årig prosjekt som skal fange opp ungdom som faller ut av skolen eller arbeidslivet. Prosjektet er et samarbeid mellom Fylkesmannen, fylkeskommunen, NAV Buskerud og tre kommuner i fylket. Prosjektet er nå i sin slutfase. I alle de tre kommunene har det vært arbeidet i sikre overgangen fra ungdomstrinnet til videregående opplæring. Det er nå etablert samarbeidsrutiner som skal fungere utover prosjektperioden. Prosjektet har avdekket at det er viktig at dette arbeidet er forankret i øverste ledelse i kommunen (rådmann/kommunalsjef) og at de ulike samarbeidspartnere i møter stiller med fullmakt til å treffe beslutninger. Prosjektet vil videreføres i "Ny Giv" som nå iverksettes i fylkeskommunene.

NAV

Det er opprettet NAV-kontor i alle kommuner. Flere av kontorene er små og sårbare, samtidig som kravene til omstilling hos medarbeiderne er stort. Som vist i kap. 1 hadde vi i 2010 en stor økning i antallet klagesaker etter Lov om sosiale tjenester i NAV.

Tilsynet med tildeling av økonomiske ytelser i NAV-kontoret avdekket flere mangler ved de ansattes kompetanse, rutiner og internkontroll. Etterspørselen etter opplæring er stor og vi har i ettertid hatt opplæring i de kommunene vi ved tilsynet avdekket manglende kompetanse. Vi vil fremover ha fokus på hvordan det sosialfaglige arbeidet opprettholdes og videreutvikles i NAV-kontorene.

Vi fikk i 2010 mange henvendelser fra NAV-brukere med beklagelser over tilgjengelighet og service ved kontorene. Noen av de henvendelsene som gjaldt de kommunale tjenestene har ført til hendelsesbasert tilsyn. Vi får imidlertid like mange henvendelser (beklagelser) som gjelder den statlige delen av NAV og sitter igjen med et inntrykk av at det er uklart om det gis god nok informasjon om riktig innstans fra statlig side.

Vi ser at enkelte kommuner som hadde høy deltakelse i kvalifiseringsprogrammet nå har skrevet ut deltakere ved avsluttet program uten at det er tatt inn et tilsvarende antall nye deltakere. Vi vil ved senere tilsyn undersøke hva deltakerne har gått til etter avsluttet program.

Rusfeltet

Gjennom opptrappingsplanen for rusfeltet skal rusmiddelavhengige tilbys den hjelp, behandling og rehabilitering de har behov for. Samtidig skal det rusforebyggende arbeidet styrkes, brukerne skal gis økt innflytelse og pårørende skal ivaretas bedre. Vi har fått et godt samarbeid med brukerorganisasjonene.

Vi har tett samarbeid med Borgestadklinikken og har hatt opplæring spesielt rettet mot NAV ansatte.

Fylkesmannen forvalter tilskuddsordningene på rusfeltet. I 2010 var samlet tilskudd til kommuner og spesialisthelsetjenesten 19 millioner. Tilskuddene førte til at det ble opprettet ca. 30 stillinger i kommunene.

Barnevern

Fylkesmannen har gjennomført planlagt tilsyn med kommunale barneverntjenester i tre kommuner med tema samordning av helse-, sosial- og barneverntjenester til utsatte barn og unge og overgangen mellom barneverntjeneste og sosialtjeneste etter fylte 18 år. Det ble funnet brudd på myndighetskrav i ett av tilsynene.

Vi har ført tilsyn med i alt 5 barneverninstitusjoner med 12 avdelinger/enheter. I tillegg er det gjennomført tilsyn med omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere.

Ved institusjonstilsynene la vi stor vekt på å få samtale med barnet/ungdommen. Vi snakket i 2010 med 88 av 94 mulige beboere. De seks som vi ikke har snakket med har enten ikke vært tilstede, de har ikke villet snakke med oss, de har vært på rømmen eller de har vært syke. Hvis alle beboerne hadde vært tilstede og alle hadde ønsket å snakke med oss kunne det vært gjennomført 170 samtaler. Vi har gjennomført 118 slike samtaler.

Sosiale tjenester

Vi mottar færre klager på tjenester etter lov om sosiale tjenester fra brukere over 67 år. Dette til tross for at vi i media får informasjon om at timetall og omfang av f.eks hjemmehjelp reduseres. Av 16 klager på hjelp til å klare dagliglivets gjøremål i hjemmet (f.eks hjemmehjelp) omhandlet 14 av sakene brukerstyrt personlig assistanse, hovedsaklig til yngre brukere.

Fylkesmannen har et stort fokus på tjenestetilbudet til psykisk utviklingshemmede og spesielt på oppfølging av vedtak om bruk av tvang og makt. Vi er spesielt bekymret for den høye andelen ufaglærte i flere av kommunene. Vi har gitt dispensasjon fra utdanningskravet i 203 tilfeller. Det er på samme nivå som i 2009 selv med 17 nye vedtak. Vi avslo 69 dispensasjonssøknader og anmodet kommunene om å disponere faglært personale på en måte som gjorde det mulig å gjennomføre tiltakene med færre ufaglærte.

2.3 Oppvekst, barnehagar og utdanning

I ulike sammenheng oppfordrer Fylkesmannen skole- og barnehageeiere til å utvide samarbeid mellom tjenester og aktører på områdene. Fylkesmannen har blant annet etablert et Utdanningsforum, der fylkeskommunen, kommunene, KS, høyskolen, NHO og fagorganisasjonene deltar. Et av formålene er koordinering og samordning. Gjennom folkehelsearbeidet kobles oppvekst, utdanning og helse. Fylkesmannen har i 2010 videreført prosjektet "ungdom mellom stoler", og initiert en studie for å påvise faktorer som gjør at ungdom faller mellom stoler.

Gjennom hyppige møter og annen kontakt med kommunene formidler Fylkesmannen nasjonale styringssignaler på barnehageområdet, med fokus på dimensjonering og kvalitet. Forvaltningen av statlige midler er nøye fulgt opp, herunder midler til å styrke opplæringen av minoritetspråklige barn. Fylkesmannen har gjennomført en rekke kontroller av hvordan ulike midler er benyttet i kommunene. Tilsyn med kommunene som barnehagemyndighet har vært prioritert og styrket, blant annet ved at flere medarbeidere har oppgaver på sektoren.

På utdanningsområdet har tilsyn vært en hovedoppgave. Alle medarbeidere i avdelingen har vært mer eller mindre involvert i tilsynsarbeid. Det er gjennomført tilsyn i tråd med oppdraget, både nasjonale tilsyn, tilsyn med prioriterte områder og egeninitierte tilsyn, med basis i risiko- og sårbarhetsanalyser. Resultater fra de ulike tilsyn er spredd og vi ser at andre kommuner nyttiggjør seg den veiledningen tilsynsrapportene inneholder.

Fylkesmannen har ansvaret for regional koordinering av GNIST og har gjennomført samordningsmøter og konkrete tiltak rettet mot ungdom.

På områdene barnehage og utdanning søker Fylkesmannen å løse de samlede oppgaver i sammenheng, og i en del tilfelle også med andre sektorer Fylkesmannen har ansvar for. Det innebærer at alle medarbeidere har ansvar på begge områder. På samme måte søker vi å koble barnehage, grunnskole og videregående opplæring når vi gjennomfører ulike eksterne tiltak. Samarbeidet med sektorene er utstrakt, med ulike definerte fora og møteplasser.

Hovedoppgaven tilsyn krever god kompetanse hos alle medarbeidere, både når det gjelder metoder, samhandling og kunnskap om sektorene. Denne kompetansen opparbeides over tid. Det er derfor viktig å ha et stabilt personale og gode grep for kompetanseutvikling. Nasjonalt nivå bør intensivere opplæring av Fylkesmannen ved årvisse kurs for tilsynsledere og tilsynsmedarbeidere. Fylkesmannen ser fortsatt et behov for nasjonal samordning av

tilsynsmetodikk på våre sektorer, slik at Fylkesmannen kan opptre rimelig enhetlig utad. Det samlede "tilsynspresset" på kommunene må vurderes. På utdanningsområdet er det derfor en positiv utvikling at tilsyn nå i større grad retter seg mot skolenivå.

2.4 Arealdisponering og byggjesaker

I 2010 har Fylkesmannen på landbruksområdet behandlet til sammen ca 30 kommune-/kommunedelplaner, 180 reguleringsplaner og ca 50 dispensasjonssaker etter plan- og bygningsloven. Av disse er det fremmet innsigelse til 2 kommuneplaner og 2 reguleringsplaner. 2 dispensasjonssaker er påklaget. En av innsigelsene til kommuneplanene og en av klagesakene er løst i 2010, de andre er uløst.

På landbruksområdet har vi meklet på en kommuneplan med innsigelse på landbruksområdet etter Buskerud fylkeslandbruksstyre fra 2009. Det ble ikke enighet om planen i meklingen, og den sendes til MD til avgjørelse.

Landbruks- og næringsavdelingen har arbeidet med regional plan for Hardangervidda gjennom 2010, og er også med i regional plan for Nordfjella som har startet opp.

De viktigste utfordringene for å sikre landbrukets arealinteresser i samfunnsplanleggingen er, etter Fylkesmannens syn, å redusere dagens omdisponeringstakt av dyrka og dyrkbar mark ytterligere. I Buskerud viste tallene en nedgang i 2007 og 2008 til omlag 300 dekar. Det var en halvering i fht. tidligere gjennomsnitt på ca 600 dekar i året, jf. den nasjonale målsettingen om å halvere omdisponeringen innen 2010. I 2009 steg imidlertid omdisponeringen igjen til ca 370 dekar, hvorav 170 dekar dyrka mark og 200 dyrkbar mark. Vi er spente på tallene for 2010 som kommer i mars 2011 og på om omdisponeringstakten vil fortsette å stige. Flere større kommuneplaner viser at det fortsatt er enkelte kommuner som ønsker å omdisponere betydelig arealer dyrka mark til andre formål.

Fylkesmannen ser det også som en stor utfordring å ivareta viktige kulturlandskaper, jf. den nasjonale målsettingen om at disse landskapene skal være kartlagt og gitt en forvaltning innen 2010. Dette særlig sett i sammenheng med nedgang i dyretall og mindre bruk av utmarksbeite. Fylkesmannen arbeider tett med kommunene og berørte grunneiere i vårt nasjonalt utvalgte kulturlandskapsområde på Steinssletta i Hole og Ringerike kommuner.

Utfordringene for å ivareta jordvernet synes å være knyttet til at lønnsomheten i tradisjonell landbruksproduksjon fortsatt synker. Dette gjør at flere grunneiere ønsker å omdisponere sine arealer til formål som er privatøkonomisk mer lønnsomme. Samtidig er flere av fylkets kommuner utsatt for sterkt tilflyttingspress. I flere kommuner er det politisk vilje til å imøtekomme dette, i hvert fall et stykke på vei. Planer om utbedringer i samferdselssystemet legger også press på dyrka mark enkelte steder. I 2010 har arbeidet med Buskerudbyen startet opp, et interkommunalt arbeid om felles arealplanlegging i de berørte kommune langs aksene Lier - Drammen - Eiker - Kongsberg. I dette området ligger det store arealer dyrka mark av beste kvalitet.

I andre kommuner med stagnasjon eller nedgang i folketallet er det stort sett en politisk målsetting å strekke seg langt for å imøtekomme ønsker om etablering fra personer som ønsker å slå seg ned i disse kommunene. Dette kan i enkelte tilfeller føre til at dyrka mark blir omdisponert

Fylkesmannen i Buskerud har felles kartløsning med Fylkesmannen i Telemark. Fra 1.1.2011 er også Telemark fylkeskommune part i dette samarbeidet. 2010 har fungert bra selv om dette krever ressurser, og vi tilgjengeliggjør stadig større datamengder gjennom løsningen. Dette brukes i saksbehandlingen ved de to embetene. Løsningen er også tilgjengelig på internet. Enkelte datasett er imidlertid passordbelagt på internett. Det arbeides med å også få med Buskerud fylkeskommunene til å inngå som partner i løsningen.

Vi mottok i 2010 173 klagesaker etter plan- og bygningsloven og behandlet 178 saker. 7 av sakene var klager på kommunale planvedtak og 8 saker er behandlet som settefylkesmann for Oslo og akershus.

Det er behandlet klagesaker fra alle kommunene i Buskerud i 2010. Antallet klagesaker varierer fra 1 sak i Rollag til 35 saker i Hol kommune.

Kommunens vedtak er opphevet eller endret i 49 av sakene, noe som tilsvarer 27,5% av alle klagen.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 4 måneder i første tertial og nesten 5 måneder (144) dager i andre tertial. Tredje tertial var saksbehandlingstiden på 3,5 måneder (108 dager).

Fylkesmannen har ansvar for mekling i plansaker. I 2010 ble det gjennomført mekling i 7 plansaker. Meklingen førte frem til enighet i 5 av sakene. Det gjenstår innsigelser i 1 plansak og kommunen har bestemt at saken skal oversendes Miljøverndepartementet for avgjørelse. I tillegg er det 1 sak som ikke er endelig avklart ennå. Fylkesmannen mottok også 1 meklings sak helt på slutten av 2010, som vil bli behandlet i 2011.

2.5 Landbruksbasert forvaltning og næringsutvikling, naturressursforvaltning og miljøvern

Landbruk

Skognæringen har vært en av de næringene som har merket finanskrisen mest i 2009. Dette har snudd markert i 2010, og aktiviteten har steget betydelig igjen og er nå omtrent tilbake til nivået før finanskrisen. Buskerud er et stort skogfylke, både på avvirkingssiden og foredlingssiden. Tilskudd til energiflis og utsiktsrydding langs veier har ført til mange tiltak med ganske god effekt. Særlig gir utsiktsrydding positiv effekt også for personer utenfor landbruket, og for turistnæringen.

Skogarbeidet til Fylkesmannen baserer seg på vedtatt regional strategi for økt avvirking og aktivitet i Buskerud. Denne ble vedtatt i 2009. Arbeidet er drevet regionalt i fire administrative regioner (Hallingdal, Numedal, Ringerike og Midt- og Syd Buskerud), men med støttefunksjon og ansvar for utarbeiding av regional strategi sentralt. De fire regionene er støttet faglig og økonomisk fra Fylkesmannen.

Det er fortsatt tilbakegang i kornarealet i Buskerud, mens grasarealet øker. Dette må ses i sammenheng med at flere begynner med kjøttproduksjon. Som ellers i landet er det stor grunn til bekymring for utviklingen i melkeproduksjonen i Buskerud, men ifølge statistikken over kjøp og salg av den private delen av melkekvoter kan det se ut som om situasjonen er spesiell i Buskerud med ingen interesse i 2010 for å utvide driftsgrunnlaget gjennom å kjøpe mer kvote. Vi har inntrykk av at den negative utviklingen i saueholdet har snudd noe, og det meldes om økt interesse blant produsentene for å bygge nye fjøs, og det er god deltakelse i de i ulike opplærings- og kompetansetiltak.

Arealet som blir drevet økologisk i Buskerud er uforandret fra 2009. Produsentene opplever at det trengs bedre markedsføring og muligheter for å få produktene ut i butikk. Buskerud har høy andel gårdsbruk med tilleggsinntekter fra gårdens ressurser. Fylkesmannen har inntrykk av at det er en jevn satsing blant produsentene i fylket for å utvikle nye næringer i landbruket og finne nye bein å stå på.

Omfanget av dyrka mark som omdisponeres til utbyggingsformål har vært synkende t.o.m. 2008, men steg noe igjen i 2009. Dette bekymrer oss da det for tiden er flere kommuneplaner der det er store arealer som foreslås omdisponert.

Inn på tunet

Det er etablert eget regionalt prosjekt i regi av FMBU for å bistå kommunene i deres IPT-arbeid (Inn på tunet). Prosjektet skal koordinere den regionale innsatsen hos Fylkesmannen, fylkeskommunen, NAV og Bufetat, overfor kommunene og IPT-tilbyderne. Bondelaget har et nettverk som samler tilbyderne. Fylkesmannen deltar i nettverk med IPT-medarbeiderne i Vikenfylkene. Vi har et samarbeid med Bufetat om fosterhjemskurs for landbruksfamilier, og det er gjennomført 2 vellykkede kurs i 2010.

Fylkesmannen har bistått kommunene i deres søknader til Inn på tunet-løftet i kommunene. 7 av 13 søkerkommuner fra Buskerud (Hallingdalsregionen – fellesprosjekt 6 kommuner, og Kongsberg kommune), ble tilgodesett med til sammen 567 000 kr. Kongsberg kommune mottok den nasjonale samhandlingsprisen for sin organisering av Inn på tunet arbeidet.

Grønt reiseliv og utmarksnæring

Arbeidet har bestått i stimulering av felles utredningsprosjekter på overnatting og innlandsfiskeopplevelser, samt deltakelse i følgegruppen til EU-prosjektet til Trillemarka-kommunene og Buskerud fylkeskommune, VER-DI: ”Vern og verdiskapning – naturvernområder som ressurs i holdbar økonomisk utvikling.

Arbeidet innen landbruksbasert næringsutvikling har i 2010 ellers vært knyttet opp til nettverksbygging og kompetanse innenfor mat, reiseliv, tjenesteyting, bruk og vern, og foredling på tre og bioenergi.

Samarbeid stat/næringsliv

Fylkesmannen har - sammen med andre statlige virksomheter, fylkeskommunen, NHO og LO - vært pådriver i "Stat-Næringsliv"-prosjektet. Prosjektlederen sluttet i stillingen i november 2010. Prosjektet føres videre på "sparebluss" i påvente av at sentrale myndigheter tar stilling til om oppgaven skal gjøres permanent.

Miljøvern

Årlige fagmidler

I miljøvernavdelingen er det flere årlige engasjement-stillinger knyttet til satsingsområder som forvaltningsplaner i verneområder, vanddirektivet og prosjektet "Ren Drammensfjord 2015". Det er også en rekke andre poster med "fagmidler" som bevilges direkte fra Klif og DN til Fylkesmannen. Ofte blir ikke endelige rammer for slike fagmidler avklart i direktorater og departement før et godt stykke ut i neste år i forbindelse med det endelige tildelingsbrevet eller enda senere. Vi er da allerede kommet godt ut i mars måned, og minst fire måneder etter at statsbudsjettet er endelig vedtatt. Dette fører til at det ikke blir kontinuitet med engasjementer, og at prosjekter som må ut på anbud kommer svært seint i gang. Dette kan samlet gi et betydelig effektivitetstap i forhold til å oppnå gode miljøresultater for de samme midlene. Styrende departementer og direktorater oppfordres derfor til å sikre økt langsiktighet og kontinuitet og dermed bedre kostnadseffektivitet på miljøområdet enten gjennom å legge en større andel av fagmidlene inn i 1510-budsjettet eller ved en vesentlig tidligere avklaring av rammene for slike midler, så snart statsbudsjettet for neste år er vedtatt.

Oppgaveløsning

Det har i 2010 vært et økt fokus på forvaltning og skjøtsel av verneområder gjennom utarbeiding av forvaltningsplaner for nasjonalparkene og andre verneområder der det er kritisk å få på plass en forvaltningsplan for å ta vare på verneverdiene.

Oppfølging av EUs vanddirektiv er gjennomført etter planen og innenfor de fristene som er fastsatt. Fylkesmannen har lagt særlig vekt på en fleksibel overgang til et nytt forvaltningsregime med utgangspunkt i forvaltningsreformen.

Det er videre arbeidet med oppfølging av handlingsplaner for trua arter. Buskerud har i 2010 hatt et særlig ansvar for rød skogfrue og edelkreps. Det er gjennomført ny kartlegging av naturmangfold i flere nye kommuner, og det er gjennomført en kvalitetssikring av data i naturbasen. Det er videre lagt vekt på å sikre at kommunene benytter disse dataene i arealplanleggingen, slik at verdifulle lokaliteter blir tatt vare på.

Innenfor artsforvaltningen er det lagt særlig vekt på god forvaltning av vill laks, rovvilt og villrein. Som sekretariat for rovviltnemnda i region 2 er det lagt særlig vekt på å sikre god oppfølging og godt samarbeid med rovviltnemndene og berørte aktører i regionen.

Fylkesmannen har i 2010 gitt uttalelser til kommunenes energi- og miljøplaner, og gjennom dette bidratt til at statlige forventninger til kommunene på klimaområdet er formidlet.

På miljøgiftsområdet er det gjennomført økt omfang av tilsyn og oppfølging med bedrifter som har utslipp. Det er også lagt vekt på å følge opp forurensede sjøsedimenter, eiendommer med forurenset grunn og avfallsanlegg. Fylkesmannen har videre deltatt i nasjonale og regionale tilsynsaksjoner.

Fylkesmannen har videre sikret framdrift i arbeidet med oppryddingen i Drammensfjorden innenfor prosjektet "Ren Drammensfjord 2015". Det er etablert et stort overvåkingsprogram i fjorden, og vi har i 2010 holdt framdrift i tråd med planen for de seks delområdene i Drammensfjorden som krever oppryddingstiltak.

Fylkesmannen har i 2010 ytterligere oppdatert flere databaser på miljøområdet, herunder databasen "Forurensning".

2.6 Samfunnstryggleik og beredskap

I 2010 er det blitt gitt innspill til kommuneplaner/delplaner, herunder planprogram og konsekvensanalyser. I 5 tilfeller har vi varslet innsigelse og alle sakene har så langt løst seg i planprosessen. Forøvrig har kommunene i stor grad fulgt opp innspill til planprogram og møter i planforum. Buskerud har implementert de nye retningslinjene for fylkesmannens bruk av innsigelse fra DSB.

På årets kommunekonferanse hadde vi "Atomberedskap og CIM" som tema. I tillegg hadde vi også en evaluering

etter Pandemien.

Både ny Plan- og bygningslov og Sivilbeskyttelsesloven gir fylkesmannen et utvidet ansvar for å følge opp kommunene. Dette gjelder spesielt kravene til ROS-analyse i samfunnsplanleggingen og beredskapsplikten. Innføringen av krisestøtteverktøy CIM gjør at fylkesmannen mistet prosjektmidlene fra DSB i 2010. Opplæring på CIM er nå gitt til 7 av 21 kommuner i Buskerud. CIM som krisestøtteverktøy ble testet og funnet nyttig av Lier kommune under øvelse Lieråsen. Dette var med på å gi bedre oversikt for kommuneledelsen ved driften av Evakuert og pårørendesenter.

Under øvelsen i Lieråsen viste det seg at samband ble en utfordring. Fylkesmannen skal også følge opp innføringen av nytt Nødnett. Politiet i Søndre Buskerud som hadde tatt i bruk Nødnettet meldte tilbake at de hadde klokkeklart samband inne i tunnelen. Øvrige etater hadde liten eller ingen dekning på sitt samband.

Ros-analysen i Buskerud er blitt gjennomgått av Fylkesberedskapsrådet i 2010 og blir nå revidert slik at også Klima blir et gjennomgående tema.

Fylkesmannen i Buskerud har i 2010 deltatt i arbeidet med implementering av regjeringens radonstrategi. Arbeidet ledes av Statens Strålevern.

Kapittel 3 - Resultatområder

Kongehuset

00.1 Kongelige besøk

På resultatområde 00.1 Kongelig besøk er det satt opp 10 ukeverk. Det var lagt opp til 8 besøk i Buskerud i 2010.

11.03.2010: Drammen kommune, FIS World cup sprint, H.M. Kong Harald

10.04.2010: Modum kommune, NM skiskyting, H.M. Kong Harald

28.04.2010: Ringerike kommune, Ringerike arbeidssenter, Prinsesse Märtha Louise

24.08.2010: Drammen kommune, Eikholtssenteret 30 år, Prinsesse Märtha Louise

15.09.2010: Drammen kommune, Ung, DD.KK.HH. Kronprins Haakon og Kronprinsesse Mette-Marit

24.09.2010: Lier kommune, Dignity Day, H.K.H. Kronprins Haakon

22.10.2010: Ål kommune, besøk Luftambulansen, DD.KK.HH. Kronprins Haakon og Kronprinsesse Mette-Marit

20.10.2010: Hol kommune, Geilomo barnesykehus, Norges Astma- og allergiforbund 50 år, DD.KK.HH. Kronprins Haakon og Kronprinsesse Mette-Marit

00.2 Tildeling av ordener og medaljer

På resultatområde 00.2 tildelinger av ordener og medaljer er det satt opp 12 ukeverk.

I 2010 behandlet Fylkesmannen 13 søknader om Kongens fortjenstmedaljer, og 1 søknad om St. Olavs Orden.

Miljøverndepartementet

Resultatområde 01 Naturens mangfold og friluftsliv

01.1 Bærekraftig bruk og beskyttelse av leveområder

Fylkesvise verneplaner

Verneplan for Tyrifjorden. Avvik: Verneplan ble sendt til DN for faglig godkjenning innen 1. mai, men vi fikk ikke sendt den på høring pga. videre drøftinger med DN.

Forslag om utvidelse av Slemmestadåsen – Morberg: Fylkesmannens tilrådning er oversendt DN.

Utvidet skogvern

01SO1 Det har vært forhandlinger om frivillig vern i flere skogområder, og tre områder ble sendt på høring i 2010.

01SO2 Verneplanprosesser for utvalgte områder på Statskog SFs og OVF's eiendommer. Avvik: Vi har ikke startet opp verneplanprosesser i 2010 fordi vi har ventet på skogeierforeningens avklaring mht. tilgrensende private eiendommer som skal inkluderes.

Nasjonalparker og større verneområder

Forvaltningsplan for Hallingskarvet er ferdigstilt, trykket og sendt ut til grunneiere og andre.

Fylkesmannen har deltatt aktivt i avsluttende fase av revisjonsarbeidet med forvaltningsplanen for verneområdene på Hardangervidda.

Forvaltning og naturoppsyn i verna områder

01SO10: Fylkesmannen har deltatt i faggruppe for utarbeiding av bevaringsmål for eng- og kulturmark. Vi har meldt inn to områder i Buskerud som er blitt valgt ut til utprøving av overvåkingsmetodikk, og vi har samarbeidet med forsker om utforming av bevaringsmål og deltatt på feltdag i Gjellebekkmyrene naturreservat.

01SO11: Rapporteringsskjemaer fra kommuner med delegert myndighet. Vi har ikke mottatt rapporter fra kommunene (Modum og Hol) i 2010.

01SO14: Delta på Nordisk-Baltisk våtmarkskonferanse. Fylkesmannen har ikke prioritert deltakelse.

01SO15: Fylkesmannen gjennomførte våren 2010 tre dagskurs om den nye naturmangfoldloven i Gol, Kongsberg og Drammen. Vi har også hatt et internt kurs for hele embetet.

01SO19: Fylkesmannen har forberedt Fiskumvannet NR som nominasjon til Ramsarkonvensjonens liste innen fristen.

Løpende saksbehandling av dispensasjoner har gått som normalt, men det er vanskelig å overholde saksbehandlingsfristen pga lite kapasitet. Tiltakene i verneområdene er gjennomført etter planen med noen mindre omprioriteringer. Det er levert flere anmeldelser av ulovlige forhold i verneområdene i år også, både av FM og SNO. Oppfølging av ulovlige forhold tar mye tid.

FM har bistått Trillemarka-kommunene med forvaltningen, herunder grensemerking og forberedelse til forvaltningsplan. FM har lest gjennom alle vedtak som gjøres av forvaltningsstyret.

Forvaltningsplaner verneområder

Det ble startet opp arbeid med tre nye forvaltningsplaner i år, Mølen NR, og Ranvikholmen NR og Slemmestadåsen – Morberg NR. Konsulenter besøkte områdene sommeren 2010, og rapporterte innen fristen 1. sept og 1. okt. Avvik i forhold til egne mål og DN's mål for disse planene. Planen for Slemmestadåsen – Morberg ble ikke sendt på høring.

Forvaltningsplanen for Hydalen er overført til Fylkesmannen i Oppland pga at Buskerud har meldt seg inhabile.

Forvaltningsplaner for 5 kalkfuruskoget: Ullebergåsen NR, Haugene NR og Bremsåsen NR ble sendt på høring i 2010. Avvik: Ingen av planene ble ferdigstilt i 2010 på grunn av for liten kapasitet.

Avvik: Linnestranda NR ble ikke sendt på høring eller ferdigstilt i 2010 pga for liten kapasitet.

Utkast til forvaltningsplan for Tyrifjorden ble sendt over til DN for faglig gjennomgang innen fristen 1. mai 2010. Planen ble ikke sendt på høring eller tilrådet i 2010. Dette var en urealistisk frist, og dette ble meldt tidlig til DN.

Fylkesmannen i Buskerud har bistått Fylkesmannen i Telemark med forvaltningsplan for Skrim-Sauheradjella, som ble sendt på høring i desember.

Forvaltningsplan for Finnemarka NR utarbeides av Modum kommune. Avvik: Planen ble ikke sendt på høring eller ferdigstilt i 2010.

Kartlegging og overvåking av biologisk mangfold

Vi er godt i gang med andre runde kartlegging av naturtyper og biologisk mangfold i 10 kommuner i tråd med intensjonene i St. meld. nr. 42 (2000-2001), St.meld.nr.21 (2004-2005) og i henhold til DN's håndbøker og skriftlige veiledere. BM-kartleggingen gjøres parallelt med kvalitetssikring av Naturbase slik at informasjon blir

tilgjengelig for alle brukere.

Vi bidrar til at de sentrale fagdatabasene er operative; og at Naturbase, Vannmiljøsystemet, Elvedeltadatabasen mfl. er oppdatert med kvalitetssikrede data. I 2010 gjorde vi en omfattende revisjon av Elvedeltadatabasen.

Kartlagt naturtypen Hul eik og Kalk-Lindeskog i 2010 for innlegging i Naturbase.

Fortsatt arbeidet med kartlegging av storsalamander i flere kommune, samt en fylkesoppsummering for innlegging i Naturbase.

Startet kartlegging av dragehode i flere kommune for innlegging i Naturbase.

01SO20: prioritert kommuner for kartlegging av naturtyper, og i samarbeid med kommune og kartlegger prioritere hvilke arealer innenfor kommunen som skal kartlegges. Skrive kontrakt med aktuelle kartleggingsinstitusjoner og kvalitetssikre data fra tidligere og ny kartlegging. "Utvalgte naturtyper" etter NML skal prioriteres i kartleggingsarbeidet.

01SO21: Slutført kvalitetssikring av viltdata i Naturbase i henhold til oppdrag i 2010 innenfor bevilgninger gitt til hvert embete i den sammenheng (gjelder de FM som ikke rapporterte dette i 2010).

01SO24: Første runde Marin naturtypekartlegging ble fullført i 2010, og resultatene ble presentert for alle involverte parter på Gamle Holmsbu Bad.

01SO25: Avvik: ikke kvalitetssikret naturtypedata fra Forsvaret eller naturtypedata fra skogvernregistreringene i 2010.

- Avsluttet femte året for Handlingsplan rød skogfrue. Rapportert 2009 resultatene. Vi er litt i villrede om hvordan Handlingsplaner skal følges opp etter at 5-årsperioden er over.
- Utarbeidet forslag til Handlingsplan for myrflangre.

Ivaretagelse av viktige arealer for biologisk mangfold

Følges primært opp gjennom planprosesser etter pbl i alle kommuneplaner og alle reguleringsplaner, i tillegg til prioriterte områder etter ny nml.

Motorferdsel i utmark

Området er fulgt opp gjennom tilsyn (kommuneundersøkelse) med fire kommuner i fht motorferdselregelverket. Videre er klagesaker fulgt opp på vanlig måte.

Kulturlandskap

Satt i gang arbeidet med HP Slåttemark, kvalitetssikret A- og B-lokalitetene og kom i gang med slått av fire slåtteenger. Dessuten har vi "anlagt" en 2-måls blomstereng i Portåsen i Nedre Eiker som vi har store forhåpninger til.

01.2 Bærekraftig bruk og beskyttelse av arter, bestander og genressurse

Generell viltforvaltning og tilskuddsforvaltning - vilt

Fortsatt stort arbeidsomfang. Oppdrag/oppgaver av generell, rådgivende og utadrettet karakter har vi svært liten kapasitet til å følge opp. Møtevirkosomhet og oppfølgende kontakt med fylkeskommunen (saksbehandler) i fbm overførte oppgaver.

Søknader om tilskudd er behandlet og midler tildelt, men noe forsinket i hht. retningslinjene.

Forvaltning av villrein

FM har deltatt på møter/fellesmøte for villreinforvaltningen på Hardangervidda. Løpende kontakt med Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet/sekretariatet, inkl. forvaltningen av tilskuddsmidlene (tilbakeførte fellingsavgiftsmidler). Klimaet rundt forvaltningen er godt og i tråd med prosessdokumentet. Videre deltar FM aktivt i prosessen rundt regionplanen for Hardangervidda og er representert i alle nedsatte grupper (styrings- og arbeidsgruppe og administrativ gruppe) for utarbeidelse av planen (i regi av Buskerud FK). FM er representert i styringsgruppa for merkeprosjektet (GPS-prosjektet) på Hardangervidda og i Nordfjella.

01SO35: Fylkesmannen er aktiv og godt representert på ulike nivåer (styringsgruppe/arbeidsutvalg v/fylkesmann og administrativ gruppe v/landbruk og miljø) i prosessen med regionplan for de nasjonale villreinområdene på Hardangervidda og i Nordfjella.

01SO36: Videreformidlet informasjon fra DN og NINA (Hjorteviltregisteret) til kommunene.

Forvaltning av anadrom laksefisk og innlandsfisk

- Forvaltningen av anadrome laksefisk er fulgt opp ved uttalelser til nye fiskeforskrifter som skal fastsettes av DN i 2011.
- Belastninger med relevante tiltak for anadrome laksefisk vil bli innarbeidet i den regionale forvaltningsplanen for Drammenselva, og bli synliggjort i tiltaksprogrammet som skal ferdigstilles i 2015.
- Relevant overvåking er fulgt opp gjennom regionale overvåkingsprogram for vannkvalitet i hovedvassdragene og i kalka vassdrag.
- Nasjonale tiltak mot signalkreps/krepsepest er fulgt opp gjennom arbeidsgruppa for ferskvannskreps
- Det er ikke knytta problem i forhold til oppdrettsfisk/lakselus i Buskerud.
- Lovpålagte oppgaver og lovpålagt saksbehandling i henhold til lov om laksefisk og innlandsfisk med tilhørende forskrifter er gjennomført.
- Det er ikke gitt dispensasjoner etter lov om laks og innlandsfisk i 2010.
- Det er ikke NLV/NLF i Buskerud som nødvendiggjør oppfølging av St.prp. nr 32 (2006-2007)
- Det er innhentet fangststatistikk for elvefisket i løpet av 2010.
- Elvefangstregisteret er vedlikeholdt.
- Sjølaksefiskerne er registrert i Sjøfangstregisteret og fangsttdagbøker er sendt ut.
- Det er bidratt med informasjon til det Vitenskapelige rådet for lakseforvaltning/NINA i forhold til bl.a. bestander, fisketrapper osv.
- Liste oversjølaksefiskere er oversendt til SNO.
- Det er bidratt til oppsyn av isfiske i Drammensfjorden bl.a. gjennom SNO og lokale foreninger.
- Bestandssituasjonene for laksebestandene er vurdert, og foreløpig rapport fra laksesesongen er oversendt til DN.
- Registreringsmodulen for anadrome laksefisk er vedlikeholdt.
- Innspill til utvikling av ny forskriftsmodul i Lakseregisteret og til utvikling av ny rapporteringsmodul for overvåking i NLV/NLF har ikke vært prioritert/er ikke aktuelt for Buskerud.
- Har tildelt/fordelt tilskuddsmidler fra Statens fiskefond på bakgrunn av søknader. Søknadene har ikke kommet inn elektronisk i 2010. Dette forventes å skje i 2011.
- Det har ikke vært behov for å endre eksisterende, eller opprette nye utsettingspålegg eller nye pålegg om undersøkelser i regulerte vassdrag med anadrome laksefisk i 2010.
- Det har ikke kommet henvendelse fra DN om å bistå i arbeidet med oppfølging av handlingsplanen for bekjempelse av *G. salaris* i norske vassdrag.
- FM har gjennomført kalking i ca 480 vatn med 800 tonn kalk. Årlig kalkbehov er justert etter vannkvalitetsmål. Biologisk effekt av kalking (effektkontroll) er fulgt opp i 15 vatn i 2010. Har deltatt på årlig kalkingsmøte i regi av DN.
- Effekt av kalkingstiltakene er gitt gjennom generell informasjon og veiledning til fiskeforeninger/grunneiere og kommuner.
- Årlig oppdatering av måloppnåelse i de lokale kalkingsprosjektene er gjort bl.a. ved vannprøvetaking. Resultatene er lagt inn i Vannmiljø for de fleste av vatna.
- Arbeidet med signalkreps/krepsepest er fulgt opp gjennom Arbeidsgruppe for ferskvannskreps. Det er generelt informert om edelkreps/signalkreps/krepsepestproblematikken.
- Lakselus og rømming av oppdrettsfisk er lite aktuelt i Buskerud.
- Det er deltatt på fagsamlinger arrangert av DN som gjelder hele fagområdet

01SO37 Innføring av konsesjonsordning for sjølaksefiske er foreløpig ikke aktuelt. Men problemstillingen har vært drøftet på møter i regi av DN.

01SO38 Kategoriseringen av vassdrag er oppdatert. Det har ikke skjedd vesentlige endringer i bestandssituasjonen i elvene i Buskerud.

01SO39 Har avventet nærmere avtale fra DN i forhold til å bistå med gjennomføringen av forvaltningsreformen.

01SO40 Fokus på havbruk i forhold til laks er lite relevant Buskerud.

01SO41 Ikke aktuell problemstilling for Buskerud å bistå i arbeidet med å kartlegge egnede lokaliteter for nye genbankstasjoner.

01SO42 Bidrag er gitt i forhold til ny/revisjon av handlingsplan for kalkingsvirksomheten for perioden 2011-2015)

01RA14 Rapport om bruk av tilskuddsmidler fra Statens fiskefond 2010 er oversendt DN på elektronisk skjema.

01RA15 Det var ikke nye prosjekt i 2010 som egnet seg for fotodokumentasjon til informasjon om fiskeravgifta i 2010.

01RA16 Det er ikke nasjonale kalkingsprosjektet i Buskerud.

01RA17 Behov for kalkingsmidler i 2010 ble meldt inn til DN innen 10.01.10.

Fylkesspesifikke oppdrag

- FM har tilsluttet seg avtalene om kjøp av kalk, transport og spredning av kalk til lokale prosjekt.
- Kalkingsaktiviteten skjer etter definerte etterprøvbare biologiske mål.
- Styringsgruppe for bekjempelse av *G. salaris* i Drammens-vassdraget, Lierelva og Sandeelva er ikke etablert i påvente av instruks fra DN/Mattilsynet.
- Fylkesmannen i Buskerud har ledet Arbeidsgruppe for ferskvannskreps hvor bl.a. oppfølging av forvaltningsplan for edelkreps er tema.
- Buskerud har vært representert med ett medlem i arbeidsgruppa som har utarbeidet en revidert handlingsplan for kalkingsvirksomheten (plan for perioden 2011-2015).
- Utbredelse av elvemusling i Buskerud er oppdatert

Roviltforvaltning

FM-Bu har sekretariatsfunksjonen for Rovviltnemnda i region 2 Sør-Norge. Arbeidet er ressurskrevende. Godt internt samarbeid mellom miljø- og landbruksavdeling. Samarbeidet med nemnda og øvrige aktører innen rovviltforvaltningen fungerer godt. Ingen avvik.

01RA18: Iverksatte fellingsvedtak er fortløpende lagt ut på SP.

01RA19: Innsamla data om avgang av rovdyr, DNA prøver etc. er etter avtale utført av SNO som i de langt fleste tilfellene (sannsynligvis alle) er førsteinstans for slike registreringer og innhenter/sitter på grunnlagsdataene. Alle erstatningssøknader er lagt inn i RB og blitt behandlet i skadeåret.

Forvaltning av trua arter

- Kartlegging av elvemusling foregår i Numedalslågen opp til Veggli. Rapport fra Lågen i Flesberg foreligger og fra midtre deler av Buskerud komme i løpet av 2010
- Forvaltning og sikring av krepsen i Steinsfjorden/Tyrifjorden pågår gjennom overvåking og beskatningskartlegging.
- Oppfølging av forvaltningsplan for edelkreps er startet med oppretting av arbeidsgruppe i dialog med DN. Prosjekt gjennomføres i henhold til budsjetterte midler
- Gjennomfører siste sesong for Handlingsplan rød skogfrue – prioritert art.
- Startet arbeidet med Handlingsplan for myrflangre.
- Kartlegging/Overvåking av horndykker i fylket (Hallingdal) som del av handlingsplanen (FM-Troms). Rapport skulle vært levert i høst, men foreligger ikke.
- Sammen med FM Telemark og Vestfold bestilt kartlegging av kraftlinjer i tilknytning til hubrolokaliteter.

01.3 Fremmede arter og GMOer

Fortsetter arbeidet med kartlegging av kjempespringfrø i Linnestranda NR og langs Liervassdraget. Også satt i gang forsøk med bekjempelse.

Utarbeidet Info-brosjyre om fremmede arter i Buskerud i samarbeid med Buskerud Hageselskap. Distribuert til Hageselskapets medlemmer og til alle hagesentrene.

Arbeider med bekjempingsplan for rynkerose på Verksøya, Hurum.

Videre spredningsmuligheter for ørekyte på Hardangervidda ved Bakketjønneidet (nasjonalparken) i samarbeid

med SNO er kartlagt. Mulige forebyggende tiltak er framlagt.

01.4 Friluftsliv

Tilrettelegging for jakt og fiske

FM har oppdatert/informert kommunene om endringer/informasjon fra DN. Jegerprøvemateriell er sendt ut til kommunene og kursarrangører. Innhentet og utbetalt refusjonskrav fra kommunene for utgifter til jegerprøven.

Resultatområde 03 Rent hav og vann og giftfritt samfunn

Oppdateringen av grunnforurensningsdatabasen er fortsatt prioritert arbeidsoppgave. Registrerte grunnforurensningssaker skal prioriteres og pålegg om opprydning er gitt til Slaatto Sag og Høvleri, med frist for gjennomføring innen 1. august 2011.

Drammen Yard har fått pålegg om opprydning i forurenset grunn, men har etter forespørsel fått utsettelse til 1. juli 2011 med gjennomføring av tiltak. Opprinnelig frist var 31. desember 2010.

Drammensfjorden er prioritert for tiltak i forurensede sedimenter og Fylkesmannens miljøprosjekt; Ren Drammensfjord kan vise til positiv utvikling med reduserte tilførsler av miljøgifter til resipient. Vi har fremdeles utfordringer med kildekontroll på land og søknader om støtte til ulike tiltak i forurenset grunn med spredning til Drammensfjorden er sendt Klif. Eventuelle tiltak skal iverksettes i løpet av 2011.

03.1 Helhetlig hav- og vannforvaltning

I 2010 jobbet vi tett sammen med den nye VRM - Buskerud fylkeskommune. Vi har deltatt i prosjektgruppa for Vann-Nett, jobbet med oppfølging av vannområdene, overvåking og karakterisering for å nevne noe.

03SO1: Vi har jobbet tett med VRM, spesielt i årets fem første måneder - frem til de fikk sin prosjektleder på plass. Samarbeidet med oppstart av de nødvendige prosesser fungerer godt.

03SO2: Overvåkningen i de utvalgte vannområdene ble videreført i 2010. En del av overvåkningsmidlene har gått til overvåking i nye vannområder. Data fra regional overvåking er lagt inn i Vannmiljø

03SO3: Karakteriseringen av de resterende VO er i gang.

03SO4: Vi har begynt å ta i bruk klassifiseringssystemet.

03SO5: Vi har deltatt på erfaringssamlinger, møter om overvåkingsnettverk, utvikling av Vann-Nett, som superbrukere av Vannmiljø med mer.

03SO6: Innføring i bruk og prinsippene for Vannmiljø er gjort kjent for aktuelle brukere innen organisasjonen.

03SO7: Ved ny bestilling av overvåking vil det bli forutsatt at dataene skal legges inn i Vannmiljø. Fortsatt er tilrettelegging av overvåkingsdata fra laboratoriene for import til Vannmiljø arbeidskrevende.

03SO8: Registrering i Miljøreferanser av rapporter og prosjekter som følge av løpende overvåking er foreløpig ikke prioritert

03SO9: Forvaltning av regulerte vassdrag har utgjort en vesentlig del av arbeidsinnsatsen. Det gjelder bl.a. revisjon av utsettingspålegg og utarbeiding av rammer for biologiske undersøkelser i regulerte vassdrag. Det er også gitt faglige tilrådninger til DN om tiltak i regulerte laksevassdrag. Vi har avventet utspill fra DN om bistand til arbeidet med oppdatert oversikt vilkår i regulerte vassdrag. Har deltatt på møte i regi av DN hvor bl.a. dette var tema.

03.2 Overgjødning og nedslamming

Her er noen hovedtrekk fra Buskerud for 2010:

* Vi kontrollerte forvaltningen av avløpsregelverket i tre kommuner - Nore og Uvdal, Ringerike og Rollag.

* Kontrollaksjon avløp 2010, Buskerud:

- Samtlige kommuner med større avløpsanlegg (jmfør kapittel 14 i forurensningsforskriften) besvarte brevkontrollen.

- Vi gjennomførte to tilsyn ved kapittel 14-avløpsanlegg.

* Vi gav én ny tillatelse til avløpsanlegg etter forurensningsforskriften kapittel 14.

* Vi gjennomførte en regional aksjon med tilsyn ved anlegg som behandler slam fra kommunalt avløp. Aksjonen omfattet tilsyn med sju anlegg i fem kommuner.

* Forurensningsdatabasen er oppdatert for samtlige kapittel 14-avløpsanlegg i Buskerud.

03.3 Oljeforurensning

Vi har representant i IUA-styret, og har representanter på varslingsliste for IUA. I 2010 har vi deltatt på en intern stabsøvelse for IUA, og har deltatt på Kystverkets interkommunale lederøvelse i høst. Vi er med på å jobbe fram endringer i planverket for IUA. Vi er i gang med å oppdatere MOB-land-kartene. På forespørsel har vi gitt miljøfaglige råd til lokale brannvesen ved akutte utslipp.

03.4 Miljøgifter

03SO13P om skipsverft:

Drammen Yard AS har fått pålegg om opprydning i forurenset grunn, men har etter forespørsel fått utsettelse til 1. juli 2011 med gjennomføring av tiltak. Opprinnelig frist var 31. desember 2010.03RA2

Grunnforurensning:

Oppdateringen av grunnforurensningsdatabasen er fortsatt prioritert arbeidsoppgave. Registrerte grunnforurensningssaker skal prioriteres og pålegg om opprydning er gitt til Slaatto Sag og Høvleri, med frist for gjennomføring innen 1. august 2011.

Drammensfjorden er prioritert for tiltak i forurensete sedimenter og Fylkesmannens miljøprosjekt; Ren Drammensfjord kan vise til positiv utvikling med reduserte tilførsler av miljøgifter til resipient. Vi har fremdeles utfordringer med kildekontroll på land og søknader om støtte til ulike tiltak i forurenset grunn med spredning til Drammensfjorden er sendt Klif. Eventuelle pålegg gis i løpet av 2011.

03.5 Avfall og gjenvinning

0317SOP: Vi gjennomførte tilsyn på tre aktive deponier, og ett nedlagt deponi. Vi har også bistått Klif i planlegging av aksjonen.

03SO18P: Vi har gått tilsyn på flere kommunale gjenvinningsstasjoner / mottak for farlig avfall.

Vi har også gått mange tilsyn på EE-avfall. Vi var på tilsyn på 13 bilopphuggere/skraphandlere, og flere av disse krever særskilt oppfølging.

Vi har etterspurt og fått inn avfallsplaner for industrihavner i fylket.

03RA5 – se eget skjema

Resultatområde 04 Et stabilt klima og ren luft

04.1 Klimaendringer

04SO1P I samarbeid med Fylkeskommunen og KS arrangerte vi i oktober en inspirasjonsdag knyttet til arbeidet med klima- og energiplaner i kommunene.

I forkant av inspirasjonsdagen gjennomførte vi en spørreundersøkelse i alle kommunene i fylket om deres arbeid med klima- og energiplaner (både kvantitativ og kvalitativ kartlegging).

04SO2P Statlig planretningslinje (SPR) legges til grunn for vår behandling av forslag til klima- og energiplaner.

Vi tar også utgangspunkt i SPR i våre uttalelser og vurderinger av forslag til arealplaner. MA har ved flere anledninger fremmet innsigelse til planforslag som er i strid med føringer om reduserte transportbehov, og i ett tilfelle også ut fra manglende vurdering av energiforsyning.

04.4 Lokal luftkvalitet og støy

Støy følges opp i planarbeidet. Det brukes innsigelse til planer som ikke har innarbeidet retningslinje T-1442 i planbestemmelsene til kommuneplaner og reguleringsplaner.

Resultatområde 06 Planlegging for en bærekraftig utvikling

06.1 Ansvar for at nasjonal politikk formidles og ivaretas

Miljøvernavdelingen har i 2010 brukt omtrent 2,5 årsverk til å behandle plan- og dispensasjonssaker. Antall plansaker har gått noe ned i forhold til 2009, men det har vært en økning i dispensasjonssakene.

I Buskerud tar vi sikte på å følge opp de sentrale mål og føringer, og det er ingen saksområder som blir utelatt. Både biologisk mangfold friluftsliv, landskap, strandområder og høyfjell (villrein, inngrepsfrie områder) har høy prioritet i plansakene, ved siden av støy, barn og unge og universell utforming. RPR for ATP og kjøpesentersaker er også viktige områder, men vanskelige retningslinjer/bestemmelser å forholde seg til.

Vi reiser innsigelser til planforslag som er klart i strid med nasjonale føringer. I 2010 har vi til sammen behandlet 163 forslag til regulerings- eller bebyggelsesplaner, og avgitt 46 innsigelser. Antall innsigelser er omtrent en halvering fra året før.

Når det gjelder kommune- og kommunedelplaner har Fylkesmannen gitt uttalelse til 28 planer.

I tillegg er vel 300 dispensasjonssaker etter pbl behandlet, og av disse er ca 20 vedtak i kommunene saker påklaget.

06.2 Fylkesmannen som styringsmessig bindeledd og rettssikkerhetsgarantist

Fylkesmannen har deltatt på nettverkssamlinger i regi av Miljøverndepartementet for de fylkesvise opplæringsteamene.

Vi arrangerte to regionale dagssamlinger for kommunene sammen med fylkeskommunen. Her ble det lagt vekt på erfaringer med bruk av ny lovmed utgangspunkt i kommunenes egne planprosesser og planforslag.

Våren 2010 arrangerte vi kurs for kommunene i plan- og bygningsrett der vi tok utgangspunkt i de klagesakene vi hadde hatt til behandling. I samarbeid med utvalgte kommuner arrangerte vi i august 2010 en todagers konferanse i ny plan- og bygningslov for alle kommunene.

Fylkesmannen har kommet med 35 høringsuttalelser til kommuneplaner og kommunedelplaner i 2010.

Klagesaker

Vi har i 2010 behandlet til sammen 178 saker etter plan- og bygningsloven. 7 av sakene var klager på kommunale planvedtak, mens 8 saker er behandlet som settefylkesmann. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 4 måneder i første tertial og nesten 5 måneder (144 dager) i andre tertial. Tredje tertial var saksbehandlingstiden på 3,5 måneder (108 dager).

06.3 Samordning av statlige interesser

Fylkesmannen, Statens vegvesen og NVE viderefører ordningen med samordet høringsuttalelse til kommuneplaner/kommunedelplaner.

Buskerud fylkeskommune har opprettet regionalt planforum. De regionale statlige myndighetene deltar og kommunene har gitt uttrykk for at de synes det fungerer bedre enn tidligere. Formalisering rundt dette arbeidet har økt ved at det er utarbeidet "kjøreregler" for regionale planforum.

06.4 Kart og geodata

06.4 kart og geodata 2010

GIS brukes aktivt i saksbehandlingen hos Fylkesmannen i Buskerud. Spesielt i forbindelse med vern, forvaltningsplaner, vanndirektiv, rovvilt og biologisk mangfold kvalitetssikres, vedlikeholdes og ajourføres geodata. I forbindelse med disse resultatområdene er det utarbeidet mange temakart i løpet av 2010. Eventuelle avvik for årsspesifikke oppdrag 2010 /Fylkesspesifikke oppdrag som involverer kart og geodata er ført under det angjeldende resultatområde. Det er ikke ført avvik på GIS området i 2010.

Fylkesmannen i Buskerud og Fylkesmannen i Telemark samarbeider om en felles database- og kartinnsynsløsning. Løsningen har i 2010 vært i ordinær drift samtidig som det kontinuerlig foregår videreutvikling av løsningen.

Fagleder for GIS hos Fylkesmannen i Buskerud deltar både i Geodatautvalget og Plan og temadatautvalget i fylket. I begge utvalgene jobbes det aktivt med gjennomføringen av Norge digitalt. Utvalgene jobber for å sørge for at kommunene og regionale sektormyndigheter har tilgang på oppdatert geografisk miljøinformasjon. Spesiell fokus i Plan og temadatautvalget i 2010 har vært å bidra til at kommunene følger opp innføring av digitalt planarkiv.

Fylkesmannen i Buskerud har også i 2010 vært representert i et arbeidsutvalg i regi av FAD/Fagutvalget for kart, som ser på mulighetene for en felles databaseløsning for alle fylkesmennene.

Resultatområde 07 Tverrgående virkemidler og oppgaver

07.2 Kunnskapsoppbygging og miljøinformasjon

07SO1P, 07SO2P, 07SO3P, 07SO4P, 07SO5P Forurensning
Her har vi brukt en god del tid, og vi er snart i mål.

07SO6P Registrering av Avløp i Forurensning
Utført.

07SO7P
Dette gjør vi fortløpende, etter hvert som vi vurderer om den enkelte virksomhet skal forskriftsstyres eller fortsatt ha egen tillatelse.

07SO8P Krematorier:
Dette har vi ikke gjort enda. Vi skal gjøre det i løpet av våren 2011.

07SO9P Fagområdet Avløp - oppdatere angitte felt i Forurensning:
Utført.

07.3 Virkemidler og prosesser

07RA1 Anmeldelser og tvangsmulkt:

Vi har ikke anmeldt noen etter forurensningsloven i 2010. Vi har varslet mange tvangsmulfter. men vi vedtok bare én av dem, hos Rypes mekaniske verksted.

078RA4 Rapportering av årsverk brukt på konsesjonsbehandling
Rapportering i ressursrapporteringsskjema.

07RA5 Rapportere resultater av kontrollaksjoner til Klif

Vi har gjennomført lokale tilsynsaksjoner hos EE- forhandlere, bilverksteder og biloppsamlere.

I 2010 har vi kunnet rapportere på flere aksjoner ved å legge inn tilsynene i Forurensning. Det sparer arbeid sammenlignet med å måtte sende inn en egen rapport i tillegg. Vi har prioritert å legge inn alle tilsyn i Forurensning, og jobber nå med å kvalitetssikre disse.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
01 Naturens mangfold og friluftsliv	kr 2 895 446,92	kr 711 696,11
03 Vannforurensning, miljøgifter og avfall	kr 1 745 401,37	kr 981 441,90
04 Luftforurensninger og klima	kr 2 077,20	kr 0,00
05 Int. miljøsamarbeid i nord- og polarområdene	kr 0,00	kr 0,00
06 Planlegging for en bærekraftig utvikling	kr 2 212 602,58	kr 0,00
07 Andre virkemidler	kr 1 923 965,57	kr 500 468,66
Andre oppgaver under MD	kr 25 554,56	kr 0,00
Sum:	kr 8 805 048,00	kr 2 193 606,00

Landbruks- og matdepartementet

Resultatområde 21 Landbruksbasert næringsutvikling

21.1 Jordbruk

Husdyr

Fra 2000 til 2009 har det vært en nedgang i antall vinterfôra sau og storfe i alt, mens det har vært en betydelig økning i antall ammekyr (76 %) i fylket. Bortsett fra en liten økning i antall bruk med ammekyr (5 %), har det vært en nedgang i antall bruk med øvrige husdyrslag. Statistikk over antall søyer viser et bunnivå i 2006. Tallene fra 2007 til 2009 er relativt stabile, og ligger noe over 2006-nivå. Antall foretak med sau har fortsatt å synke. I 2009 var det kun 565 foretak igjen med sau i Buskerud. Dette tilsvarer en nedgang på 33 prosent siden 2000. Vi ser meget alvorlig på situasjonen i fylkets melkeproduksjon. Det foregår en betydelig uttynning i antall bruk. Melkebørsen viser at det er minimal interesse for kjøp av melkekvote blant produsentene i Buskerud, og de to årene det har vært mulighet for nyetablering, har det ikke vært søkere fra Buskerud.

FM deltar i både prosjekt- og styringsgrupper i prosjekter som har som målsetting å styrke saueholdet (prosjektet "40 000 på 4") og storfekjøtt og melk (prosjektet "Styrking av storfekjøtt og melk i Buskerud") i Buskerud. Prosjektet for å styrke saueholdet har i 2010 hatt et spesielt fokus på etablering og organisering av et nytt beite i fjellområdet Ål/Hemsedal. Det er i Buskerud stor interesse for å flytte sau fra lavereliggende skogsbeiter med relativt høye tap (over 10 % lammetap) til fjellområder med gjennomsnittlig lammetap på ca tre prosent. I tillegg deltar vi aktivt på årsmøter i Buskerud Sau og Geit, Buskerud Bondelag, Buskerud Bonde- og Småbrukarlag og andre arenaer hvor husdyrproduksjon står på dagsorden.

Statistikken fra de organiserte beitelagene i Buskerud viser en svak økning i tap av søyer og lam på utmarksbeiter i 2010. Totalt ble det tapt nærmere 3 100 lam og 840 søyer. Tapstallet for søyer er økt til nærmere tre prosent. Fra 660 medlemmer fordelt på 29 lag som er med i ordningen organisert beitebruk, ble det i 2010 sluppet ca. 30 600 søyer, 55 000 lam og 4 900 storfe fordelt på fjell-, blandings- og skogsbeiter i Buskerud. Organiseringsgraden er på hele 93 % for småfe og 44 % for storfe.

Det er store forskjeller mellom fjell- og skogsbeiter når det gjelder lammetap. Lammetapet på skogsbeiter er på nærmere ni prosent, mens det på fjellbeiter er litt over tre prosent. Det meldes ellers om et godt til middels beiteår og middels til dårlig tapssituasjon. I tillegg til tap grunnet fredet rovvilt, rapporteres det også om noe ekstra tap grunnet rovfugl. Tapene sammenfaller med omfanget av søknader om erstatning for sau drept av fredet rovvilt. Erstatningskravene for tap som skyldes eller antas å skyldes både gaupe, bjørn og kongeørn er økt for beiteåret 2010.

Det er beitelagene i kommunene Modum, Sigdal, og Krødsherad som har størst lammetap. Det er i alt fem beitelag i de nevnte kommunene som har lammetap over ni prosent.

Rovviltskader på sau og erstatninger på grunn av rovvilt

Tap til rovvilt i 2010 økte med 20 prosent i forhold til året. Totalt ble det erstattet 1763 husdyr på grunn av rovvilt

I alt 168 husdyreiere søkte Fylkesmannen om erstatning for til sammen 2668 dyr i 2010, en økning på over 30 søknader og nærmere 300 sau fra året før. Tap til rovvilt (andel sau og lam søkt erstattet) som prosent av totalt antall dyr sluppet på utmarksbeite fra de skadeutsatte besetningene, er imidlertid lavere enn gjennomsnittet for 2000-tallet.

Det ble sluppet 38 600 sau og lam på utmarksbeite fra disse skadeutsatte besetningene. Samlet tap (alle årsaker) var 3128. Totalt ble det sluppet over 92 000 sau og lam på utmarksbeite i Buskerud i 2010. Etter nærmere vurdering ble 1763 husdyr (1756 sauer og ni geiter) erstattet på grunn av rovvilt. Totalt beløp erstatningene seg til 3,47 millioner kroner.

Antall sau og lam erstattet i 2010 er det nest høyeste etter at nåværende erstatningsordning ble innført i 1992/93. Bare i 2007 er det erstattet et høyere antall dyr. Økte tap kan skyldes flere ulike faktorer. En stor og vidt utbredt bestand av gaupe antas å være en hovedårsak, men i år er det også vesentlig økning i tap og erstatninger til bjørn.

Rovviltskadene skyldes for det meste gaupe som alene står for 83 % (91 % i 2009). I alt ble det erstattet 1466 husdyr som drept av gaupe. Det er 129 flere enn i 2009. Tap til bjørn er det høyeste som er registrert i nyere tid. 113 sau og lam ble erstattet. Tap til kongeørn er noe redusert og 29 sau og lam ble erstattet. Når det gjelder jerv ble 12 dyr erstattet, en klar nedgang i forhold til året før. Det var ingen erstatninger for tap til ulv, mens 143 sau og lam ble erstattet som tap til uspesifisert fredet rovvilt.

Tapsutviklingen varierte mellom kommuner. I Rollag og Nes kommuner er antall erstattede sau og lam markert redusert. Også kommunene Ål, Kongsberg, Ringerike, Sigdal og Lier har reduserte tap. I kommunene Nore og Uvdal, Hol, Gol, Modum og Øvre Eiker er tapene markert økt, mens det er noe økning også i Flå, Nes, Sigdal, Øvre Eiker og Rollag.

Tilskudd til forebyggende og konfliktdempende tiltak mot rovvilt i Buskerud i 2009

I 2010 ble Buskerud tildelt kroner 1,45 millioner til forebyggende og konfliktdempende tiltak i forhold til rovviltskader. Fylkesmannen i Buskerud mottok i alt 22 søknader om midler til forebyggende tiltak og to søknader om midler til konfliktdempende tiltak. Samlet omsøkt beløp var drøye 2,6 millioner kroner. For 2010 brukte Buskerud rundt én million kroner til radiobjeller og resten til bruk av vokterhund, vokting innmark og patruljering utmark, og rovdysikkert gjerde.

FM i Buskerud er sekretariat for Rovviltnemnda i region 2 og deltok i arrangementet av to større dagseminar med

fokus på forebyggende tiltak mot rovviltskader hvor kommunene, næringsorganisasjonene, beitelag og enkeltbrukere var målgruppen. Vi deltok også under arrangementet av en erfaringskonferanse for bruk av vokterhund i Buskerud i samarbeid med Biosforsk Nord Tjøtta.

Autorisasjon for kjøp og bruk av plantevernmidler

Fylkesmannen har ansvaret for autorisasjonskursene og har i samarbeid med Bygdefolkets studieforbund (BSF) og Senter for opplæring i anleggsgartnerfaget (SOA) sørget for at det har vært gitt et kurstilbud i Buskerud. Det har vært gitt kurstilbud til både nye brukere og fornying.

Kommunal veterinærvakt

Buskerud er inndelt i 7 vaktområder, der kommunene innenfor vaktområdene samarbeider slik at hvert område administreres av en av de kommunene som inngår i vaktområdet. I Buskerud er tilskuddet, kr 4 725 783, fordelt og utbetalt til de kommunene som har påtatt seg administrasjonen av ordningen, dvs. Lier, Øvre Eiker, Ringerike, Gol, Ål, Sigdal og Nore og Uvdal.

Tapsstatistikk sau på utmarksbeite

Embeter	Antall sau sluppet (innen organisert beitebruk)		% tilslutning til org. beitebruk i fylket	Tapsprosent		Total tapsprosent	
	Sau	Lam		Sau	Lam	2010	2009
FMBU	30580	55007	93	2,7	5,6	4,6	4,1
Sum	30580	55007	93	0	0	0	

21.2 Skogbruk

Tømmeromsetning

Innmålt/omsatt skogsvirke i Buskerud økte fra 810.000 m³ i 2009 til 1.083.000 m³ i 2010. Dette er en økning på hele 34 % og 10 % mer enn på landsbasis. Avvirkningen er fordelt med 736 000 m³ gran, 284 000 m³ furu, 20 000 m³ lauvvirke til industriformål og 41 000 m³ til ved. Dette gjelder registrert avvirket kvantum. I tillegg kommer tømmer og ved til eget bruk, samt virke til energiflis. Det ble behandlet 42 saker knyttet til ordningen med tilskudd til energiflis i 2010.

Beregnet balansekvantum i Buskerud utført av Skog og landskap, (inkl. miljøhensyn og lignende) er 1.244 millioner m³ skogskubikk ved middels skogkulturinnsats. Det tilsvarer om lag 1,1 millioner salgskubikk. Resultatet i 2010 må sies å være veldig bra sett i forhold til denne beregningen.

Førstehåndsverdien på det innmålte virke var i 2010 378 millioner kroner, mot 242 millioner kroner året før. Det ble avsatt 50,7 millioner kroner til skogfond. Det tilsvarer et skogfondstrekk på 13,4 % av bruttotømmerverdi som er en oppgang på ett prosentpoeng fra året før.

Oppgangen antas å ha sammenheng med høyere tømmerpriser og økt etterspørsel. Det ser ut til at finanskrisen er over for denne gang. I tillegg har gode driftsforhold og bonusordninger på stordrifter sett ut til å ha et positivt utslag på aktiviteten i 2010. Ettersom pris er et av de viktigste insitamentene for å få skogeierne til å hogge, resulterte dette til høyere avvirkning.

Fylkesmannen mener å arbeide målrettet med å øke aktiviteten i primærskogbruket i fylket. Blant annet har vi gjennomført et eget prosjekt med å utarbeide strategi for økt aktivitet i skogbruket i Buskerud 2009-2012. Dette arbeidet er bredt forankret i skognæringen og bidrar positivt til økt fokus på å utnytte de skogressursene Buskerud skogbruket står for.

Videre fordeler vi de økonomiske virkemidlene i skogbruket etter aktivitets- og resultatrapporter fra de enkelte kommuner. Vi legger også vedtatt skogstrategi til grunn i dette arbeidet. I 2010 har vi hatt økt fokus på kontroll og bruk av virkemidlene som er tildelt kommunene. Resultatkontroll for skogbruk og miljø er gjennomført.

Skogfond

Ny skogfondsordning i 2007 med hele 85% skattefordel er en bra ordning for skogbruket. Det er imidlertid en utfordring å synliggjøre den skattemessige effekten ovenfor den enkelte skogeier, i en tid hvor det er et mål å øke aktiviteten, samtidig som rammene på direkte tilskudd holdes relativt stabile. Svingninger i mulighet for avsetning av tømmer og tømmerpriser forsterker utfordringen i å opprettholde investeringene i primærskogbruket på et ønsket nivå.

Fylkesmannen i Buskerud var i 2010 vert for den årlige SKAS samlingen hvor blant annet utfordringer knyttet til profilering av skogfondsordningen ble satt på dagsorden.

Planting/ungskogpleie

Det ble registrert kjøp av 1 970 500 skogplanter i Buskerud i 2010. Antall kjøpte planter har vært stabilt rundt 2 millioner planter de tre siste årene. Gjennomsnittlig årlig plantetall i tiårsperioden 2001-2010 var 1,97 millioner planter, og innebærer nesten en halvering i forhold til gjennomsnittet på 90-tallet, som var 3,6 millioner planter årlig. Den gjennomsnittlige årlige avvirkingen var så å si den samme i de to tiårsperiodene. Skogbruket i Buskerud har i sin strategi for økt aktivitet satt seg som mål å plante 2,8 millioner planter i løpet av perioden 2009-2012. Foreløpig ser det ikke ut til at dette målet nås.

Fylkesmannen og kommunen har i 2010 arbeidet med å kontakte skogeiere som hadde avvirking i perioden 2005-2007, og som tilsynelatende manglet foryngelse på bakgrunn av tall fra skogfondsregnskapet. Dette arbeidet vil bli videreført i 2011.

Det ble utført ungskogpleie på 33 325 dekar i 2010. Dette er en økning på 7 % fra 2009. Det ser ut til at ungskogpleiearealet har stabilisert seg mellom 31-35000 daa de siste fire årene. Målet i strategien for 2009-12 er 50 000 daa ungskogpleie årlig. Det vil kreve en stor innsats i 2011 og 2012 for å nå dette målet.

Veibygging

I 2010 ble det ferdigstilt 7,1 km ny skogsbilveg, 71,0 km ombygd skogsbilveg, 20,3 km ny traktorveg og 7,7 km ombygd traktorveg. Av dette ble det gitt tilskudd til 2,1 km ny skogsbilveg og 52,4 km ombygd skogsbilveg.

I perioden 2008 - 2010 ble det gjennomført et prosjekt for å kartlegge standarden på samtlige skogsbilveger i fylket. Målsettingen med prosjektet var å skaffe oversikt over behovene for opprusting av vegnettet, samt kartlegge "flaskehals" langs tilsynelatende gode veier. Dette som et alternativ til kommunale hovedplaner for skogsbilveger.

Prosjektet har vist at 371 veganlegg (1 024 km) ikke tilfredsstillers dagens krav til transport av tømmer. De vanligste manglene er: behov for vegkratt rydding, mangelfulle grøfter, stedvis for smale og krappe kurver, teknisk standard på bro og manglende eller for små snuplasser (ca 200 stk.). For at disse veganleggene skal tilfredsstillers dagens krav, må 672 km skogsbilveg opprustes. Dette er kostnadsberegnet til omkring kr 230 mill.

Resultatene fra prosjektet ligger som en integrert del av kartinnsynsløsningen til fylkesmannen. Alle skogsbilveganlegg som er registrert i prosjektet er lagt inn med beskrivelse og egenskaper i kartinnsynsløsningen (www.fylkesmannen.no/buskerud). Dette gjør det enklere for eier og offentlig forvaltning å vurdere behov for tiltak på vegen.

Fokus på skogbrukets veier ble også ivaretatt gjennom en fagdag for kommunalt og privat ansatte skogrådgivere i 2010.

Skogbruksplanlegging

I 2010 er det levert nye skogbruksplaner i kommunene Flå, Ringerike (Ådalen), Øvre Eiker og Nedre Eiker. I tillegg pågår det prosjekter i kommunene Nes, Røyken, Hurum, Gol og Ål, som vil bli levert i 2010. I 2012 vil det bli startet opp nye takstprosjekter i Nore og Uvdal og Rollag.

I områder der det drives skogbruk, kan det gis tilskudd til å ivareta og videreutvikle miljøverdier knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og kulturminner. Størstedelen av tilskuddsutbetalingene til miljøtiltak i skogbruket kommer vanligvis etter avsluttet områdetakst med miljøregistreringer.

Den årlige etterspørselen etter tilskudd til miljøtiltak varierer derfor med mengden ferdigstilte takstprosjekter i fylket. I 2010 ble det i Buskerud utbetalt 1 367 289 kroner i miljøtilskudd, fordelt på kommunene Modum, Sigdal og Flå. Dette representerer 3 517 dekar og 51 080 m³ tømmer.

Annet

I Buskerud bidrar også fylkesmannen med skogfaglig kompetanse i regional skogbrannberedskap. Det er etablert fire regionale skogbranntropper i fylket og vi bistår disse med skog- og kartfagligkompetanse ved behov. Blant annet deltok vi i 2010 på en todagers "tabelboard" øvelse med enhetlig ledelsessystem (ELS) som tema.

Fylkesmannen har ut over dette gjennomført flere fagdager for kommunen med fokus på å både å øke aktivitet i

primærskogbruket samt mest mulig rasjonell bruk av de økonomiske virkemidlene skogbruket i fylket har til rådighet.

21.3 Bygde- og næringsutvikling

Rapportering her må ses i sammenheng med rapportering under kap 2.5 "Landbruksbasert forvaltning og næringsutvikling, naturressursforvaltning og miljøvern"

Samarbeid med regionale aktører innen næringsutvikling

Vi hadde den årlige gjennomgang av strategien for landbruksbasert næringsutvikling i begynnelsen av februar. Partnerskapet består av Buskerud Bondelag, Buskerud Bonde- og Småbrukarlag, Viken Skog, Buskerud fylkeskommunen, Innovasjon Norge Buskerud Vestfold, representanter fra jord- og skogbruksforvaltningen i kommunene og Fylkesmannen.

Innovasjon Norge, Buskerud fylkeskommune og Fylkesmannen har i 2010 hatt mye kontakt om utforming og framdrift av enkeltprosjekter i tråd med strategien. Dette har blant annet vært videreutvikling av tiltak for å opprettholde husdyrholdet, økt avvirkning i skogen og lokalmat/småskalaproduksjon.

Innovasjon Norge følger opp Verdiskapingsprogrammene gjennom saksbehandling. Videre følger de opp punktet "Økt verdiskaping som grunnlag for økt lønnsomhet" i strategi for landbruksbasert næringsutvikling (herunder "Mat, produksjon og foredling", "Skog trevirke og bioenergi", Reiseliv og Inn på tunet).

Fylkesmannen følger opp de andre punktene i strategien (herunder "Sikre bosetting i distriktene", "Landskap i bruk", "Bærekraftig miljø" og "Rekruttering").

Samarbeid med Innovasjon Norge Buskerud og Vestfold, IN-styret og fylkeskommunen, kommunene m.fl.

I samsvar med samarbeidsavtalen med Innovasjon Norge har vi i 2010 holdt to felles kontaktmøter mellom IN og Fylkesmannens landbruksavdeling i Buskerud og Vestfold. Landbruksdirektøren deltar i IN-styrets møter. Vi har videre gjennomført flere møter med saksbehandlere fra Innovasjon Norge Buskerud, Buskerud fylkeskommune og oss.

I 2010 sendte Fylkesmannen og fylkeskommunen på ny felles oppdragsbrev til Innovasjon Norge, dette startet vi med i 2008.

Bruk av BU midlene til utviklings- og tilretteleggingstiltak i 2010

Buskerud hadde en total tilskuddsramme lik 18,8 mill. kroner i 2010. For første gang var midlene til utviklings- og tilretteleggingstiltak fordelt fra LMD og Fylkesmannen fikk 2,9 mill. kroner til dette. Dette var en betydelig reduksjon fra tidligere år.

Vi har likevel kunnet støtte mange tiltak i løpet av 2010 da vi har jobbet mye med oppfølging av tidligere BU-saker som ikke har blitt gjennomført etter planen. Det ble inndratt en del midler som medførte en større pott til fordeling i 2010.

1. Økt verdiskaping som grunnlag for økt lønnsomhet

	FMLA	IN
a) Mat, produksjon og foredling	19 saker, ca 2,7 mill,	13 saker, ca 10,4 mill
b) Skog, trevirke og bioenergi	5 saker, ca 0,7 mill	31 saker, ca 6,8 mill
c) Reiseliv	6 saker, ca 1,0 mill	4 saker, ca 0,4 mill
d) Inn på tunet, + tjenesteprod.	2 saker, ca 0,2 mill	11 saker, 1,7 mill

2. Sikre bosetting i distriktene 4 saker, ca 0,9 mill

3. Landskap i bruk 3 saker, ca 0,3 mill

4. Bærekraftig miljø 7 saker, ca 0,1 mill

5. Rekruttering 2 saker, ca 0,4 mill

Innovasjon Norge har rapportert for bruk av BU midler i forhold til strategi for landbruksrelatert næringsutvikling i Buskerud og oppdragsbrev fra Fylkesmannen.

Investeringer i melkeproduksjon og sauehold har hatt høyeste prioritet og ca halvparten av midlene til tradisjonelt jord- og hagebruk ble bevilget til disse produksjonene. Investeringer i fornying av bur (krav innen 2012) i eggproduksjonen har også blitt prioritert.

Midler til økt markedsorientering til lokalmatprodukter utgjorde ca 35 % av BU-midlene til tilleggsnæring i 2010. Aktiviteten i matprogrammet VSP-mat var også i 2010 noe begrenset grunnet ressursituasjonen hos Innovasjon Norge.

Inn på tunet har fortsatt et jevnt tilsig av nyetableringer, med 4 etableringer og 3 forprosjekt i 2010.

Tiltak for økt satsing innen landbruksbasert vare- og tjenesteproduksjon, matspesialiteter, grønt reiseliv og utmarksnæring.

Fylkesmannen startet helt på slutten i 2010 et nærere samarbeid med Innovasjon Norge om satsing på matspesialiteter, noe som vil bli fulgt opp framover. Fylkesmannen har videre opprettet en 4-årig engasjementstilling som skal jobbe spesielt med grønt reiseliv/Inn på tunet og ”Bruk og vern”/verdiskaping i verna områder. Det ble ansatt en person i denne stillingen i oktober 2010.

Resultatområde 22 Klima og miljøtiltak i landbruket

22.3 Miljøprogram og miljøplan

Fylkesmannen har også i 2010 arbeidet aktivt for å legge til rette for økt satsing på miljøtiltak i landbruket. Regionalt miljøprogram for landbruket i Buskerud, prøvefylke for miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel og foregangsfylke innenfor økologisk landbruk og økologisk handlingsplan er viktige arbeidsredskaper for å oppfylle regjeringens målsettinger. Buskerud ligger langt framme i forhold til økologisk landbruk og bruker erfaringer herfra i forhold til å spisse miljøinnsatsen inn mot landbruket totalt sett.

Regionalt miljøprogram.

2010 var andre år i rullingsperioden 2009-2012 for Regionalt miljøprogram for landbruket i Buskerud. Det ble ikke gjort større endringer i forhold til foregående år. Fokuset holdes både på å opprettholde åpne og varierte kulturlandskap, samt å fremme driftsformer som reduserer forurensing og avrenning av jord til vassdrag. Åpne kulturlandskap anses som viktig i hele fylket både med tanke på fastboende og tilreisende (turisme), men er sterkt fokusert i de øvre kommuner i Hallingdal og Numedal. Forurensingshindrende tiltak har høyt fokus og en stor andel av aktivitetene i nedre del av fylket. Aktiviteten opprettholdes og satsene måtte justeres noe ned i 2010 for å tilpasses søknadsmengden.

I en del av tiltakene innenfor RMP kobles opp mot SMIL. For enkelte ordninger er det et krav om tidligere SMIL tilskudd for arealet for å få RMP søtte. RMP er også tenkt som en mulighet til tilskudd for videre drift eller vedlikehold av arealer og tiltak som har fått SMIL tilskudd.

Miljøplan

Vi oppfatter at det er et behov for mer kunnskap om miljøplan i kommunene. Dette gjelder både det konkrete innholdet og kontroll av miljøplan. Gårdbrukernes kunnskap og motivasjon for miljøplan er varierende, men også her trengs det et økt fokus. Behovet for oppfølgingstiltak er til dels stort ovenfor kommunene og gårdbrukerne. Fylkesmannens innsats var beskjeden på dette i 2010, men dette vil bli fulgt nærmere opp i 2011. Skal status for miljøplan bli bedre, så ser vi for oss kobling mellom gårdbruker, rådgiving og forvaltning.

Vanndirektivarbeid

Fylkesmannens landbruks- og næringsavdeling deltar aktivt i arbeidet med ”Tiltaksprogram for vannregion Vest-Viken”. Landbrukssektorens deltakelse i dette arbeidet har blitt stadig bedre i tråd med økt fokus fra LMD og

SLF. I 2010 er fokuset rettet mot enkelte vannområder og tiltak i landbruket (deltar i Vannområde Simoa og – Numedalslågen).

Klimatiltak innenfor landbrukssektoren

Fylkesmannen i Buskerud har, siden oppstarten i 2008, deltatt i pilotordningen med tilskudd til miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel. Hallingdal (Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål og Hol) har vært det utvalgte området i Buskerud. Formålet med tilskuddet er å bidra til at husdyrgjødsel spres på miljøvennlige måter som reduserer uønskede utslipp til luft og vann, samt gir minst mulige luktulempere. Spredningen skal foregå slik at mest mulig av næringsstoffene i gjødsla gjøres tilgjengelig for plantevekst.

For Hallingdal var det i 2010 totalt 136 som søkte på ordningen. Dette utgjorde et omsøkt areal på 9544 daa og en tilskuddsutbetaling på kr 826 430. Ordningen har medført et økt fokus på utnyttelse, verdi og spredemetoder knyttet til husdyrgjødsel. Når det gjelder spredemetoder, så er det viktig at en eventuell fremtidig ordning ikke stimulerer til innkjøp/bruk av stort og tungt utstyr som vil kunne medføre meget stor fare for jordpakking. For å unngå dette vil det være hensiktsmessig å innrette en slik ordning mot bruk av slepeslanger og ikke mot bruk av tankvogner.

Fylkesmannens klima-arbeid er organisert i en egen gruppe på tvers av Fylkesmannens avdelinger. Her deltar landbruks- og næringsavdelingen med både skog- og jordkompetanser. Mye av arbeidet i fylkesmannens klimagruppe har vært pådriverrolle og oppfølging av kommunale klimaplaner.

Tilskudd fra regionalt miljøprogram utbetalt 2010 etter søknadsomgang 2009 - kroner utbetalt til hovedområder

Embeter	Gjengroing	Avrenning til vassdrag	Kulturminneverdier	Tilgjengelighet og friluftsverdier	Verdifulle kulturlandskap	Plantevernmidler	Avfallsinnsa
FMBU	3718280	9934346	3305500	0	2893820	802428	0
Sum	3718280	9934346	3305500	0	2893820	802428	

22.4 Økologisk landbruk

Areal som blir drevet etter økologiske prinsipper er uforandret fra 2009. Dette er en utfordring som vi tar spesielt tak i kommende år. Omleggingstakten er for lav i forhold til å kunne nå målsettingen om 15 % økologisk produksjon, omsetning og forbruk innen 2020. Fylkesmannen ser også at omsetningen av økologiske produkter er vanskelig. "Økoløft i kommuner" ble avsluttet i 2010, men Drammensregionen har fått innvilget et nytt prosjekt med fokus på å øke forbruket av økologiske varer fortrinnsvis i kommunal sektor. Fylkesmannen støtter dette prosjektet. Fylkesmannen har også fått inn krav om økt andel økologiske produkter i kantina i Statens Hus. Fylkesmannen har en meget god dialog og samarbeid med landbruksrådgivningen, faglaga, SLF og nabofylker for å nå regjeringens målsetting. Ny handlingsplan for perioden 2010 - 2015 er ferdigstilt og vedtatt. Foregangsfylkeprosjektet "Jordstruktur og jordkultur i økologisk jordbruk" har vært meget positivt mottatt og er gjennomført etter utarbeidet plan og budsjett.

22.5 Tre og miljø

Det arbeides målrettet ved å øke bruken av tre gjennom et bredt sammensatt samarbeidsprosjekt med fylkene Buskerud, Telemark og Vestfold; Bygg i tre – tre i lokalsamfunnet – byggeskikk, estetikk og miljø.

Fra årsrapporten til Innovasjon Norge: "Fra *Treprogrammet* er det gitt støtte til 5 nyskappingsprosjekt, herav 2 utviklingsprosjekt i 2 store sagbruksbedrifter samt 3 prosjekt med nye byggkonsept."

Når det gjelder arbeidet med å øke bruken av tre til energiformål ivaretas dette i et regionalt partnerskap med IN, BFK og FMBU.

Fra årsrapporten til Innovasjon Norge: "Aktiviteten i *Bioenergiprogrammet* er fortsatt høy. Det er gitt tilskudd til 17 gårdsvarmeanlegg, herav 16 stk med betydelig næringsvirksomhet. I tillegg er det gitt støtte til 1 forprosjekt og 1 større varmeanlegg i gartneri.

Fra flisordningen (skog – klima) er det innvilget 2 saker, begge investeringstilskudd til teknisk utstyr for produksjon av biobrensel."

Resultatområde 23 Eiendoms- og bosettingspolitikk

Fylkesmannen har ikke hatt egne kurs på landbrukslovgivningen i 2010, men vi har deltatt på regionale møter med kommunal landbruksforvaltning der juridiske utfordringer har vært tema. Vi har vurdert å innføre rapporteringsplikt for kommunale saker etter landbrukslovgivningen, men har ikke hatt ressurser til å gjennomføre dette i 2010. Opplæring og kursing i landbrukslovverket vil bli prioritert i 2011, blant annet i samarbeid med våre nabofylker ("Kola-Viken").

Fylkesmannen har rapportert status på jordfondet til SLF. Buskerud hadde ved inngangen av året en eiendom som er eid av jordfondet. Denne er delt i 2010, og skogen er solgt til DN. Jorda vil bli solgt til annen landbrukseiendom i nabolaget som tilleggsjord tidlig i 2011.

Resultatområde 24 Forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak og kontroll

Produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning

Regelverket for produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning er komplisert, til dels skjønnsbasert og stiller betydelige krav til saksbehandlers kompetanse. Ressurstilgangen i kommunene varierer, noe som gir ulik evne til å løse oppgavene kommunen har i tilskuddsforvaltninga på landbruksområdet. Kvaliteten på saksbehandlninga varierer. Fylkesmannen har i 2010 fortsatt det nødvendige arbeidet med oppfølging av saksbehandlerne i kommunene. Det er i løpet av året sendt ut 15 tilskuddsmeldinger via epost til alle kommunene med informasjon om rutiner og frister. Det er holdt 1 fagsamling om produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning med fokus på de ulike løpende oppgavene gjennom året og saksbehandlingsrutinene knyttet til disse. I tillegg ble regelverket for tilbakebetaling av tilskudd gjennomgått samt en gjennomgang av resultatene i fjorårets jordbruksoppgjør og konsekvensene for forvaltninga. Ut over dette er det daglig kontakt via telefon og epost.

Wespa, Lreg og LIB fungerer greit for kommunene. Det finnes et betydelig potensiale for effektivisering av kommunens saksbehandling av tilskuddssøknader gjennom videreutvikling av systemene. Framtidas systemer bør støtte områder det i dag ikke finnes funksjonalitet for, særlig støtte av generelle saksbehandlingsrutiner. De maskinelle kontrollene er ryggraden i kontrollen av søknadene og må kontinuerlig videreutvikles og spisses. Dette vil bidra til å løfte opp kommuner som har lite ressurser. Pålogging via Altinn er en barriere for mange søkere og viktigste årsak til at målet om 40 % oppslutning om elektronisk søknad synes tidkrevende å nå.

Kommunene har i 2010 utført stikkprøvekontroll hos 5,6 % av foretakene som søkte produksjonstilskudd og har oppfylt kravet om kontroll av minimum 5 %. Det er avdekket diverse avvik. Utbetaling har skjedd på grunnlag av kontrolldataene.

Kontroll

Det ble i 2010 gjennomført forvaltningskontroller i Hol, Ål, Nes og Flå innenfor ordningene produksjonstilskudd, regionale miljøtilskudd (RMP), spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) og tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK). I to av kommunene ble det funnet avvik i tillegg til merknader i alle kommunene. Ved kontrollene sjekket vi konkrete saker med tanke på grunnvilkår, inputkontroll i PT, søknadsfrister, stikkprøvekontroll, funn av avvik mellom søknad og stikkprøvekontroll, dokumentasjon ved salg av grovfôr, samt vilkår og administrasjon i forhold til SMIL, NMSK og RMP. I tillegg er alle manuelle saker for minst én søknadsomgang gjennomgått. Saksbehandlingen i SMIL og RMP er generelt god, men det er noe mangelfulle rutiner i forhold til å kontrollere at vilkår og krav overholdes.

Videre har vi gjennomført to typer foretakskontroller, den ene i en samdrift i Numedal og den andre omfattet seks foretak hvor vi gjennomførte seterkontroll på Golsfjellet og i Hemsedal. Vi kontrollerte om melkeleveransene var i samsvar med kvotene, bygninger og driften generelt. Vi fant ingen avvik eller merknader. I samdriften var det først og fremst regnskapene som ble kontrollert og funnet i orden.

I risikobasert kontrollplan for tilskuddsforvaltningen i jordbruket i Buskerud i 2010 hadde vi også planlagt å gjennomføre en foretakskontroll i midtre/nedre Buskerud. Ringerike kommune har hatt en økning fra 15 til 20 foretak med verpehøner i perioden 2000 til 2009 og en betydelig økning i antall høner fra 6 975 til 60 280 stk i samme periode. I lys av dette og med bakgrunn i FM's ansvar for å forvalte og kontrollere husdyrkonsesjonsregelverket, har vi gjennomgått leveranserapportene i Landbrukets Informasjonsbase (LIB). Dette er i henhold til rundskriv 15/10 og 16/10 om kontroll av svine- og fjørfeproduksjonen for 2008 og 2009

fra SLF. Oversikten fra Buskerud viser imidlertid ingen avvik som overstiger konsesjonsgrensen med 15 % ett år og heller ingen avvik inntil 15 % ett år som ikke reduseres tilsvarende i produksjonen det påfølgende året. Ut i fra en risiko- og helhetsvurdering så vi derfor ingen behov for å kontrollere disse foretakene ytterligere.

Forvaltningen av produksjonstilskudd og avløsertilskudd kjennetegnes av relativt mye oppfølging mot kommunene. Buskerud benytter jevnlig utsendelse av egen melding for å informere og minne kommunene på oppgaver som må følges opp. Minst en gang pr måned sendes det ny informasjon. Videre har vi kommunesamlinger to ganger i året ved søknadsomgangene, og ellers dersom særskilte temaer krever det. De siste tre år har vi hatt en såkalt forvaltningsdag, hvor aktuelle temaer tas opp etter innspill i fra kommunene. Det er stort konkret oppfølgingsbehov fra Fylkesmannen i løpet av søknadsbehandlingen. Fylkesmannen mener at det kommuneretta arbeidet er helt nødvendig, og helst burde forsterkes.

Bruken av Wespa er godt innarbeidet i kommunene, men økningen av antall søkere som benytter web-løsningen har stagnert. Dette skyldes trolig at det både er og oppleves som en skranke å få tilgang via Altinn. Det har kommet ønsker i fra et par kommuner om å holde kurs i bruk av web-løsningen. dette lar seg ikke gjennomføre uten at vi får tilgang til en "treningsdatabase" hos SLF. Fylkesmannen mener at vi ikke har oppnådd ytterligere besparinger av webløsningene utover de registreringsjobbene som ble sanert hos Fylkesmannen da web-løsningen ble innført.

Landbruksvikar

Buskerud fikk tildelt midler til 9 årsverk etter reglene for tilskudd til landbruksvikarer organisert gjennom avløserlag. Det er kun to avløserlag som har gått inn på ordningen. For 2010 ble samtlige 9 årsverk omsøkt og fordelt. Det er fortsatt noe usikkerhet om dekningen i alle deler av fylket er tilfredsstillende.

Erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon

Totalt sett må 2010 anses som et relativt greit dyrkingsår klimatisk sett i Buskerud. Sterk kulde på vinteren 2009-2010 førte imidlertid til betydelig frostskaade særlig i frukt, det er også meldt frostskaade i selve treet. I korn ble det en del avlingssvikt særlig på grunn av mye nedbør midt i tresketiden.

For vekstsesongen 2010 har Fylkesmannen mottatt 17 søknader. Av disse var 1 for vinterskaade på eng, 7 i frukt, 6 i korn, 2 i bær og 1 i potet. Ingen for honning. Fire av saken ble sluttbehandlet i 2010.

I tillegg til disse har Fylkesmannen i 2010 sluttbehandlet 21 saker for klimabetinget avlingssvikt i planteproduksjoner for vekstsesongen 2009. Totalt fikk vi inn 52 søknader for 2009, 6 for honning, 7 for vinterskaade i eng og 39 for avlingssvikt i planteproduksjoner. (Fem av søknadene for avlingssvikt i planteproduksjon ble besvart i 2009, men pga stengetid i fagsystemet ELF før nyttår teknisk sett slutført i ELF i 2010. Disse hadde 0 i utbetaling).

Erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon

Fylkesmannen mottok i 2010 én søknad om erstatning etter offentlig pålegg i planteproduksjonen. Dette gjaldt pålegg etter funn av Sharkavirus i unge plommetrær i en planteskole i august 2009. Det ble utbetalt en erstatning på 231 926 kr.

Oversikt over behandling av klager og dispensasjonssøknader 2010 - antall

Klagebehandling

Produksjonstilskudd		Miljøvirkemidler		Andre tilskuddsordninger	
Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått	Innvilget	Avslått
0	0	0	0	0	0

Dispensasjonssøknader

Produksjonstilskudd			Miljøvirkemidler			Andre tilskuddsordninger		
Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått	Innvilget	Delvis innvilget	Avslått
28	0	0	3	0	2	0	0	0

1. Hvor mye ressurser er avsatt til kontroll?

Årsverk: 0,5

Antall personer: 3

2. Gjennomførte kontroller av kommunenes landbruksforvaltning(forvaltningskontroller)

Kommune:	Flå kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd, SMIL, NMSK og RMP
Registrerte avvik:	1
Oppfølging av avvik:	1

Kommune:	Hol kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd, SMIL, NMSK og RMP
Registrerte avvik:	0
Oppfølging av avvik:	0

Kommune:	Nes kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd, SMIL, NMSK og RMP
Registrerte avvik:	1
Oppfølging av avvik:	1

Kommune:	Ål kommune
Orninger/omfang:	Produksjonstilskudd, SMIL, NMSK og RMP
Registrerte avvik:	5
Oppfølging av avvik:	5

3. Gjennomførte foretakskontroller. Foretakene kan anonymiseres ved A, B, C etc.

Foretak:	Samdrift i Numedal
Orninger/omfang:	Regelverk om produksjonstilskudd
Stedlig kontroll eller annen type kontroll:	Stedlig og dokumentgjennomgang
Registrerte avvik:	0
Oppfølging av avvik:	0

Foretak:	Pettersbråten seter
Orninger/omfang:	Regionalt miljøprogram (RMP)
Stedlig kontroll eller annen type kontroll:	Stedlig kontroll
Registrerte avvik:	0
Oppfølging av avvik:	0

Foretak:	Legvollen
Orninger/omfang:	Regionalt miljøprogram (RMP)
Stedlig kontroll eller annen type kontroll:	Stedlig kontroll

Registrerte avvik:	0
Oppfølging av avvik:	0
Foretak:	Buidn
Orninger/omfang:	Regionalt miljøprogram (RMP)
Stedlig kontroll eller annen type kontroll:	Stedlig kontroll
Registrerte avvik:	0
Oppfølging av avvik:	0
Foretak:	Holtegardstølen
Orninger/omfang:	Regionalt miljøprogram (RMP)
Stedlig kontroll eller annen type kontroll:	Stedlig kontroll
Registrerte avvik:	0
Oppfølging av avvik:	0
Foretak:	Ulsåkstølen A
Orninger/omfang:	Regionalt miljøprogram (RMP)
Stedlig kontroll eller annen type kontroll:	Stedlig kontroll
Registrerte avvik:	0
Oppfølging av avvik:	0
Foretak:	Ulsåkstølen B
Orninger/omfang:	Regionalt miljøprogram (RMP)
Stedlig kontroll eller annen type kontroll:	Stedlig kontroll
Registrerte avvik:	0
Oppfølging av avvik:	0

4. Andre kommentarer/ innspill:

Resultatområde 25 Kommunene som landbrukspolitisk aktør

Fylkesmannen tilbyr et kursprogram på landbruks- og næringsområdet hvert år.

Fylkesmannen i Buskerud deltar aktivt i det 3-årige samarbeidet mellom Fylkesmennene rundt Oslofjorden (KOLA-Viken). Modul 6 ble gjennomført høsten 2010. Temaene denne gangen var næringsutvikling. Fylkesmannen i Buskerud deltok i planleggingen og gjennomføringen av denne modulen.

”Bruk av ledige landbruksbygg” var tema på høstens KOLA-Viken-samling. Oppslutningen fra lokal landbruksforvaltning i Buskerud var imidlertid liten, så prosjektet videreføres med oppstart på Miljø- og kulturlandskapsdagene i Buskerud i juni 2011, der dette blir ett av hovedtemaene. Samlingen arrangeres i Sigdal og Modum i nært samarbeid med de to vertskapskommunene.

Det har bl.a. vært holdt 2 fagdager om tilskudsforvaltning og kontrollvirksomhet, 3 fagdager for skogbruksforvaltningen og flere gårdskartkurs. Årets miljødager for kommunal landbruksforvaltning ble i år holdt på Ringerike over to dager. Her var det fokus på kulturlandskap, biologisk mangfold og forurensning fra landbruket. Det har også vært diverse kurs og fagdager på økologisk landbruk.

Fylkesmannen arrangerte to seminarer for kommunene om endringene i Plan- og bygningsloven. Dette var i samarbeid med fylkeskommunen. Kursene hadde god deltakelse, med også mange politikere til stede.

Den tradisjonelle kommunekonferansen for landbruksmedarbeidere i fylket ble gjennomført i februar 2010 med næringsutvikling som hovedtema.

I tillegg ytes det utstrakt støtte til kommunene gjennom telefonhenvendelser, e-post og ulike prosjekter.

De kommuneretta midlene for 2010 har i sin helhet gått til kurs for kommunene.

Plan- og bygningsloven har stått sentralt i den landbrukspolitiske dialogen med kommunen. Landbruk og spesielt jordvern/kulturlandskap har vært tema på Fylkesmannens regionvise kommunedialog med politisk og administrativ ledelse, og landbruksdirektøren har deltatt på flere av møtene. På Fylkesmannens årlige samling for ordførere og rådmenn var "Inn på tunet" og "Bruk-vern"/næringsutvikling i og ved verneområder blant temaene.

Fylkesmannen rapporterte på utviklingen i kommunenes kapasitet og kompetanse på landbruksområdet midtveis i året. Fylkesmannen er bekymret for utviklingen i flere kommuner. Medarbeiderne på landbrukskontorene blir ofte pålagt andre oppgaver og får for liten tid landbrukssakene, ikke minst til å være pådriver i landbruksbasert næringsutvikling.

Gårdskartprosessen i Buskerud går etter planen og det har vært gjennomført følgende kurs i 2010:

-Feltkurs

-M4 kurs GisLine

-M2/3 kurs ((Introduksjon og forberedelse/planlegging og gjennomføring)Bra oppmøte på alle kurs til tross for repetisjon for en del.

Resultatområde 26 Jordvern, kulturlandskap og samfunnsplanlegging

26.1 Jordvern og kulturlandskap

Fylkesmannen gir uttalelse til plansaker etter plan- og bygningsloven, og kommer med faglige råd og innsigelser i saker der dette vurderes nødvendig. Omfang av planbehandlingen framgår av årsrapportens kap 2.4 Arealdisponering og byggesaker.

Areal-DVD-en brukes som informasjonsmedium i forbindelse med arbeidet med jordvern i kommunene. Denne er nå distribuert ut til alle kommunene, faglag, fylkeskommune og andre interesserte, i tillegg til LMD, SLF og de andre fylkesmannsembetene.

Tallene for omdisponering av dyrka og dyrkbar mark i Buskerud i 2010 er ikke klare ennå da disse tallene blir rapportert direkte fra kommunene i KOSTRA. Imidlertid viser tallene for 2009 (som var klare i mars 2010) en omdisponering på ca 370 dekar av dyrka og dyrkbar mark, hvorav ca 170 er dyrka mark. Gjennomsnitt i Buskerud har ligget på ca 600 dekar pr. år dyrka og dyrkbar mark. En halvering i tråd med den nasjonale målsettingen tilsvarer dermed 300 dekar i 2010. Omdisponeringen i 2008 var 300 dekar, og den har derfor steget noe til 2009. Av de ca 370 da som ble omdisponert i 2009, ble ca 270 da omdisponert gjennom godkjent plan og ca 100 da gjennom enkeltvedtak etter jordloven.

Kvaliteten på KOSTRA-tallene er et annet tema, og Fylkesmannen i Buskerud har i samarbeid med SSB og Statens Landbruksforvaltning fulgt opp de kommunene som hadde manglete rapportering, eller opplagt feilrapportert tall for 2009. Fylkesmannen i Buskerud fører pr. i dag ikke noe eget skyggeregnskap for omdisponering av dyrka og dyrkbar mark, men arbeider for at kommunene rapporterer dette samvittighetsfullt gjennom KOSTRA.

Utvalgt kulturlandskap – Steinssletta

Interessen blant grunneierne på Steinssletta er generelt positiv. Etter hvert som prosjektet har kommet i gang, har det vært en økende interesse blant mange av grunneierne. Interessene til grunneierne har blitt ivaretatt gjennom et aktivt grunneierutvalg som har samarbeidet godt med forvaltningen. Dette har vært en stor ressurs og bidratt til god forankring av prosjektet.

Kommunen har vært positive og engasjerte. Da det har vært en samordning av SMIL og ordningen med utvalgte

kulturlandskap, så har dette medført at kommunen har vært sentral. De har nedlagt et betydelig arbeid kontakten og oppfølgingen av grunneierne. Dette anser vi som både ønskelig og en rasjonell måte å følge opp tiltakene på.

Tiltak på Steinssletta:

Steinssletta fikk tildelt kr 950 000 i 2010. Disse midlene ble fordelt omtrent likt mellom tiltak relatert til biologisk mangfold/skjøtsel og bygninger/kulturminner.

I 2009 ble det satt i gang et stort skjøsteltak for å fremme biologisk mangfold og hindre gjengroing. Dette ble videreført i 2010. Tiltaket har omfattet rydding av gammel kulturmark (herunder gjengrodde beiter) og tynning av kantsoner mot vann og vassdrag. I etterkant har det blitt inngjerdet flere beiteområder. Totalt er det ryddet i overkant av 200 daa, hvor det har blitt fulgt opp med over 2000 meter med gjerding. Ett av disse områdene er strandengene i Steinsvika. Tiltaket er forankret i forvaltningsplanen for Steinssletta. Planlegging og gjennomføring av tiltaket har vært gjort i samarbeid mellom grunneiere/grunneierutvalg, entreprenør og Fylkesmannen. Dette har sikret en praktisk og faglig god gjennomføring.

Det er innvilget tilskudd til totalt sju tiltak relatert til kulturminner og bygninger. Fylkeskommunen har foretatt befaringer og skrevet uttalelser for alle. Uttalelsene inneholder vurdering av verneverdi og arbeidsbeskrivelser. Eier har sørget for at kostnadsoverslag er utarbeidet. De fleste søkerne har også fått SMIL-midler. Behandlingen av søknadene er samordnet etter de to regelverkene. Bygningens eller kulturminnets verneverdi er tillagt stor vekt ved utvelgelsen av prosjektene.

26.2 Samfunnsplanlegging

GIS og Geodata

Bruk av data fra Geovekst og Norge digitaltsamarbeidet har blitt ivaretatt på en mer effektiv måte enn tidligere, da Fylkesmannen i Buskerud og Fylkesmannen i Telemark har et samarbeid om en felles kartinnsynsløsning. Løsningen nyttegjør seg alle oppdaterte data fra ND, hvorav data fra geovekst er en del av dette. I tillegg benytter løsningen siste versjon av matrikkelklienten med til en hver tid oppdaterte data. Løsningen er tilgjengelig for alle avdelinger hos de to fylkesmannsembetene, samt en filtrert versjon ut til publikum. Løsningen inneholder mange relevante WMS tjenester og har full Ephorte integrasjon. Det jobbes kontinuerlig med innlegging av relevante temadata som kommune og reguleringsplaner. Alle data er organisert gjennom en rein databaseløsning (Oracle).

Beredskap

Fylkesmannens beredskapsansvar er lagt til Fylkesmannens Beredskaps-, justis-, og kommunalavdeling. Her sitter også embetets beredskapsansvarlig. Beredskapsarbeidet er organisert i en gruppe på tvers av avdelingene der også landbruks- og næringsavdelingen deltar.

Jordvern

Fylkesmannen deltar aktivt i planprosesser med kommunene så langt vi har kapasitet. I hovedsak blir det kommuneplanprosesser som blir prioritert, bla. gjennom månedlige planforummøter i samarbeid med fylkeskommunen og andre regionale statsetater og de kommuner som ønsker å drøfte sakene med offentlige høringsspartner. Landbruks- og næringsavdelingens innspill er normalt knyttet til å ta vare på dyrka og dyrkbar mark for framtidig matproduksjon, ivaretagelse av viktige kulturlandskap av hensyn til bl.a. turismen, og øket bruk av miljøvennlig oppvarmingsløsninger som bioenergi i forbindelse med nybygg og restaurering av større bygg og anlegg.

For omfang og utfordringer innen jordvern vises til årsrapportens kap 2.4 "Arealdisponering og byggjesaker"

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510 Fagdep.
21 Landbruksbasert næringsutvikling	kr 2 612 665,09 kr 0,00
22 Klima- og miljøpolitikk i landbruket	kr 874 359,15 kr 0,00
23 Eiendoms- og bosettingspolitikk	kr 431 247,92 kr 0,00
24 Forvaltning av inntekts- og velferdspol. tiltak	kr 1 100 954,16 kr 0,00

25 Kommunene som landbrukspolitisk aktør	kr 880 299,14	kr 0,00
26 Jordvern, kulturlandskap og samfunnsplanlegging	kr 1 355 710,17	kr 0,00
Andre oppgaver under LMD	kr 1 467 725,62	kr 0,00
Sum:	kr 8 722 961,00	kr 0,00

Kunnskapsdepartementet

Resultatområde 31 Tilsyn og forvaltningsoppgaver på utdanningsområdet

31.1 Tilsyn

Den samlede ressursbruken på Nasjonalt tilsyn 2010 er 195 dagsverk. Den samlede ressursbruken på de øvrige tilsynene er 77 ukeverk, fordelt på tilsyn med Buskerud fylkeskommune og annet tilsyn med kommunene i fylket. På utdanningsområdet hadde fylkesmannen ca 6,6 årsverk til disposisjon, av totalt 9,4. Andelen benyttet til tilsyn tilsvarer dermed ca 40%.

Som grunnlag for å plukke ut tilsynsobjekt, benytter vi oss av den informasjonen vi får om kommunene og fylkeskommunen gjennom vår klagesaksbehandling. Videre er henvendelser fra publikum/elever/foresatte ved for eksempel bekymringsmeldinger, viktige kilder til informasjon for å plukke ut tilsynsobjekter. Det samme er skoleporten og GSI. Vi ser ved vurderingen også noe hen til om det tidligere har vært ført tilsyn med det aktuelle tilsynsobjektet og på hvilket tema.

Når vi skal vurdere omfanget av tilsynet ser vi hen til tilsynsystema og hvilket omfang og metodikk som vil kunne være best egnet.

Vi har også kommentert vårt grunnlag for å plukke ut tilsynsystema og objekt under resultatområder 31.3, 31.5, 32.3, 32.5.

Vi vurderer vår tilsynsaktivitet for 2010 som godt utført og i tråd med vårt embedsoppdrag. Fylkesmannen er tilfreds med gjennomføringen av tilsynene i forhold til ressurser.

Fylkesmannen registrerer fortsatt mye avvik på opplæringsloven § 13-10, på system, men vi ser at det kan være tegn til bedring i forhold til tidligere år.

Fylkesmannen påbegynte høsten 2010 også to skriftlige tilsyn med voksenopplæring. Tilsynsobjektene var Kongsberg kommune og Buskerud fylkeskommune. Disse tilsynene vil bli videreført og avsluttet i 2011. I tillegg har Fylkesmannen hatt skriftlige tilsyn med alle kommuner hva gjelder fysisk aktivitet. Det ble gitt pålegg til fem kommuner. Dette tilsynet vil bli videreført i 2011.

Avdelingen har holdt egne kurs og samlinger for sektor. Fylkesmannen holdt høsten 2010 fagdag for skoleledelsen/skoleeiere, Pp-tjenesten og barnehagemyndigheten der vi gjennomgikk temaene spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning og elevenes psykososiale skolemiljø. Fylkesmannen har de to siste årene holdt slike årlige regelverkssamlinger med stor suksess. Fylkesmannen har også holdt fagdag om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning for enkelte kommuner. Fylkesmannen har videre bidratt på Buskerud fylkeskommunes årlige skoleskysskonferanse, slik vi gjør hvert år. Vi har også holdt kurs for rådgivere knyttet til opplæringsloven § 13-10 andre led og retten til rådgivning.

Som ledd i 5-fylkesamarbeidet arrangeres også temamøter. Tilsyn om voksnes rett til grunnopplæring har det vært fokus på disse samlingene. Videre gjennomfører Fylkesmannen 2-3 samlinger for representanter for kommunal og fylkeskommunal ledelse på utdanningsområdet. På disse samlingene er det også tatt opp temaer knyttet til tilsyn, lov og regelverk.

Tilsynsobjekt:	Hole kommune
	Om skoleeier oppfylder opplæringslovens krav til tilpasset opplæring og spesialundervisning, jf.

Paragraf(er):	opplæringsloven § 1-3 og kap. 5, og om skoleeier har et forsvarlig system for å ivareta dette, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	Det ble gitt to merknader

Tilsynsobjekt:	Hurum kommune
Paragraf(er):	Om skoleeier oppfyller opplæringslovens krav til tilpasset opplæring og spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 1-3 og kap. 5, og om skoleeier har et forsvarlig system for å ivareta dette, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	Det ble gitt to merkander under tilsynet.

Tilsynsobjekt:	Krødsherad kommune
Paragraf(er):	Om skoleeier oppfyller opplæringslovens krav til tilpasset opplæring og spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 1-3 og kap. 5, og om skoleeier har et forsvarlig system for å ivareta dette, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	Det ble gitt to merkander under tilsynet.

Tilsynsobjekt:	Ringerike kommune
Paragraf(er):	Om skoleeier oppfyller opplæringslovens krav til tilpasset opplæring og spesialundervisning, jf. opplæringsloven § 1-3 og kap. 5, og om skoleeier har et forsvarlig system for å ivareta dette, jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd
Lovbrudd:	Ja
Type:	Stedlig
Paalegg:	Ja
Avsluttet:	Ja
Publisert:	Ja
Kommentar:	Det ble gitt tre merknader.

31.2 Klagesaksbehandling

Antall klagesaker der vi har fattet enkeltvedtak har holdt seg relativt stabilt fra 2009 til 2010. Fylkesmannen har imidlertid hatt noen færre klager på standpunktkarakterer i 2010 sammenlignet med 2010. Fylkesmannen har også i 2010 hatt stor fokus på vurderingsforskriften og håper at vår informasjon og veiledning på området har bidratt til bedret vurderingspraksis.

Fylkesmannen ser en svak men stadig økning i klager vedrørende elevers psykososiale skolemiljø. Fylkesmannen vurderer at dette har sammenheng med høstens felles nasjonale tilsyn og økt bevissthet rundt regelverket. Fylkesmannen registrerer imidlertid at vi fortsatt har lite klager fra elever i videregående skoler. Vi antar at dette

vil endre seg etter at vi har gjennomført felles nasjonalt tilsyn med elevenes psykososiale skolemiljø i videregående skole våren 2011.

Det har i 2010 vært en sterk økning av innsynsbegjæringer til fylkemannsombudet og avdeling for oppvekst og utdanning har behandlet en rekke innsynsbegjæringer. Enkelte innsynsbegjæringer der vi har avslått innsyn, er blitt påklaget videre. Vi har ikke med disse sakene i listen over innrapporterte klagesaker.

Fylkesmannen har i 2010 også hatt flere saker der vi avgjør spørsmålet om refusjon mellom kommunene for utgifter knyttet til grunnskoleopplæringen. Fylkesmannen har ikke med disse sakene i listen over innrapporterte klagesaker.

Våre innrapporterte tall inneholder heller ikke en fullstendig oversikt over antall klager eller beklagelser, som vi for eksempel har returnert eller videresendt til skoleeier, da vi i utgangspunktet har vurdert dette som veiledning. Det er likevel slik at denne formen for veiledning også tar tid og ressurser.

Vi vurderer vår måloppnåelse på klagesaksbehandling som tilfredsstillende. Vi registrerer at flere av våre klagesaker først blir markert som ferdige i E-phorte på et senere tidspunkt enn tidspunktet sakene reelt sett var ferdigbehandlede ved endelige vedtak. Dette er det nå tatt tak i. Klagesakene ble i 2010 behandlet av såvel jurister, pedagoger og/eller andre medarbeidere med annen type utdanning. Dette for å sikre at alle forhold ved klager blir belyst på en god måte med faglig, gode begrunnelser. Den samlede kompetansen i avdelingen på klagesaker anses som meget god. Arbeidet er organsiert i en faggruppe med en fagkoordinator.

Klage i grunnskolen (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum inkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Vurdering (standpunkt), kap 5 i forskriften	77	44	33	0	7 ble annullert. Disse er tatt med under medhold/delvis medhold.
Fremskutt skolestart, § 2-1 tredje ledd	1	0	1	0	
Særskilt språkopplæring, § 2-8	1	0	1	0	
Permisjon fra opplæringen, § 2-11	1	0	1	0	
Spesialundervisning for voksne, § 4A-2	4	0	4	0	
Spesialundervisning, § 5-1	24	17	7	0	
Skyss, § 7-1	24	10	14	0	
Skoleplassering, § 8-1	35	18	17	0	
Fysisk skolemiljø, § 9a-2	2	0	1	1	
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	4	1	3	0	
Psykososialt skolemiljø, § 9a-3	1	0	0	1	
Sum	174	90	82	2	

Klage i videregående opplæring (opplæringsloven med forskrifter)

Type Klage	Sum inkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Rett til ett/to ekstra år i vgo, § 3-1 femte ledd	6	5	0	1	
Inntak, § 3-1 sjette ledd	3	0	1	2	

Sum	9	5	1	3
-----	---	---	---	---

Klage i private grunnskoler (privatskoleloven med forskrifter)

Type Klage	Sum innkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Spesialundervisning, § 3-6	1	0	0	1	
Sum	1	0	0	1	

Klage i forbindelse med spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder (opplæringsloven)

Type Klage	Sum innkomne saker	Medhold/Delvis medhold	Avslag	Annet	Kommentar
Tegnspråkopplæring, § 2-6 tredje ledd	5	1	4	0	
Sum	5	1	4	0	

31.3 Grunnskolens informasjonssystem, GSI

Fylkesmannen har deltatt på GSI-samling i regi av SSB og Udir. Kommunene er gitt anledning til å komme med innspill til videreutvikling basert på erfaringene gjennom årets innsamling. Fylkesmannens egne erfaringer og kommunenes innspill er kommunisert videre til Utdanningsdirektoratet. Fylkesmannen følger også opp henvendelser angående GSI-tall for andre fylkesmannsembeter, Utdanningsdirektoratet, SSB og andre aktører som bruker spesifikke GSI-data.

Fylkesmannen har fulgt opp kommuner og de private skolene tett i forbindelse med rapporteringen i GSI. Skoleeiere har fått løpende veiledning og hjelp til registreringen. Buskerud fylke har mange små kommuner hvor kapasitet til kvalitetssikring og oppfølging av GSI-tall kan være en utfordring. Fylkesmannen har gjennom tett oppfølging bidratt til en mer forent forståelse av rapportering og anvendelse av GSI-tallene.

Fylkesmannen har holdt løpende kontroll med de innrapporterte GSI-tallene, og har på bakgrunn av disse identifisert skoleeiere som bryter Stortingets forutsetning om gruppestørrelse. Det ble gjennomførte tilsyn med skoleeiere og skoler som ikke har rapportert tilstrekkelig ressurser til fysisk aktivitet som resulterte i at to kommuner fikk pålegg. Innrapporterte tall for leksehjelp vil bli fulgt opp. GSI-tallene brukes aktivt til å identifisere mulige tilsynsobjekter på andre områder.

Fylkesmannen anvender data fra GSI for å belyse tilstanden i skolene i dialogmøter med kommunene samt ved oppfølging av fylkets ROBEK-kommuner.

Fylkesmannen utarbeider en rekke oversikter og grafiske fremstillinger basert på blant annet GSI: Hver kommune mottar en cd med sine data, på kommune- og skolenivå på en rekke tema. Data fra GSI brukes også i den årlige tilstandsrapport for Buskerud fylke som Fylkesmannen utarbeider og distribuerer til kommunene. Ved henvendelse veileder også Fylkesmannen skolerere, politikere, journalister og andre i bruk av rapporter i åpen del av GSI.

Fylkesmannen vurderer måloppnåelsen som god og de strategier og tiltak som er benyttet fornuftige. Fylkesmannens kompetanse er økt, bl a har vi gått tungt inn i prosessene knyttet til kommunenes tilstandsrapporter. Vi ser gjennom dette at kommunenes egen kompetanse knyttet til å utnytte data fra GSI og andre kilder er ganske variabel.

31.4 Informasjon og veiledning

Fylkesmannen i Buskerud gir løpende informasjon og veiledning om regelverket til sektor. Avdeling for oppvekst og utdanning besvarer løpende telefon- og e-post henvendelser. Slik informasjon og veiledning utgjør en ikke ubetydelig del av vårt arbeid.

Avdelingen har holdt egne kurs og samlinger for sektor. Fylkesmannen holdt høsten 2010 fagdag for skoleledelsen/skoleeiere, Pp-tjenesten og barnehagemyndigheten der vi gjennomgikk temaene spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning og elevenes psykososiale skolemiljø. Fylkesmannen har de to siste årene holdt slike årlige regelverkssamlinger med stor suksess. Fylkesmannen har også holdt fagdag om spesialpedagogisk hjelp og

spesialundervisning for enkelte kommuner. Fylkesmannen har videre bidratt på Buskerud fylkeskommunes årlige skoleskyskonferanse, slik vi gjør hvert år. Vi har også holdt kurs for rådgivere knyttet til opplæringsloven § 13-10 andre led og retten til rådgivning.

Som ledd i 5-fylkesamarbeidet arrangeres også temamøter. Tilsyn om voksnes rett til grunnopplæring har vært fokus.

Fylkesmannen gjennomførte 3 samlinger over 1-2 dager for representanter for kommunal og fylkeskommunal ledelse på utdanningsområdet. På disse samlingene er det også tatt opp temaer knyttet til tilsyn, lov og regelverk.

Det har i tillegg vært samlinger i eget fylke eller i regionen knyttet til verktøy for skoleutvikling og bedre læringsmiljø. Videre har Fylkesmannen fulgt spesielt opp kommuner med svake resultater på nasjonale prøver.

Informasjon og veiledning er et omfattende område som tar en stor del av kontorets ressurser. Samlet innsats i 2010 var 29 ukeverk.

Sammen med tilsyn og klagesaker prioriterer avdelingen informasjon og veiledning. Med en god blanding av jurister, pedagoger, samfunnsvitner og ansatte med økonomisk grunn er vi stand til å yte god service på området.

31.5 Eksamen, nasjonale prøver og kartleggingsprøver

Eksamen – videregående opplæring

Fylkesmannen i Buskerud har hatt sensuransvar for gjennomføring av sentralt gitt eksamen i videregående opplæring for region 2 (Vestfold, Telemark og Buskerud). I noen fagkoder har vi også hatt sensuransvar for region 1 (Oslo, Akershus, Østfold og Utland) og nasjonalt sensuransvar.

Våren 2010 hadde vi nasjonalt sensuransvar for fagkodene: REA3009, SAM3002 og AA6461. Høsten 2010 hadde vi nasjonalt sensuransvar for alle fagkodene embetet var tildelt sensuransvar for, bortsett fra NOR1211 og NOR1212.

Våren 2010 ble totalt 324 fagpersoner oppnevnt som sensorer, og høsten 2010 ble totalt 79 fagpersoner oppnevnt som sensorer. Det er ingen problemer med å skaffe nok sensorer til sensuren på høsten.

Imidlertid var behovet for sensorer på våren av et omfang som gjorde det vanskeligere å få nok sensorer, spesielt i norsk. Det har vært positive tilbakemeldinger på sensorskoleringen som ble arrangert våren 2010.

Fellessensuren på høsten ble gjennomført uten problemer. På fellessensuren våren 2010 opplevde vi imidlertid treghet i PAS. Fylkesmannen i Telemark og Vestfold bidro med personer fra sitt embete ved gjennomføring av fellessensuren.

Fylkesmannen i Buskerud var også ansvarlig for oppnevning av sensorer ved sensuren etter utsatt eksamen i norsk. Det ble oppnevnt 4 sensorer til utsatt eksamen i norsk. Fellessensuren etter utsatt eksamen i norskfagene ble organisert og gjennomført parallelt med hurtigklagesensuren. Fylkesmannen i Buskerud var representert med en person på hurtigklagesensuren.

Eksamen grunnskole

Fylkesmannen i Buskerud har hatt sensuransvar for gjennomføring av sentralt gitt eksamen i norsk for grunnskolen for sensurregion 4 (Vestfold, Telemark og Buskerud).

80 foreslåtte fagpersoner ble oppnevnt til sensorer. Fylkesmannen i Buskerud gjennomførte i samarbeid med Utdanningsdirektoratet sensorkurs. 62 av sensorene deltok. På fellessensuren opplevde vi i en periode treghet i PAS. Fellessensuren ble ellers gjennomført uten større problemer.

Fylkesmannen i Buskerud er bekymret for sensorrekrutteringen i norsk i grunnskolen. I forkant av oppnevningen av sensorer våren 2010 ble det derfor, i samarbeid med Utdanningsdirektoratet, gjennomført motivasjonskurs for lærere i norsk i Telemark, Vestfold og Buskerud. 33 norsklærere deltok på kurset. Tre ansatte i avdelingen er involvert i gjennomføringen av gjennomføringen av sentralt gitt eksamen i grunnskolen.

Elektroniske kartleggingsprøver

Høsten 2001 ble det gjennomført obligatoriske kartleggingsprøver i lesing og regning og en frivillig kartleggingsprøve i engelsk på Vg1. Fylkesmannen i Buskerud har i forkant og gjennom hele prøveperioden sendt påminnelser om frister til fylkeskommunen- og skolenivået.

Nasjonale prøver

Inneværende skoleår ble det gjennomført nasjonale prøver i engelsk, lesing og regning for 5. og 8. trinn. Det ble gjennomført nasjonal prøve i lesing og regning for 9. trinn. Fylkesmannen i Buskerud har i forkant og gjennom hele prøveperioden sendt påminnelser om frister til kommune- og skolenivået.

I PAS er det for Buskerud oppgitt at 1-2 % av elevene på 8 trinn har fått fritak. Det opplyses at 0-2 % av elevene ikke har deltatt. I følge "Oppfølgingsrapport" i PAS mangler det resultater for 100-200 elever i de ulike prøvene. Fylkesmannen er usikker på hvorfor det mangler resultater for disse elevene, men vi heller mot at prøvene ikke er gjennomført for disse elevene. Oppsummert: prøvene ble gjennomført i engelsk på 8. trinn for 91 % av elevene, for 93 % i lesing og 95 % i regning.

For 9. trinn er det oppgitt at 1-2 % har fått fritak og at 1-2 % ikke har deltatt. Det mangler resultater for ca 170 elever. Resultatet av prøvene gjelder 91- 92 % av elevene.

For 5. trinn er det i Buskerud registrert 3-4 % fritak. Det mangler resultater for 40-80 elever. Når vi legger sammen tallene for fritak, ikke deltatt og manglende resultater, gjelder resultatene 93 – 95 % av elevene.

Det viser seg at det er noen skoler som ikke har gjennomført prøvene for hele elevgruppen i enkelte fag. Fylkesmannen hadde kontakt med noen av disse skolene på det tidspunktet prøvene ble gjennomført. Dette problemet er tatt opp i møter med representanter for skoleeierne, og det vil bli tatt opp direkte med de kommunene det gjelder.

Det blir overført opplysninger fra PAS til Skoleporten for bl.a å gi beslutningsgrunnlag til skoleeiere. Det blir imidlertid bare overført opplysningene om registrert fritak og registrert "ikke deltatt" i tillegg til at resultatene fra prøvene overføres. Som det framgår over, mangler det resultater for en del elever. Når det i PAS og i Skoleporten oppgis prosent fritak, er det i prosent av summen av de elevene som det er registrert fritak for, de det er registrert "ikke deltatt" for og for de elevene som har resultater fra prøvene. Siden det her ikke er tatt med påmeldte til prøven, men som det mangler resultater for, blir denne prosenten misvisende. Ett eksempel: Ved en skole i Buskerud var det meldt opp 18 elever i ett fag. For to av elevene var det registrert fritak. Ingen av elevene gjennomførte prøven. Det ble oppgitt tekniske problemer med dataanlegget på skolen. I PAS og i Skoleporten blir dette rapportert som 100 % fritak. Dette er tatt opp med Utdanningsdirektoratet. Vi tar det også med her for å synliggjøre at prøvene ikke blir gjennomført av så mange som det kan synes ut fra rapporteringene i PAS og Skoleporten.

Fylkesmannen ser at det ved enkelte skoler er mer enn 10 % av elevene som har fått fritak, mens andre skoler gjennomfører prøvene for alle elevene. Andel fritak vil med stor sannsynlighet ha betydning for skolenes/kommunens resultater på prøvene. Fylkesmannen har tatt opp dette temaet med representanter for kommunene.

Total ressursbruk for kartleggingsprøven, sentralt gitt eksamen i grunnskolen og videregående, samt til nasjonale prøver utgjør 40 ukeverk.

På bakgrunn av det ovennevnte har Fylkesmannen i Buskerud oppnådd målene satt for gjennomføring av eksamen i grunnskolen, eksamen i videregående opplæring, nasjonale prøver og kartleggingsprøver. Arbeidet på disse områdene utføres av 3-4 medarbeidere som kan støtte og supplere hverandre når nødvendig.

Særskild Rapportering	JA	NEI	Øvrige kommentarer
1. Benytter embetet informasjonen som fremkommer ved avvikling av prøver og eksamener i tilsynsarbeidet?	X		Resultater fra nasjonale prøver og eksamen brukes som bakgrunnsteppe for å danne et helhetlig bilde av situasjonen på hver enkelt skole og i kommunen. Større avvik i forhold til gjennomføring av nasjonale prøver ble tatt opp under tilsynene der det var nødvendig.

Særskild Rapportering	Spesifiser dersom avvik fra landsgjennomsnittet totalt eller på enkeltprøver)	Spesifiser dersom stor variasjon mellom skoleeiere innad i fylket	Vurdering av årsak til avvik	Beskrivelse av tiltak over skoleeiere med høy andel elever med fritak
2. Hvor stor andel av elevene har fått fritak fra deltakelse på nasjonale prøver	For Buskerud 1-4 prosent. Vi viser ellers til kommentarer i rapporteringsdelen.	For kommuner over en viss størrelse: 0 til 14 %. Se rapporteringsdelen.		Temaet er tatt opp med representanter for kommunene.

31.7 Tilskuddsforvaltning

Fylkesmannen har rapportert om ordningene i tertialrapporteringen.

Fylkesmannen vurderer egen måloppnåelse som god da forvaltningen av tilskuddene normalt ikke er veldig ressurskrevende. Fylkesmannen kontrollerer at tilskuddene følger forutsetningene.

Fylkesmannen har hatt problemer med å motta beleggslister fra UDI og BUFetat, noe som medfører unødvendig ekstraarbeid. Fylkesmannen opplever også at kommuner med mottak ikke alltid er klar over ordningen, noe, som kan gi etterslep i utbetalingen og medføre uforutsette merbehov.

Resultatområde 32 Oppgaver for økt kvalitet i grunnsopplæringen

32.2 Kompetanseutvikling

Videreutdanning

Buskerud fikk tildelt 112 plasser til videreutdanning. Det er benyttet 65 av disse plassene. Det er 24 lærere som studerer norsk eller lesing, 8 lærere studerer matematikk, 6 lærere studerer engelsk og 8 lærere studerer rådgiving. Det er 22 lærere fra videregående opplæring med i ordningen. De øvrige er fra grunnskolen.

Etterutdanning

Alle mottakere av etterutdanningsmidler for 2009 rapporterte innen fristen.

Det ble fordelt kr 5.477.600 til etterutdanning. Kr 1.477.000 var omdisponert fra videreutdanning.

Etter avtale med skoleeiere ble midlene fordelt etter samme nøkkel som ble brukt av Utdanningsdirektoratet i 2008. For å få utbetalt midlene har skoleeiere sendt inn søknad/plan for disponering av midlene på skjema utarbeidet av Utdanningsdirektoratet. Alle har oppfylt kriteriene.

13 lærere har fått økonomisk støtte til å delta i ”andre studier”. Dette gjelder vurdering, IKT, engelsk, matematikk, nordisk, flerkulturell pedagogikk og spesialpedagogikk og studier i nordisk.

Alle som søkte om plass til slik videreutdanning fikk statlige midler som delvis finansiering av tiltaket.

Det er 13 av 21 kommuner i Buskerud som deltar i ordningen.

Høgskolen i Buskerud er ikke med som tilbyder i denne ordningen. Fylkesmannen i Buskerud beklager dette.

Gnist

Buskerud har en kontaktgruppe kalt Utdanningsforum som består av representanter for kommunene, Buskerud fylkeskommune, KS, lærerorganisasjonene, og Høgskolen i Buskerud. I GNIST-Buskerud møter denne gruppen utvidet med representanter for NHO i Buskerud og LO- Buskerud (som ikke har kunnet delta i møter). I dette forumet er ulike tiltak innen GNIST-drøftet. Vi har hatt besøk av representanter for GNIST i Kunnskapsdepartementet.

Arbeidet med kompetanseutvikling skjer i god kommunikasjon med kommuner og fylkeskommune. Bruk av midlene og fellestiltak drøftes i Utdanningsforum og KS' fagutvalg. Kommunene og fylkeskommunen samarbeider om ulike tiltak. Fylkesmannens vurdering er at målene på området nås, at kompetansen og måten det arbeides på er hensiktsmessig. Skoleeierne er opptatte av kompetanseutvikling -

Fylkesmannens innsats på området i 2010 var 14 ukesverk.

32.3 Skoleporten

Fylkesmannen informerer skoleeiere om endringer i Skoleporten og resultater gjennom fire årlige møter.

Fylkesmannen har i samarbeid med Utdanningsdirektoratet gjennomført kurs for skoleansatte knyttet til ståstedsanalysen og organisasjonsanalysen.

Høsten 2009 ble det nedsatt en gruppe som skulle arbeide med Skoleporten generelt og tilstandsrapporten spesielt. Arbeidet ble videreført i 2010. Gruppen besto av representanter fra skoleeier, skolen, KS og Fylkesmannen. Formålet til gruppen var å bistå skoleeiere i arbeidet med tilstandsrapporten. Det ble blant annet gjennomført to dagers samling for skoleeiere der temaet var bruk av Skoleporten og utarbeiding av tilstandsrapport. Det ble i tillegg gjennomført studietur til Danmark og Sverige for å se på muligheter for bruk av tilstandsrapporter i tilknytning til utviklingsarbeid på skoleområdet.

Fire ansatte ved avdelingen er involvert i arbeidet, og det totale ressursbruken er 10 ukeverk. På bakgrunn av det ovennevnte anser Fylkesmannen å ha rimelig god kompetanse på området, samtidig som vi samarbeider med andre parter. Målene anses nådd.

1. Har embetet oppdatert brukerstøtte- og veiledningsfunksjon?

Ja

Øvrige kommentarer

Fylkesmannen i Buskerud har fortløpende og ved behov gitt brukerstøtte til skoleeiere og skoler i Buskerud. For å holde seg oppdatert har Fylkesmannen deltatt på Utdanningsdirektoratets møter om Skoleporten.

2. Benytter embetet Skoleporten i tilsynsarbeidet?

Ja

Beskriv hvordan

Fylkesmannen har i forbindelse med nasjonalt tilsyn på Opplæringsloven kap 9a brukt Skoleporten, elevundersøkelsen, for å få en oversikt over mulige tilsynsobjekter. Deretter er rapportportalen benyttet for videre analyse av resultater på elevundersøkelsen.

3. I hvilken grad brukes Skoleportens elementer i lokal kvalitetsvurdering?

Resultater fra Skoleporten er også brukt i gjennomføring av følgende aktiviteter: -Utarbeiding av cd med grunnskolestatistikk for alle kommunene i Buskerud. Hver kommune får tilsendt cd med detaljerte resultater for sin kommune. Cd-en inneholder informasjon fra GSI, Kostra og Skoleporten. - Resultater som offentliggjøres i Skoleporten drøftes og analyseres internt og blir i noen tilfeller publisert på Fylkesmannens hjemmesider. - Utarbeiding av tilstandsrapport 2010 for fylket. Rapporten distribueres til kommunene og brukes i Fylkesmannens kontakt med kommunene. - i dialogmøter med kommunene og oppfølging av fylkets ROBEK-kommuner.

4. Innspill fra embetet til forbedringer av Skoleporten:

- Data om spesialundervisning fra GSI bør importeres inn i Skoleporten spesielt med tanke på at kommunene også skal rapportere på spesialundervisning i den årlige tilstandsrapporten - Skoleporten, GSI, ståstedsanalyse, organisasjonsanalyse, tilstandsrapport, den kommende skoleeieranalysen og ekstern vurdering er tiltak for kvalitetsutvikling i skolen som bør koordineres langt bedre enn i dag.

32.4 Erfarings- og kunnskapsinnhenting

Fylkesmannen har bistått Utdanningsdirektoratet i forbindelse med ulike satsingsområder, herunder opprettelse av veilederkorps.

Fylkesmannen utarbeidet, på bakgrunn av data fra kommunene, oversikt over skolenedleggelse i perioden 2007 - 2010.

Fylkesmannen informerte sine skolefaglige kontakter i kommunene om Dronning Sonjas skolepris for inkludering og likeverd, og ba dem om å foreslå egne skoler til fylkets nominasjon. Basert på kommunenes innspill og en gjennomgang av resultater fra elevundersøkelsen, ble fire skoler i fylket plukket ut. Oppvekst- og utdanningsavdelingen besøkte samtlige skoler hvor det ble gjennomført samtaler med elever, foreldrerepresentanter og ansatte. Fylkesmannen endte etter en vurderingsrunde å nominere en ungdomsskole til Dronning Sonjas skolepris. Fylkesmannen synes prosessen ikke var optimal, spesielt med tanke på at hverken de nominerte skolene eller Fylkesmannen fikk noen informasjon om gangen i avgjørelsen, og at Buskeruds nominerte skole oppdaget at en annen skole hadde vunnet prisen gjennom media.

Fylkesmannen har god kompetanse på området, spredd på flere medarbeidere og avsetter passende ressurs til området.

32.5 Tiltak innen tilpasset opplæring og spesialundervisning - kap. 230.01

Fylkesmannen gir løpende informasjon og veiledning på telefon og e-post. Dette er både til privatpersoner og barnehagemyndighet/skoleeiere. Fylkesmannen holdt høsten 2010 fagdag for skoleledelsen/skoleeiere, Pp-tjenesten og barnehagemyndigheten der vi blant annet gjennomgikk temaene spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning. Fylkesmannen har også holdt fagdag om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning for enkelte kommuner. Klagesakene er omtalt under pkt 31.2.

Fylkesmannen har i 2010 hatt særlig fokus på tilpasset opplæring og spesialundervisning ved at vi har gjennomført 4 tilsyn med kommuner som skoleeiere med dette som tema.

Fylkesmannen påbegynte også arbeidet med kontroll med tilskudd for barn med nedsatt funksjonsevne høsten 2010. I den forbindelse har vi hatt fokus på sammenblanding av tilskuddsmidlene med opplæringsloven § 5-7 og arbeidet med å bevisstgjøre barnehagemyndigheten rundt dette.

På bakgrunn av bl a tema i nasjonalt tilsyn har fler kommuner bedt om kurs/veiledning på området. Fylkesmannen prioriterer disse ønskene i den grad det er mulig. Området krever juridisk og pedagogisk forståelse og Fylkesmannen legger vekt på dette i måten vi arbeider på. Med bakgrunn i bl a dette området har Fylkesmannen valgt å styke avdelingen med ytterligere en jurist fra 2011.

Resultatområde 33 Tilsyns- og forvaltningsoppgaver på barnehageområdet

33.1 Tilskuddsforvaltning

Antall klager på investeringstilskudd: 1 klage

Antall klager på statlig driftstilskudd: 7 klager

Vi har kontrollert årsmeldinger per 15.12.2010 for syv kommuner/105 barnehager. Vi fant 43 ulike "avvik" i rapporteringen. Noen av bhg har utfylt skjemaene feil, andre har for lite pedagogressurser i forhold til antall barn eller for lite areal i forhold til antall barn eller begge (både for lite pedagogressurs og areal i forhold til antall barn). Fire av kontrollene i en kommune omhandlet antall barn i familiebarnehagene. Her fant vi for mange barn i forhold til godkjenning.

Fylkesmannen i Buskerud har i 2010 ført stikkprøvekontroll med tilskudd til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder, tilskudd til tiltak for barn med nedsatt funksjonsevne i barnehage, ordinært driftstilskudd til barnehage, tilskudd til faste plasser i midlertidige barnehagelokaler og investeringstilskudd. Noen av kontrollene ferdigstilles i 2011.

Vi har i tillegg gjennomført formalia- og rimelighetskontroll med alle kommunene for hver tilskuddsordning i forbindelse med fortløpende saksbehandling.

Vi viser for øvrig til eget rapporteringsskjema på de nevnte områdene.

Hver søknad på investeringstilskudd og tilskudd til midlertidige lokaler har blitt sjekket opp mot tilsendte åpnings-/endringsmeldinger.

Vi har tatt stikkprøvekontroll av to kommuner, Drammen og Modum i forhold til antall barn og areal og pedagognorm opp mot hverandre. (BASIL)

Fylkesmannens vurdering er at tilskuddene er forvaltet i henhold til forutsetningene.

33.2 Klagesaksbehandling

Vi behandlet en klage på § 10, ingen klager på § 16. Vi har ikke hatt klager på forskrift om familiebarnehager § 7, forskrift om foreldrebetaling § 5, forskrift om midlertidig og varig dispensasjon.. § 4, forskrift om pedagogisk bemanning § 3.

Fylkesmannen har fått totalt 13 klager på forskrift om likeverdig behandling § 6 i 2010. Fire av klagen ble ferdigbehandlet i 2010. Tre av klagen venter vi på Kunnskapsdepartementets tolking av forskriften vedrørende hjemmel for tilbakebetalingskrav fra kommunen. Tre saker ble ferdigbehandlet i januar/februar 2011. Tre av klagen er fortsatt under behandling med bakgrunn i stor arbeidsmengde og sakenes kompleksitet. Alle barnehagene som ikke har fått behandlet sakene sine har fått informasjon om dette.

Vi ser også i år at dette er et krevende saksfelt som er tungt tilgjengelig. Kommunene er ofte ikke gode nok til å dokumentere sine begrunnelser for avslag. Det foregår derfor i stor grad e-postkorrespondanse for å få fullt innblikk i hele klagesaken.

Fylkesmannens vurdering er at en del av klagesakene er kompliserte og dermed tidkrevende. Det kan derfor i enkelte tilfelle ta lang tid før sakene kan avgjøres og det må sendes foreløpige svar til klagerne.

Type Klage	Klager gis medhold/delvis medhold	Klager gis ikke medhold	Opphevet/returnert	Sum	Sum innkommet 2009
Barnehageloven § 10					
Forskrift om familiebarnehager § 7					
Forskrift om likeverdig behandling av barnehager i forhold til offentlige tilskudd § 6	0	4	0	4	4
Forskrift om foreldrebetaling § 5					
Barnehageloven § 16					
Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak frå utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder § 4					
Forskrift om pedagogisk bemanning § 3					
Merknad					

Måloppnåelse: Klagesakene har vært både komplekse og krevende for kontoret og kompetansebygging for saksbehandlerne på likeverdig behandling har tatt lang tid. I tillegg har kommunene vært dårlig til å dokumentere og det har vært med på at sakene har tatt lang tid. De barnehagene som ikke har fått behandlet sakene sine innen klagefrist har fått brev om at saken ville bli utsatt og når saken ville bli behandlet.

33.3 Informasjon og veiledning

Fylkesmannen i Buskerud har hatt tre informasjons- og veiledningsmøter med kommunene som barnehagemyndighet. Vi har blant annet hatt gjennomgang av de ulike rundskrivene fra Kunnskapsdepartementet, ulike rapporteringer for kommunen, kommunen som godkjennings- og tilsynsmyndighet, bemanning og dispensasjoner, rett til barnehageplass, rekruttering av førskolelærere til barnehagen, kompetansestrategien. I tillegg har vi som Fylkesmann startet et PUB-studiet for barnehagemyndigheten vedrørende tilsyn og kvalitet for sektoren.

I forbindelse med spesielle tiltak rettet mot rekruttering av førskolelærere til barnehagen har vi også for 2010 hatt en egen arbeidsgruppe som har jobbet spesielt med dette temaet. Vi har også holdt en konferanse for pedagogiske ledere om pedagogisk ledelse og de minste i barnehagen.

Fylkesmannen har hatt daglig løpende veiledning per telefon og e-post med kommunene, hvor spørsmålene har handlet om barnehageloven med forskrifter, utviklingsoppgaver og forhold vedrørende barnehagemyndighetsrollen.

Vi har også gjennomført et eget møte for kommunene vedrørende den nye forskriften om økonomisk likeverdig behandling. I tillegg er det gjennomført møter, telefonkontakt og brev/e-postkorrespondanse med enkeltkommuner om likeverdig økonomisk behandling av ikke-kommunale barnehager. Vi har også svart på e-post og telefonhenvendelser fra private barnehageeiere. Kommunene har tatt ansvar for å videreformidle informasjon vedrørende den nye forskriften om økonomisk likeverdig behandling med oss som støttespillere.

Fylkesmannen bruker også vår hjemmeside til å informere kommuner og barnehageeiere på aktuelle temaer.

Fylkesmannen anser at oppdraget er utført tilfredsstillende ut fra embetsoppdraget gjennom de tiltak som er beskrevet ovenfor.

Fire ansatte er involvert i arbeidet med informasjon og veiledning på barnehageområdet.

33.4 Tilsyn

Fylkesmannen i Buskerud har i 2010 ført tilsyn med barnehageområdet i samsvar med oppdragsbrevet. I likhet med skole, har tilsyn med barnehageområdet vært en prioritert oppgave for Fylkesmannen. Systemrevisjon har vært benyttet som tilsynsmetode i hvert av tilsynene. Videre har Fylkesmannen i Buskerud videreført og avsluttet et kartleggingstilsyn med politiattest på barnehageområdet med alle kommunene i fylket. De funn som ble gjort under tilsynet ble det gitt en generell tilbakenmelding til kommunene på.

Tilsynsrapporter for de tre stedlige systemrevisjonene er sendt til KD.

Fylkesmannen i Buskerud vurderer vårt tilsynsarbeid på barnehageområdet i 2010 som godt utført.

Ved valg av tilsynsobjekter har vi foretatt en risikovurdering blant annet basert på vår kjennskap til kommunen gjennom klagesaksbehandling, samt vår kjennskap til tilsynsobjektene gjennom samlinger og annen kontakt på barnehageområdet. Vi har også sett noe hen til hvorvidt kommunene har hatt tilsyn med det aktuelle temaet tidligere.

Fylkesmannen i Buskerud oppfatter at tilsyn på barnehageområdet mottas positivt av kommunene, og at påpekte avvik blir rettet. Vi registrerer at det ikke er like stor kjennskap til regelverket i hele sektoren, blant annet hva gjelder utdanningskrav, dispensasjoner og bemanningsnorm.

Fylkesmannen i Buskerud har i 2010 også hatt tre informasjons- og veiledningsmøter med kommunene som barnehagemyndighet. Vi har blant annet hatt gjennomgang av de ulike rundskrivene fra Kunnskapsdepartementet, ulike rapporteringer for kommunen, kommunen som godkjennings- og tilsynsmyndighet, bemanning og dispensasjoner, rett til barnehageplass, rekruttering av førskolelærere til barnehagen, kompetansestrategien. I tillegg har vi som Fylkesmann startet et PUB-studiet for barnehagemyndigheten vedrørende tilsyn og kvalitet for sektoren.

Tilsynsobjekt:	Gol kommune
Tema/myndighetskrav:	Kommunen som godkjennings- og tilsynsmyndighet, jf. barnehageloven § 10 og 16
Avvik/funn:	
Frist for lukking av avvik:	
Pålegg:	Nei
Merknad:	Barnehageloven markerer at tilsyns og veiledning er to ulike oppgaver. Kommunens veiledningsplikt er hjemlet i § 8 og kommunens tilsynsplikt er hjemlet i § 16. Fylkesmannen ser at det kan skape utfordringer dersom kommunen ikke tydelig skiller mellom disse oppgavene, når den er ute på tilsyn. Det kan bli utydelig for tilsynsobjektet hvor vidt det foreligger lovbrudd om praksis må endres
Ressursbruk:	3 ukeverk
Kommentar:	

Tilsynsobjekt:	Hemsedal kommune
Tema/myndighetskrav:	Kommunen som godkjennings- og tilsynsmyndighet, jf. barnehageloven § 10 og 16.

Avvik/funn:	Kommunen som barnehagemyndighet fører ikke tilsyn etter barnehageloven.
Frist for lukking av avvik:	14.12.2010
Pålegg:	Nei
Merknad:	
Ressursbruk:	3 ukeverk
Kommentar:	
Tilsynsobjekt:	Krødsherad kommune
Tema/myndighetskrav:	Kommunen som godkjennings- og tilsynsmyndighet, jf. barnehageloven § 10 og 16.
Avvik/funn:	1) Kommunen har godkjent barnehager i strid med reglene i barnehageloven. 2) Kommunen har godkjent familiebarnehage i strid med forvaltningsloven.
Frist for lukking av avvik:	12.04.2010
Pålegg:	Nei
Merknad:	
Ressursbruk:	4 ukeverk
Kommentar:	

Resultatområde 34 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen

34.1 Tilgjengelig barnehagetilbud

Fylkesmannen i Buskerud har gjennom jevnlig e-poster til kommunene spurt om status for barnehageplasser og muligheten for kommunen til også i år å oppfylle kravet til full dekning. Kommunene har gitt jevnlig innrapportering på området. Alle kommunene ga tilbakemelding om at de ville nå målet. Vi har ingen indikasjoner på at kommunene ikke oppfyller retten.

Vi anser at vi har oppnådd målet med embetsoppdraget gjennom de tiltak som er nevnt ovenfor.

34.2 Kompetanseutvikling og rekruttering

Kompetanseutvikling

Fylkesmannen fikk tildelt kr 1.670.000,- over kap. 231, post 21 – strategi for kompetanseutvikling i barnehagesektoren. Disse midlene ble fordelt etter søknad fra kommunene i Buskerud. Alle kommunene (21) søkte og fikk tildelt midler på bakgrunn av søknad. Det ble laget en fordelingsnøkkel etter antall barnehager, førskolelærere, ansatte og barn. Alle kommunene har benyttet midlene i henhold til føringene i kompetansestrategien. Alle kommunene har gitt midler både til kommunale og ikke-kommunale barnehager etter søknad. Noen av kommunene har også benyttet midlene etter lokale behov. Alle kommunene har rapportert på bruk av midler, antall ansatte som har deltatt, type tiltak som er gjennomført og hvor mye kommunen/ikke-kommunale barnehager har bidratt med av egne midler.

Flere av kommunene har samarbeidet med høyskoler i ulike veiledningsprosjekter. Disse er satt i gang av kommunene selv eller de har sendt noen av de ansatte på PUB-studier og kurs i pedagogisk veiledning. Flere kommuner har også samarbeidet med ulike private aktører som selger kurs og konferanser til barnehagesektoren. I de fleste kommunene har alle ansatte i både kommunale og ikke-kommunale barnehager fått tilbud om å delta på ulike kurs/konferanser.

For å heve kompetansen til barnehagemyndigheten på barnehagefeltet har Fylkesmannen satt igang PUB-studium for myndigheten i kommunene. Tiltaket gjøres i samarbeid med Høgskolen i Telemark. Studiet er ferdig høsten 2011 med avsluttende eksamen for de som ønsker å ta den.

Arbeid med bedre språkforståelse blant minoritetsspråklige barn i førskolealder

Fylkesmannen i Buskerud har i samarbeid med Høgskolen i Telemark og Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) i 2010 avsluttet kompetansehevingsprosjektet *Flerkulturelt arbeid i barnehagene med fokus på språk og mangfold*. 13 barnehager fra 5 ulike kommuner deltok i prosjektet. Samtlige barnehager fikk veiledning individuelt eller i nettverk fra Høgskolen i Telemark. 10 barnehager i to kommuner utførte et større utviklingsarbeid i sine barnehager/kommuner og fikk derfor tilført midler fra Fylkesmannen i Buskerud. Midlene ble brukt til gjennomføring av prosjektet og kompetansehevingstiltak for ansatte i barnehagene. Prosjektet ble avsluttet med egen konferanse høsten 2010 der noen av barnehagene la fram sine prosjekter. Konferansen var åpen for alle barnehagemyndigheter, barnehageeiere og ansatte i barnehagene i Buskerud og hadde til sammen 100 deltakere.

Vinteren 2010 har Fylkesmannen nedsatt en gruppe som skal arbeide videre med kompetansehevingstiltak for flerkulturellt arbeid i barnehagen. Gruppen består av representanter fra kommunen som barnehagemyndighet og barnehageeier, ansatte fra kommunale og ikke-kommunale barnehager, NAFO, Høgskolen i Telemark og Fylkesmannen i Buskerud. Hensikten er å utarbeide tiltak som både er relevante og overkommelig for de som arbeider i barnehagene. Gruppen har i 2010 planlagt en kursrekke for barnehageansatte. Kurset gjennomføres i 2011.

Rekruttering

I forbindelse med "Strategi for rekruttering av førskolelærere til barnehagene" ble det nedsatt en gruppe bestående av representanter fra kommunene, Høgskolen i Telemark, Utdanningsforbundet og Fylkesmannen i Buskerud i 2008. Gruppen har hatt jevnlig møter der det ble arbeidet med å rekruttere flere førskolelærere til barnehagene samt å beholde førskolelærere som allerede jobber i barnehagene. Øvrige barnehagemyndigheter og barnehageeiere har vært delaktige gjennom barnehageforum og møter rettet mot hvert enkelt tiltak.

Vi mener at vi har tilfredsstillende måloppnåelse.

Fylkesmannen i Buskerud har i 2010 iverksatt og brukt alle tildelte midler på følgende tiltak for rekruttering av førskolelærere til barnehagene:

- Det er gjennomført informasjonsmøte med rådgivere i ungdomsskolen og videregående opplæring
- Rekrutteringsgruppen og MiB Buskerud har hatt egen stand på Utdanningsmessen på Lillestrøm
- Deltakelse på nettverkssamling i regi av Kunnskapsdepartementet og andre embeter i 2010.
- Det er gjennomført en motivasjonskonferanse for assistenter og personell på dispensasjon som arbeider i barnehagene. Menn ble spesielt oppfordret til å møte. Hensikten er å vise studietilbudene og motivere til å ta utdanningen.
- Det er lagd reklamefilm for førskolelærerstudiet. Filmen ble sendt på dvd til samtlige kommuner og andre fylkesmenn. Reklamefilmen er også vist på tre kinoer i forkant av søknadsfrister til førskolelærerstudiet.
 - Fylkesmannen har utbetalt stipender til barnehager som har ansatte som gjennomfører arbeidsrelatert førskolelærerutdanning
 - Det er utbetalt stipender etter søknad til barnehageansatte som gjennomfører ordinær eller samlingsbasert førskolelærerutdanning
 - Det ble gjennomført fagkonferanse for førskolelærere. Temaet for konferansen var forming som del av barnehagens læringsmiljø og barns utvikling. Bakgrunnen for konferansen var å gi pedagoger i barnehagene faglig påfyll og motivere de ansatte til videre arbeid i barnehagene. Målet var å beholde gode pedagoger i barnehagene. Det blir også gjennomført to fagkonferanser for samme målgruppe i 2011.

Gruppen har lagt stor vekt på lik behandling av ansatte i kommunale og ikke-kommunale barnehager.

Høgskolen i Telemark har fremdeles nok søkere til førskolelærerutdanningen og har lav frafallprosent. Utfordringen ligger derfor i å skaffe nok plasser til personer som ønsker å ta utdanningen.

En annen utfordring er at markedet er mettet for en del "kursing" blant barnehageansatte og da særlig førskolelærere. Høgskolen i Telemark (vår samarbeidspartner) har opplevd veldig lav søkning til PUB-studiene som de tilbyr. Dette gjør at det skjer mye på feltet på en gang, og det "tapper" barnehagene for kompetanse og ressurser.

Regnskap sendes inn på separat skjema.

34.3 Andre satsingsområder

Handlingsplan for likestilling

I 2010 er det opprettet tre nye Mib-nettverket i Buskerud og totalt har fylket fem nettverk. Dette er Mib Hole, Mib Hallingdal, Mib Kongsberg, Mib Drammen og Mib Eiker. Totalt er 10 kommuner involvert i nettverksarbeidet. Alle de lokale nettverkene møter med representanter i Mib Buskerud. Gruppen har representanter fra Fylkesmannen, barnehagemyndigheten og barnehagene. Mib Buskerud møtes tre - fire ganger i året og arbeider med likestilling i barnehagen og rekruttering av menn til barnehagene.

MiB Buskerud har to representanter i rekrutteringsteamet som drives av Høgskolen i Telemark. Gruppene har hatt et utstrakt samarbeid.

Følgende tiltak er gjennomført i Mib Buskerud og de lokale nettverkene:

- Fylkesmannen i Buskerud har i samarbeid med Mib Buskerud arrangert likestillingskonferanse for ansatte i barnehagene i Buskerud
- Mib Buskerud har i samarbeid med rekrutteringsteamet hatt egen stand på Utdanningsmessen på Lillestrøm
- Mib Buskerud og Mib-nettverkene lokalt har bidratt på informasjonsmøte med rådgivere i ungdomsskolen og videregående opplæring
- Rekrutteringsteamet bidratt med innlegg på motivasjonskonferanse
- MiB- nettverkene lokalt har informert elever i grunnskolen og videregående opplæring om førskolelærerstudiet og arbeid i barnehage
- MiB-nettverkene lokalt har gjennomført faglige og sosiale arrangementer for menn og kvinner som jobber i kommunale og ikke-kommunale barnehager
- Mib Buskerud har deltatt på nasjonal likestillingskonferanse på Hamar med 10 deltakere

I 2011 arrangeres egen konferanse for pedagoger i barnehagen der temaet er likestillingsarbeid i barnehagen. I tillegg reiser Mib Buskerud og rekrutteringsteamet på studietur til Kristiansand. Temaet er rekruttering av menn til førskolelærerstudiet og barnehagene samt likestillingsarbeid i barnehagene. Planleggingen har i hovedsak vært gjennomført i 2010.

Mobbing og saker knytt til barnevernet

Fylkesmannen i Buskerud har i desember 2009 hatt mobbing og samarbeid med barnevernstjenesten som egne tema på barnehageforum. Vi har derfor ikke hatt dette som egne tema i 2010.

På bakgrunn av det ovennevnte tiltakt anser Fylkesmannen embetsoppdraget som oppfylt.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
31.1 Tilsyn	kr 880 918,52	kr 48 730,57
31.4 Informasjon og veiledning	kr 490 708,61	kr 11 410,00
31.5 Eksamen, nasjonale prøver og kartl. prøver	kr 495 354,27	kr 11 630 898,90
31.9 Annet tilsyn og forv. på utd.omr. (rest 31)	kr 467 337,66	kr 0,00
32.2 Kompetanseutvikling	kr 411 321,47	kr 110 119,11
32.3 Skoleporten	kr 146 119,94	kr 36 478,17
32.9 Andre oppg. for økt kval. i gr.oppl.(rest 32)	kr 196 605,56	kr 0,00
33.1 Tilskuddsforvaltning	kr 303 985,57	kr 0,00
33.2 Klagesaksbehandling	kr 149 859,94	kr 0,00
33.4 Tilsyn	kr 533 286,25	kr 0,00
33.9 Andre tilsyn og forv. på b.hageomr. (rest 33)	kr 136 366,76	kr 0,00
34 Oppgaver for økt kvalitet i barnehagen	kr 322 641,27	kr 423,00

36 Landsdekkende oppgaver KD	kr 297,10	kr 0,00
Andre oppgaver under KD	kr 427 198,07	kr 0,00
Sum:	kr 4 962 000,00	kr 11 838 059,00

Statens Helsetilsyn

Resultatområde 41 Tilsyn og klagebehandling etter barnevernloven

Den kommunale barneverntjenesten har fremdeles en større økning i antall saker enn økning i antall ansatte. Likevel har kommunene fulgt opp sakene bedre i 2010 når man legger rapporteringstall fra halvårsrapportene til grunn. Blant annet har antall fristoversittelser gått kraftig ned, fra 15% til 5%.

Antall klagesaker på kommunale enkeltvedtak etter barnevernloven er redusert 23 i 2009 til 18 i 2010, mens antall tilsynsklager har økt fra 42 til 50.

Antallet klagesaker fra beboere på institusjoner er redusert fra 14 til 4. Antallet begrunnede meldinger Fylkesmannen har gitt til institusjonene er redusert fra 7 til 2, og pålegg er redusert fra 2 til 0.

41.1 Hendelsesbasert tilsyn

Fylkesmannen har i løpet av 2010 behandlet 49 tilsynsklager på forhold i den kommunale barneverntjenesten. 35 av sakene har ikke medført noen reaksjon fra Fylkesmannens side. I 14 saker har vi bedt om redegjørelse fra kommunene. I 4 av disse sakene har vi påpekt lovbrudd, og i de resterende 10 har vi gitt kritikk. Gjennomsnittlig behandlingstid i disse sakene har vært 25 dager, inkludert tiden det har tatt å innhente informasjon fra kommunene. Behandlingstiden har variert fra 0 til 86 dager. 15 av sakene har en behandlingstid på mer enn 1 måned.

Sakene har omfattet mange forskjellige forhold, bl.a. klage på saksbehandlingen, klage på enkelte ansatte i kommunene, oppfølgingen av fosterbarn og institusjonsplasserte barn, problemer ved gjennomføring av samvær, klage på sakkyndige, klager fra personer uten partsrettigheter, klager fra fosterforeldre over flytting, klager som hører inn under fylkesnemndas myndighetsområde (akuttvedtak og lignende).

41.2 Planlagt tilsyn

Fylkesmannen har gjennomført planlagt tilsyn med kommunale barneverntjenester i tre kommuner. Alle de tre tilsynene ble gjennomført som systemrevisjoner.

De områdene som ble undersøkt gjennom tilsynene var 1) Samordning av helse-, sosial- og barneverntjenester til utsatte barn og unge og 2) Overgangen mellom barneverntjeneste og sosialtjeneste etter fylte 18 år.

Det ble funnet brudd på myndighetskrav i ett av de tre gjennomførte tilsynene. Dette gjaldt mangelfull samordning av tjenestene til utsatte barn og unge.

Fylkesmannen har i løpet av 2010 ført tilsyn med i alt 5 barneverninstitusjoner, herunder 12 avdelinger/enheter. 2 institusjoner er statlige, og 3 institusjoner eies og drives av private. Det er gjennomført systemrevisjoner ved fem institusjoner (13 enheter) og det er gjennomført 48 individrettede tilsyn, som tilsvarer 104 % av minstekravet. Vi har ikke hatt noen private hjem som er definert som institusjoner i 2010.

Ved utgangen av året var det 5 barneverninstitusjoner, herunder 10 avdelinger/enheter.

Fylkesmannen har også ført tilsyn med ett omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere og en privat institusjon, som også tar i mot enslige, mindreårige asylsøkere. Det ene omsorgssentret er statlig.

Ved utgangen av året var det ett omsorgssenter for mindreårige, herunder fem avdelinger/enheter, samt den ene private institusjonen.

Tilsynsplaner er innsendt til Statens helsetilsyn innen fristene, og Fylkesmannen har bidratt aktivt til innhold i og utforming av veileder for landsomfattende tilsyn i 2011, veileder for hendelsesbasert tilsyn og veileder for

samtaler med barn.

41.3 Klagesaker

I løpet av 2010 har Fylkesmannen behandlet 18 klager over enkeltvedtak i kommunene. 7 av sakene ble avvist, 1 vedtak ble opphevet og tilbakesendt for ny behandling i kommunen, ingen vedtak ble endret, og 10 vedtak ble stadfestet.

Behandlingstiden har variert mellom 0 og 64 dager, gjennomsnittet har vært 27 dager.

Vi har i 2010 behandlet 3 klager på bruk av tvang og begrensninger ved institusjoner. 1 ble trukket, 1 fikk delvis medhold og en fikk ikke medhold. Behandlingstiden har variert mellom 2 og 31 dager, gjennomsnittlig 21 dager.

Fylkesmannen har ikke mottatt noen klager på oppfølgingsvedtak fattet av statlig regional barnevernmyndighet.

41.9 Andre oppdrag

Den halvårslige rapporteringen fra 21 kommuner og de ca 340 slutførte kontrollskjemaene fra 17 barneverntjenester i Buskerud er gjennomgått (Fylkesmannen i Buskerud ber bare om å få innsendt kontrollskjemaer – og gjennomgår dem – i saker der det er brukt mer enn én uke på gjennomgåelse eller tre måneder på undersøkelse). Halvårsrapportene er sendt inn til Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet. Fylkesmannen utarbeider egne oversikter på bakgrunn av de slutførte kontrollskjemaene. Disse skjemaene gir oversikt over eventuelle fristoversittelser i saksbehandlingen i den enkelte kommune. Det er i 2010 ikke gitt mulkt til noen av kommunene i Buskerud.

Fylkesmannen har gitt innspill til temaer for landsomfattende tilsyn i 2011 til Statens helsetilsyn.

Vi har ikke gjennomført noen kartlegginger på barnevernsområdet i 2010.

En av våre seniorrådgivere har deltatt i Helstilsynets arbeidsgruppe i forbindelse med utarbeidelse av veileder for samtaler med barn i institusjon.

Resultatområde 74 Tilsyn etter lov om sosiale tjenester i NAV

74.1 Hendelsesbasert tilsyn

I 2010 har Fylkesmannen fått hjemmel til å føre tilsyn med kommunens håndtering av saker som gjelder økonomisk sosialhjelp.

Gjennom året har vi fått mange henvendelser om kritikkverdige forhold i sosialtjenesten i Nav. Tolv av henvendelsene valgte vi å følge opp tilsynsmessig. Det har dreid seg om lang saksbehandlingstid, om mangelfull eller dårlig saksbehandling, om lovpålagt hjelp som ikke ble ytt eller om mangel på råd og veiledning.

I elleve tilfeller har vi ført tilsyn gjennom å skrive brev til den aktuelle kommunen og bedt om en redegjørelse for situasjonen. I ett tilfelle innkalte vi kommunen til møte og ba om en redegjørelse.

I noen tilfeller erkjente man fra kommunens side de kritikkverdige forholdene, forklarte hva som lå bak og kom med en plan for forbedring. I andre tilfeller påpekte Fylkesmannen overfor kommunen områder der det forelå mangler eller et behov for en rutinegjennomgang. Men i flere tilfeller har vi, etter en gjennomgang av saksdokumentene og redegjørelsen fra kommunen, kommet til at kommunen ikke kan klandres for sin opptreden.

74.2 Planlagt tilsyn

I 2010 gjennomførte Fylkesmannen åtte tilsyn gjennomført som systemrevisjoner etter Lov om sosiale tjenester i Nav. Dette er to mer enn resultatkravet.

Tre av revisjonene var del av det landsomfattende tilsynet om sosiale tjenester i Nav. De øvrige var egeninitierte revisjoner: to om økonomisk sosialhjelp til rusmiddelavhengige, tre om sosiale tjenester i Nav til barnefamilier. Seks av revisjonene resulterte i avvik (brudd på lov eller forskrift) etter Lov om sosiale tjenester i Nav, ved de øvrige ble det ikke gitt avvik etter dette lovverket.

74.9 Andre oppdrag

Fylkesmannen har kartlagt området økonomisk rådgivning i alle kommuner i Buskerud. Kartleggingen har gitt oss en oversikt over ansvaret for en gjeldsrådgivningstjeneste i den enkelte kommune. I tillegg har vi kartlagt hvilken kompetanse de har som yter denne tjenesten.

Resultatområde 81 Tilsyn og klagesaksbehandling etter sosialtjenesteloven

81.1 Hendelsesbasert tilsyn

Vi fulgte opp 5 henvendelser om kritikkverdige forhold i form av hendelsesbaserte tilsyn etter sosialtjenesteloven. Henvendelsene gjaldt uforsvarlige tjenester, mangelfulle tilbud, saksbehandlingsfeil og manglende iverksetting av vedtak om tjenester.

Fylkesmannen fulgte opp henvendelsene ved å sende brev til de aktuelle kommunene og be om en redegjørelse for situasjonen. I tre tilfeller resulterte tilsynet i at Fylkesmannen konkluderte med at kommunen ikke hadde brutt rettsregler eller opptrådt kritikkverdig på de områdene Fylkesmannen har myndighet til å føre tilsyn med. I ett tilfelle beklaget kommunen selv saksbehandlingsfeil. I ett tilfelle kom Fylkesmannen med en påpekning av sider ved kommunens rutiner som var i strid med gjeldende regelverk, og som derfor burde rettes opp.

81.2 Planlagt tilsyn

Fylkesmannen utarbeidet tilsynsplan for 2011 innen den fastsatte fristen. Vi gjennomførte tolv tilsyn med sosialtjenesten utført som systemrevisjoner. Dette er to tilsyn mer enn det fastsatte resultatkravet.

To av tilsynene gjaldt tjenester til personer med rusavhengighet. Tre var fellestilsyn som gjaldt koordinering av barnevern-, helse- og sosialtjenester. Ett tilsyn gjaldt kommunens tilbud til innvandrere over 67 år med ikke-vestlig bakgrunn med behov for sosiale tjenester. To tilsyn gjaldt tjenestetilbudet til personer med utviklingshemming. Ett gjaldt kommunens tilbud om støttekontakt og avlastning. Ett gjaldt kommunes bruk av private pleie- og omsorgstiltak. Endelig gjennomførte vi fire stikkprøvekontroller med tjenester til eldre i ulike kommuner.

Ved tre av tilsynene ble det ikke gitt avvik etter sosialtjenesteloven. Ved de øvrige systemrevisjonene ble det konstatert ett eller flere avvik (brudd på lov eller forskrift).

I forbindelse med vårt arbeid etter sosialtjenesteloven kap 4A ble det også gjennomført 17 stedlige tilsyn.

Ved utgangen av 2010 var det tre avvik fra tilsyn i 2009 eller før som fortsatt ikke var lukket. Det ene avviket gjaldt en kommune som ikke hadde fattet nødvendig vedtak overfor en bruker. Det har vært korrespondanse mellom Fylkesmannen og den aktuelle kommunen både i 2009 og 2010.

De to øvrige avvikene fra 2009 eller tidligere som enda ikke var lukket ved utgangen av 2010, gjaldt tilbudet til rusavhengige i en og samme kommune. Det ene av disse to avvikene gikk ut på at kommunen ikke sikret helhetlige og koordinerte tjenester til rusmiddelavhengige. Det andre gjaldt at kommunen ga tjenester til rusmiddelavhengige uten at det ble fattet vedtak om det. Etter å ha mottatt en redegjørelse fra kommunen sent høsten 2010, har Fylkesmannen i januar 2011 orientert kommunen om at vi nå anser de to avvikene for å være rettet.

81.3 Klager etter sosialtjenesteloven

Fylkesmannen mottok 74 klagesaker etter sosialtjenesteloven i 2010. Tallene for mottatte klagesaker etter sosialtjenesteloven i 2009 og 2010 er ikke direkte sammenlignbare. Sentrale bestemmelser i det som utgjorde sosialtjenesteloven i 2009, tilhører i 2010 en annen lov: Lov om sosiale tjenester i Nav.

Et bilde av utviklingen fra 2009 til 2010 får man allikevel ved å se bort fra de klagesakene fra 2009 som gjaldt økonomisk sosialhjelp. I 2009 mottok vi 62 saker etter sosialtjenestelovens kapittel 4 (dette var altså saker som *ikke* gjaldt økonomisk sosialhjelp). I 2010 mottok vi 74 klagesaker etter sosialtjenesteloven, hvorav 64 gjaldt kapittel 4 og 10 gjaldt lovens § 6-1 (tjenester til rusavhengige). Det har altså vært en klar økning fra 2009 i klager på de tjenestene som både før og etter 2009 har hørt innunder sosialtjenesteloven.

Ved utgangen av året hadde Fylkesmannen behandlet 76 saker etter denne loven. I ca 29 % av sakene fikk klager medhold. Alle sakene ble avgjort innen tre måneder. Dette er en høyere måloppnåelse enn det som er fastsatt av Helsetilsynet som resultatkrav på området. 46% av sakene ble avgjort innen to uker etter at de var mottatt av Fylkesmannen. Fem saker var ikke avsluttet ved årsskiftet.

Resultatområde 82 Tilsyn og klagesaksbehandling etter helsetjenestelovgivningen

82.1 Hendelsesbasert tilsyn

Saksstatistikk for 2010 er rapportert via fagsystemet RegRoT slik som bestemt. Av denne fremgår 158 tilsynssaker inn og 141 saker ut. Dette er en betydelig økning fra 109 saker inn og 118 saker ut i 2009. Av de 141 sakene ut var det 5 avviste og 7 avsluttet med lokal avklaring. Median saksbehandlingstid for de resterende 129 sakene var 157 dager. Pr 31.12.10 var det 78 restanser med median ventetid 116 dager.

Oversikt over antall muntlige og skriftlige henvendelser fra politiet med spørsmål om etterforskning skal iverksettes foreligger ikke, heller ikke over antall saker hvor Helsetilsynet i Buskerud har bedt politiet om å etterforske sak uten forutgående henvendelse fra politiet. Det finnes ikke noen registreringsmulighet i RegRoT eller andre systemer der det går an å holde oversikt over dette. Dette meldte vi også fra om for 2009.

Kopi av vedtak i tilsynssaker der det er påpekt pliktbrudd overfor helseforetak, kommuner eller andre virksomheter i helsetjenesten, er innsendt til Statens helsetilsyn.

82.2 Planlagt tilsyn

Helsetilsynet i Buskerud var pålagt og utførte 17 tilsyn i 2010.

Det ble gjennomført 15 systemrevisjonene og 4 uanmeldte tilsyn (til sammen 19 tilsyn):

SYSTEMREVISJONER:

Legemiddelbehandling i sykehjem

- Helsetunet, Gol kommune
- Elverhøy, Nes kommune

Kommunenes tilbud til utsatte barn innen barnevern, sosial og helse

Samarb. m. SOFA

- Flesberg kommune

- Rollag kommune
- Hole kommune

Kommunens inngåelse av avtaler med private tjenesteleverandører om bo- og tjenestetilbud

Samarb. m. SOFA

- Kongsberg kommune

Legemiddelbehandling knyttet til hjemmeboende

- Drammen kommune, Hjemmesykepleien i Strømsø distrikt
- Fastelege i Drammen
- Fastlege i Drammen
- Fastlege i Drammen

Vurdering av henvisninger, saksbehandling og overholdelse av ventelistegarantien

- Vestre Viken HF Drammen sykehus, Hjertepoliklinikken
- Vestre Viken HF Drammen sykehus, Ortopedisk avdeling

Forsvarlighet ved behandling av hoftebrudd og hofteprotesekirurgi

- Vestre Viken HF Drammen sykehus, Ortopedisk avdeling

Tilsyn med avtalespesialister innen det psyksike helsevern

- Psykolog med avtale, Drammen
- Psykiater med avtale, Drammen

UANMELDTE TILSYN:

Kommunale sykehjem -Tvangsbruk, overholdelse av pasientrettighetsloven kapittel 4A

- Gol kommune
- Hemsedal kommune
- Flå kommune
- Krødsherad kommune

De enkelte tilsynsrapporter er lagt ut på hjemmesiden til Statens helsetilsyn: www.helsetilsynet.no. Det vises til disse.

82.3 Klagesaker

Saksstatistikk for 2010 er rapportert via fagsystemet RegRoT slik som bestemt. Av denne fremgår 41 klagesaker inn og 46 saker ut. Av de 46 sakene ut var det 1 avvist. Median saksbehandlingstid for de resterende 45 sakene var 58 dager. Pr 31.12.10 var det 6 restanser med median ventetid 11 dager. Maksimal ventetid var 81 dager.

82.9 Andre oppdrag

Helsetilsynet i Buskerud har i 2010 mottatt et økende antall § 3-3 meldinger fra spesialisthelsetjenesten sammenliknet med tidligere år. Tall fra melderegisteret viser at vi i 2010 fikk inn 129 § 3-3 meldinger. I 2008 og ble det registrert 62 § 3-3 meldinger. I 2009 ble det registrert 90 § 3-3 meldinger.

Tilsynerfaringer tilsier alikevel at det er en underrapportering når det gjelder antall § 3-3 meldinger.

Vestre Viken HF gjennomfører store organisatoriske endringer. I disse prosessene er det viktig med fungerende internkontroll og fokus på meldekultur.

Helsetilsynet i Buskerud har derfor fulgt tett med på meldekulturen spesialisthelsetjenesten. Vi har valgt å følge spesielt med på Vestre Viken HF. Dette gjøres blant annet gjennom planlagt regelmessige møter med klinikkledelsen i Vestre Viken.

Antall § 3-3 meldinger 2010 for Buskerud:	129
Betydelig skade på pasient:	41
Dødsfall:	26
Forhold som kunne ført til betydelig skade på pasient :	62

Helsetilsynet utarbeidet i sammen med Fylkesmannens Sosial- og familieavdeling en Helse- og sosialmelding. Meldingen inneholder en serie med artikler med et utvalg av tema for den vanlige Buskerud-borger (media), politisk og administrativ ledelse i kommunene og ellers helse- og omsorgspersonell i kommuner og helseforetak. Meldingen omtaler også de viktigste enkelttilsynene og funn i sosial- og helsetjenesten. Dette gjelder både tilsyn (systemrevisjoner) i kommune og spesialisthelsetjenesten. Meldingen inneholder også helsetilsynets erfaringer fra tilsyn og klagesaker. Meldingen viser også en oversikt over antall klagesaker og sykdomskategorier i forhold til særfradrag for store sykdomsutgifter.

Helsetilsynet har ikke vært involvert i forberedelsene til landsomfattende tilsyn med spesialisthelsetjenester til eldre i 2011.

Det er i henhold til tilsynsplan for 2009 ikke gjennomført kartlegginger. I henhold til tilsynsplan er det gjennomført det antallet som kreves av tilsyn i embetsoppdraget. Tilsynene er gjennomført som systemrevisjoner.

Helsetilsynet har oversendt forslag til temaet som egner seg for ulike former for tilsyn for 2011.

Buskerud har ingen institusjoner i fylket når det gjelder tilbakeholdelse av rusmiddelmissbrukere, inkludert gravide rusmiddelmissbrukere, uten eget samtykke.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Resultatområde 41 Tilsyn med barnevernområdet

Tallene fra kommunenes halvårsrapporter viser at flere kommuner har truffet tiltak i 2010 for å møte den bekymringsfulle utviklingen. Det er bl.a. fremdeles et høyt antall nye saker og et stigende antall barn som får tiltak, dette gjelder både barn med hjelpetiltak i hjemmet og barn som plasseres utenfor hjemmet. Antallet besatte stillinger har økt med 9,4 %. Antall nye saker har økt med 13 % i samme periode.

Ved institusjonstilsynet er hovedinntrykket at institusjonene har gode rutiner for at det skal foreligge gyldige plasseringsvedtak med nødvendige samtykkeerklæringer, tiltaksplaner og handlingsplaner.

Vi er fortsatt bekymret over at barneverninstitusjonene ofte blir sittende igjen med hovedansvaret for behandlingen av beboere med store psykiske problemer. Barne- og ungdomspsykiatrien gir ofte veiledning til de ansatte ved barneverninstitusjonene istedenfor å tilby direkte behandling til de beboerne det gjelder.

Det siste året har vi også sett flere eksempler på at institusjoner blir godkjent for alle typer plasseringer, uten at

de ansattes kompetanse til å behandle atferdsvanskelige eller rusmisbrukere, er godt nok kartlagt på forhånd. Dette har medført feilplasseringer og store belastninger både for ansatte, aktuelle beboere og de øvrige beboerne ved institusjonene.

Vi har inntrykk av at institusjonene er flinke til å imøtekomme beboernes ønsker om å delta i ulike fritidsaktiviteter. De fleste institusjonene tilbyr fellesaktiviteter på faste ukedager, som er planlagt i samarbeid med beboerne.

Resultatområde 42 Familierett

42.1 Ekteskapsloven

Vi har i 2010 gitt 765 bevillinger til separasjon. Dette er to færre saker enn i 2009. Det ble gitt 621 bevillinger til skilsmisse, noe som er en nedgang på syv skilsmisser i forhold til 2009.

Vi har ikke behandlet noe saker etter bigamibestemmelsen i ekteskapsloven. Vi har heller ikke mottatt søknader om tillatelse til å inngå ekteskap før fylte 18 år. Vi har mottatt en separat søknad om fritak fra å legitimere at skifte er gjennomført. Søknaden ble avslått. Se for øvrig nærmere om dette under punkt 42.2.

Fylkesmannen har som klageinstans mottatt tre klager på folkeregisterets vedtak om å nekte og utstede prøvingsattest. Alle de tre klagegene er tatt til følge, og omgjort av Fylkesmannen.

42.2 Anerkjennelsesloven

Vi har i 2010 behandlet 72 saker om anerkjennelse av utenlandske skilsmisser, deriblant saker om fritak fra å legitimere at skifte er gjennomført. Dette er 12 saker flere enn i 2009.

42.3 Barneloven

Vi mottok en begjæring om stadfestelse av avtale om foreldreansvar, fast bosted og samvær i 2010. Dette er samme antall som i 2009. I saken vi hadde til behandling i 2010 ble avtalen stadfestet.

Vi mottok en sak vedrørende reisekostnader ved samvær i 2010. Begjæringen ble avvist fra behandling av Fylkesmannen.

Vi mottok ingen klager over avslag på krav om opplysninger om barn i 2010.

42.4 Veiledning og informasjon

Fylkesmannen har informert og gitt veiledning i aktuelt regelverk på familierettens område til publikum, offentlige instanser og advokater når dette har vært etterspurt. Aktuelle nyheter og informasjon er også gjort tilgjengelig på vår internettside. Det har vært relativt få henvendelser i 2010 som kun gjelder barneloven.

Resultatområde 43 Krisetiltak

Det er fire krisenter og et incestsenter i Buskerud. Alle kommunene har tilgang på krisesentertjeneste.

43.1 Tilsyn med kommunenes ansvar for et tilbud om krisesenter

Fylkesmannen har foretatt en skriftlig kartlegging av kommunenes krisesentertilbud og hvordan det organiseres. Ikke alle kommunene har svart, men i hht vertskommunenes svar har alle kommunene i Buskerud et krisesentertilbud. Det er 4 krisesentre i Buskerud.

43.2 Informasjon og veiledning

Vi har deltatt på konferanse om sikkerhet i krisesentertilbudet. Vi har videresendt en beklagelse over et krisesenter til kommunen slik at kommunen kan følge opp hevdelsen.

En seniorrådgiver har vært leder for BLDs arbeidsgruppe for utarbeidelse av Veileder for tilsyn med kommunenes tilbud til personer som trenger bistand fra krisesenter.

Fylkesmannen har mottatt noen bekymringer fra kommuner om økte utgifter i forbindelse med plikt/ utvidelse av krisesentertilbudet.

Resultatområde 44 Familievern

Fylkesmannen gjennomførte ingen tilsyn i form av systemrevisjon med familievernkontorene i fylket i 2010. Men det ble gjennomført to stikkprøver i form av innhenting av statistikk fra familievernkontorene i Drammen og Kongsberg. Tallene så bra ut og ga ikke grunnlag for videre tilsynsmessig oppfølging.

Resultatområde 45 Barn og unge

Fylkesmannen i Buskerud har ført tilsyn med offentlige og private barneverninstitusjoner i henhold til forskriften. Vi har gjennomført systemrevisjoner ved fem institusjoner (13 enheter) og har gjennomført 48 individrettede tilsyn, som tilsvarer 104 % av minstekravet. Vi har ikke hatt noen private hjem som er definert som institusjoner i 2010.

Antallet meldinger til de kommunale barneverntjenestene har økt med 13 % i Buskerud i 2010. Ved kommunenes rapportering pr 31.12.10 var situasjonen betraktelig bedret gjennom året når det gjelder fristoversittelser og utarbeidelse av tiltaks- og omsorgsplaner. Mange kommuner hadde fremdeles ikke et fungerende internkontrollsystem på plass. Totalt har 2 133 barn tiltak fra barnevernet, en økning på i overkant av 10 % fra året før.

I 2010 ble ingen kommuner i Buskerud ilagt mulkt for fristoversittelser, og i løpet av året har antallet fristoversittelser sunket fra ca 15 % til ca 5 %.

Vi har i 2010 behandlet 18 klager over enkeltvedtak i kommunene. 7 av klagen ble avvist, 1 ble opphevet og tilbakesendt og 10 ble stadfestet. Saksbehandlingstiden har variert fra 0 til 64 dager. 2/3 av sakene er løst på mindre enn 30 dager, og gjennomsnittlig saksbehandlingstid har vært 27 dager. Vi har også behandlet 49 beklagelser over kommunenes saksbehandling, en økning fra 42 året før. I fire av disse har vi definert lovbrudd, i 10 har vi gitt kritikk og i 35 av sakene har vi ikke gitt noen reaksjon.

Alle de 4 klagen vi har mottatt på vedtak om nektelse innsyn, har endt med stadfestelse. 10 begjæringer om overføring til annet forvaltningsorgan pga inhabilitet etter forvaltningslovens § 6 ble behandlet, 2 medførte oppnevning av settekommune etter fullmakt fra BLD.

I 2010 har vi videreført det landsomfattende tilsynet fra 2008 i samarbeid med Helsetilsynet i fylket i 3 nye kommuner. En av kommunene fikk ett avvik.

Fylkesmannen har i 2010 fremmet én sak om omsorgsovertakelse for fylkesnemnda. Tidligere og ny oppholdskommune ble ikke enige om hvem som skulle fremme sak om omsorgsovertakelse for en familie som hadde flyttet. For å unngå flere utsettelse fremmet Fylkesmannen saken etter bvl § 7-10, fjerde ledd med påstand om at ny oppholdskommune overtok omsorgen (i tråd med departementets veiledning i saken).

45.1 Informasjonsvirksomhet og samordning

I 2010 har vi fortsatt å arrangere samlinger, temadager og kurs i samarbeid med Bufetats regionkontor og fagteam.

Barnevernansatte er informert og veiledet om lov, forskrifter og handlingsplaner gjennom telefonisk kontakt, gjennom kurs og gjennom to samlinger for barnevernledere. Internkontroll har vært et av temaene på samlingene

med barnevernledere, og rådmennene i de kommunene som ennå ikke har innført internkontroll ble tilskrevet i fjor høst. Likevel er det 9 kommuner som oppgir at de ennå ikke har innført internkontroll ved årsskiftet.

Fylkesmannen har arrangert 2 dagskonferanser med tema "Barnevernlov og forvaltningslov - venner eller fiender?"

45.2 Fritak for taushetsplikt

Vi har behandlet 14 søknader om fritak fra taushetsplikt for ansatte i barneverntjenesten. 10 søknader er innvilget, 3 er avsluttet fordi det ikke var grunnlag for at Fylkesmannen skulle treffe beslutning og 1 er oversendt annet fylkesmannsembete som rette vedkommende.

45.3 Handlingsplan mot kjønnslemlesting

I arbeidet om kjønnslemlestelse er det etablert en nettverksgruppe i Buskerud. Denne har representanter fra de mest relevante kommunene, Høgskolen i Buskerud, RVTS i Region Sør, Søndre Buskerud politidistrikt og Vestre Viken helseforetak, Kvinneklinikken, foruten fra Fylkesmannen i Buskerud. Buskerud-nettverket har i 2010 gjennomført en tverrfaglig erfaringskonferanse med stor deltakelse fra kommunene.

45.4 Biologisk opphav

Vi behandlet 19 saker med spørsmål om biologisk opphav.

Resultatområde 46 Universell utforming

Fylkesmannen har deltatt aktivt i utarbeidelse av regional delplan for universal utforming i Buskerud, både i arbeidsgruppe og styringsgruppe. Planen vedtas av fylkestinget 1. kvartal 211.

Vi har også vært med som kursarrangør sammen med fylkeskommunen 2 ganger.

Vi gir uttalelse til kommuneplaner og delplaner der vi ser at området ikke er tilstrekkelig ivaretatt.

Vi har ikke hatt noen klagesaker hvor dette har vært tema.

Resultatområde 47 Innvandring og integrering

47.1 Statsborgerseremonier

Statsborgerseremonier

Embeter	Antall seremonier	Prosent nye statsborgere som har deltatt
FMBU	1	22
Sum	1	

47.2 Bosetting av flyktninger

Fylkesmannen i Buskerud har desverre ikke hatt ressurser til følge opp dette resultatkravet i 2010. Oppdraget følges opp i 2011.

47.3 Introduksjonsordning for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven)

Oppvekst- og utdanningsavdelingen har behandlet syv klagesaker knyttet til introduksjonsloven. Kommunens vedtak ble stadfestet i 4 saker. I en sak ble kommunens vedtak opphevet; i en annen sak ble kommunens vedtak omgjort. I en sak omgjorde kommunen eget vedtak på bakgrunn av opplysninger som kom frem i klagesaksbehandlingen.

En klagesak tok lang tid å løse da den rørte ved flere prinsipielle spørsmål som vi mener er dårlig eller utilstrekkelig dekket i introduksjonsloven. Spørsmålene er drøftet på generell basis med juridisk avdeling hos IMDI som har tatt spørsmålene videre til departementet. I flere spørsmål hvor Fylkesmannen hadde problemer med å finne svaret i lov, forskrift eller lovtolkninger, kunne heller ikke IMDI gi noen konkrete svar. Vi mener at det er mange svake punkt i lovgivningen som ikke harmonerer med lovens hovedformål, og som kan utgjøre en fare for rettssikkerheten for den enkelte deltaker, som i utgangspunktet er av de svakest gruppene i det norske samfunnet.

Fylkesmannens begrensede tilganger i NIR er også et hinder i klagesaksbehandlingen som kan medføre ekstraarbeid og øke faren for forskjellsbehandling på lovens områder.

Fylkesmannen informerer kommunene ved lovendringer og når det blir publisert aktuelle veiledere og rundskriv på området. Fylkesmannen gir også løpende veiledning til kommunene angående anvendelse av loven som et supplement til IMDIs veiledning. Oppvekst- og utdanningsavdelingens kompetanse kommer her til anvendelse da mange henvendelser dreier seg om barn og unge innvandrere i aldersgruppen 15-18 år som i mange tilfeller også faller inn under Opplæringsloven.

47.4 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere og norskopplæring for asylsøkere

Tilskudd til opplæring i norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere og til norskopplæring for asylsøkere er forvaltet i tråd med gjeldene retningslinjer. Fylkesmannen gjennomfører ulike stikkprøver og rimelighetskontroller. Overgangsordningen ble avsluttet 1. september 2010, og Fylkesmannen gjorde opp forholdet mellom tidligere utbetalte tilskudd og faktisk gjennomført undervisning. Flere kommuner fikk redusert sine innrapporterte undervisningstimer i GSI på grunn av for lav gruppestørrelse.

Fylkesmannen har mye løpende kontakt med kommunene angående feil og mangler i NIR. Fylkesmannen har opplevd en ekstra pågang av henvendelser vinteren og våren 2010 da NIR-support JIRA tilsynelatende var ute av drift. Dette bedret seg noe mot slutten av året, men IMDIs kapasitet til å håndtere henvendelsene i JIRA er fremdeles for dårlig. Resultatet er at kommunene ofte ikke får svar i tide, og dermed kontakter Fylkesmannen. På fagsamling høsten 2010 kom fylkesmannsembetene med flere innspill til forbedringer i JIRA, blant annet etter modell av PAS som er Utdanningsdirektoratets system for eksamen, nasjonale prøver og brukerundersøkelser.

Omlaggingen til ny versjon av NIR har også ført til mye feil og nedetid i NIR. Fylkesmannen forsøker å bistå kommunene ved feil i lister; personer som mangler i NIR o.l. Fylkesmannens mulighet til å bistå kommunene begrenses av Fylkesmannens svært begrensede tilganger i NIR. IMDI har også mye kontakt og veiledning direkte med kommunene som Fylkesmannen ikke blir orientert om. Bedre kommunikasjonslinjer vil kunne gi Fylkesmannen bedre muligheter til å veilede og informere kommunene på hele lovens virkeområde, og dermed også avlaste IMDI på enkelte områder.

Fylkesmannens behandling av klagesaker på bestemmelser i introduksjonsloven er omtalt under punkt 47.3.

Resultatområde 48 Likestilling

Fylkesmannen har tidligere sett på sammensetning av politiske utvalg slik at de er i tråd med reglene om kjønnsrepresentasjon i politiske utvalg. Dette er en oppgave som vi vil følge opp videre etter at de nye utvalgene er konstituert i 2011.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
41 Tilsyn med barnevernområdet	kr 650 335,82	kr 0,00
42 Familierett	kr 924 424,31	kr 0,00
43.1 Tilsyn med kommunale krisesentertiltak	kr 52 828,90	kr 0,00
43.9 Andre krisetiltak (rest 43)	kr 0,00	kr 0,00
44 Familievern	kr 58 310,88	kr 0,00
45 Barnevern	kr 964 741,71	kr 0,00
47 Integrering	kr 354 433,84	kr 0,00
Andre oppgaver under BLD	kr 17 298,15	kr 0,00
Sum:	kr 3 022 373,00	kr 0,00

Justis- og politidepartementet

Resultatområde 51 Siviladministrasjon

51.2 Vergemålsloven

Erfaringer fra tilsyn med overformynderiene.

Vi har gjennomført tilsyn med kommunenes overformyndier siden desember 2003. Etter å ha besøkt samtlige 21 tok vi fatt på tilsynsrunde nummer 2 i 2009. I Buskerud er det svært stor variasjon mellom overformynderiene når det gjelder organisasjon, drift og størrelse på beløp til forvaltning. Det kan som eksempel nevnes at 7 av overformynderiene har fast formann mens flere av overformynderiene ikke har sekretærhjelp.

Vi gjennomførte tilsyn med Kongsberg og Krødsherad overformyndier i 2010, og merket oss at de da hadde færre avvik enn ved forrige besøk. Det som for mange synes å volde størst problemer er å skaffe hjelpeverger.

Fylkesmannen gir overformynderiene råd og veiledning pr. telefon og behandlet 18 saker i 2010.

Oppgaver etter vergemålsloven

Embeter	Antall saker	Antall tilsyn
FMBU	18	2
Sum	18	2

Resultatområde 52 Borgerrettigheter

52.1 Fri rettshjelp

Fri rettshjelp

Fylkesmannen har levert kvartalsvis innrapportering av statistikk om fri rettshjelp til Statens sivilrettsforvaltning og Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Gjennomsnittelig saksbehandlingstid har vært 4-5 uker.

Fritt rettsråd

Det ble registrert 2139 nye saker i 2010. Vi har behandlet 1887 saker. 77 saker er avslått. Det er anvist til utbetaling kr 9 199 615,-.

Antall innkomne saker har økt betydelig (2139 mot 1623 saker i 2009). Det er en økning på 516 saker som gir en prosentvis økning på 32 %. Utlendingssakene utgjør den største andelen med 575 saker. Deretter følger familie – og skiftesaker med 258 og trygde- og pensjonssaker med 77 saker. Videre har det vært en stor økning i saker som gjelder vurdering av anmeldelse fra fornærmede som har vært utsatt for seksuelle overgrep, vold i nære relasjoner, menneskehandel m.v.

Fri sakførsel

Når det gjelder søknader om fri sakførsel er antall innkomne saker 17. Det er en nedgang fra 2009 hvor antallet søknader var 24. Det er anvist til utbetaling kr 651 611,-. I tillegg kommer saker for Kontrollkommisjonen med en samlet utbetaling på kr 773 043,-.

52.3 Navneloven

Fylkesmannen behandlet i 2010 tre klager over folkeregisterets vedtak om å nekte å godta søknad om endring av navn. Dette er en sak mindre enn i 2009. To vedtak ble stadfestet, og ett opphevet og sendt tilbake til folkeregisteret for ny vurdering.

Resultatområde 53 Forebyggende samfunnsikkerhet

53.1 Oversikt over regionale samfunnsikkerhetsutfordringer

[Fylkesberedskapsrådet](#) har vært samlet til et 2 dagers møte i 2010. Temaene var Fylkesberedskapsrådet rolle, evaluering av pandemi og rullering av fylkes-ros.

Revisjonen av ROS gjennomføres som en oppdatering hvor klimakonsekvenser innarbeides i beskrivelsen av de ulike hendelsene.

FMBU deltar i prosjektet for implementering av regjeringens radonstrategi.

53.2 Samfunnsplanlegging

I 2010 er det blitt gitt innspill til 16 kommuneplaner/delplaner, herunder planprogram og konsekvensanalyser. I 6 tilfeller har vi varslet innsigelse og alle sakene har så langt løst seg i planprosessen. Forøvrig har kommunene i stor grad fulgt opp innspill til planprogram og møter i planforum. Buskerud har implementert de nye retningslinjene for fylkesmannens bruk av innsigelse fra DSB.

Både ny Plan- og bygningslov og Sivilbeskyttelsesloven gir fylkesmannen et utvidet ansvar for å følge opp kommunene. Dette gjelder spesielt kravene til ROS-analyse i samfunnsplanleggingen og beredskapsplikten.

53.5 Planlegging innen kraftforsyning, flom- og skredfare

Viser til 54.10 Beredskap innen kraftforsyning. Planlegging skjer i nær dialog med KDS når det gjelder kraftforsyning.

Flom- og skredfare skal vurderes i plansammenheng av alle kommuner. Om så ikke skjer varsles innsigelse. Kommunene er godt kjent med flom og skredfare. De har derimot hatt behov for bistand til vurderinger knyttet til klima og havnivåstigning.

Klima kommer nå inn i Ros-analysen for Buskerud som gjennomgående tema.

Resultatområde 54 Beredskapsforberedelser

54.1 Beredskapsplaner innen samfunnssikkerhet

BFF, SBS og PBS er sjekket ut mellom aktørene. Smittevernplaner og pandemiplaner har også blitt oppdatert. I tillegg har alle kommuner i Buskerud bekreftet at de har rasjoneringsplaner og prioriteringslister for kraft, og at disse planene er kjent for kommuneledelsen.

54.2 Øvelser

Målsettingen er å øve beredskapen i kommunene i Buskerud. Det vil gå på varsling – mottak – kvittering, planverk og rutiner ved tiltak. Fylkesmannen bemannet sine stabsledd (Infostab/beredskapsstab) og benyttet krisestøtteverktøyet CIM.

Kommunene fikk tilsendt 4 meldinger ifm øvelsen 11 juni:

- 1 – Melding om mulig hendelse
- 2 – Erklæring om informasjonsberedskap
- 3 – Erklæring om høynet atomberedskap + tiltak
- 4 – Situasjon avklart – øvelsen over

I tillegg ble kommunene Lier, Røyken, Drammen og Øvre Eiker kommune med som aktører under øvelse Lieråsen 16 oktober. Lier kommune etablerte evakuert- og pårørendesenter iht sitt planverk.

54.6 Regional samordning

Det har vært [sivilt-militært kontaktmøte](#) i Østfold 28-29 september. Fylkesmann og beredskapssjef deltok.

FMBU har også gjennomført et [møte](#) i fylkesberedskapsrådet 5-6 november. Det er første gang vi har lunsj-til-lunsj møte i Buskerud. Dette var vellykket og vil bli gjentatt i 2011.

22 april gjennomførte vi årlig møte om SBS, BFF, PBS og objektsikring. HV-03, SBPD, NBPD og Drammen havn møtte. Fylkesmannen i Telemark ble dessverre forhindret fra å stille.

2 november var det et møte i Statens hus mellom fylkesmannen, politiet, PST og HV for å sammenstille grunnleggende informasjon om Buskerud med tanke på forskrift om objektsikring. Møtet var et resultat av en forespørsel fra HV-03.

54.8 Felles digitalt nødnett

Det har vært 2 statusmøter med dNk om nødnettet. Etter det vi er kjent med er det nå en løsning for etablering av alle basestasjonene som skal være på plass i vårt område.

Under øvelse Lieråsen 16 oktober var samband en utfordring. Helse og brann hadde lite eller ingen dekning på sitt samband inne i tunnelen. Dette medførte forsinkelser i redningsarbeidet. Politiet som har innført nødnettet hadde derimot god dekning. Deres vurdering var "klokkeklar tale" med lite/ingen bakgrunnsstøy.

54.9 Atomberedskap og strålevern

Fylkesmannen i Buskerud viser til tildelingsbrev datert 25. januar 2010. De aktiviteter som er gjennomført i Buskerud er følgende:

- Varslings/planverkøvelse atom for alle kommuner 11. juni 2010.
- Kommunekonferanse på Sole hotell i Krødsherad for alle kommunene i Buskerud, 26. august 2010
- Lokal hendelse med radioaktiv kilde på Øvelse Lieråsen, 16. oktober 2010

Varslingsøvelsen ble avholdt fredag 11. juni. Alle kommunene fikk tilsendt 4 meldinger om en hendelse ved Ringhals kjernekraftverk i Sverige med E-post. Meldingen ble sendt via "Beredskap" til alle kommunene.

Kommunekonferansen 2010 ble dette året avholdt på Sole Hotell i Krødsherad. Her ble varslingsøvelsen 11. juni evaluert og gjennomgått. Plansjene for gjennomgangen vedlegges. Direktør Ole Harbits holdt foredrag om atomberedskap.

Øvelse Lieråsen ble gjennomført 16. oktober. Her var det lagt inn et øvingsmoment vedrørende en radioaktiv kilde som ble funnet om bord på et av togene som kolliderte inne i tunnelen. Øvingsmomentet avdekket usikkerhet/uklarhet rundt rutinene for varsling og håndtering av lokale atomhendelser.

Fylkesmannen i Buskerud har i 2010 deltatt i arbeidet med implementering av regjeringens radonstrategi. Arbeidet ledes av Statens Strålevern.

54.10 Beredskap innen kraftforsyning

Viser til punkt 54.6 om regional samordning. Vi har godt samarbeid med KDS om ROS-analyser og gjennom fylkesberedskapsrådet, samt infoforum.

Det er i 2010 inngått AVTALE OM TILGANG TIL DRIVSTOFF FRA TEKNISK SENTRAL I NEDRE EIKER VED STØRRE HENDELSER mellom EB Nett AS og Nedre Eiker kommune.

Alle kommunene i Buskerud bekreftet at de har rasjoneringsplaner og prioriteringslister for kraft, og at disse planene er kjent for kommuneledelsen

Forøvrig har det vært utstrakt dialog om kraftsituasjonen på slutten av året:

17.12: Info fra FM til alle kommunene i Buskerud sendt. KDS har gitt innspill i forkant.

14.12: Møte FM/EB Nett om informasjonssamarbeid
Tone Larsen (EB) fases inn i samarbeidet

10.12: KDS møter Fylkesmannen. Dette er også et resultat av informasjon gitt på fylkesmannsmøtet. Avtaler hovedlinjer for samordning av informasjon KBO / kommuner

7.12: Møte NVE med Fylkesmennene

Det ble understreket viktigheten av tett samarbeid mellom fylkesmann og KDS. Og fylkesmannens betydning i forhold til den lokale beredskapen, inkludert kommunenes dialog med nettselskapene om skjerming av virksomheter i planer for rasjonering.

Resultatområde 55 Regional og kommunal krisehåndtering

55.1 Organisering for krisehåndtering

Fylkesmannen i Buskerud er med i SAMØV Buskerud - et forum for etater, virksomheter og organisasjoner som ønsker å styrke sin redningsfaglige beredskap gjennom felles øvelser og samarbeid. Samøv hadde sin årlige konferanse [11 feb 10](#). Videre er fylkesberedskapsråd/atomberedskapsutvalg viktige funksjoner for fylkesmannen.

55.2 Krisehåndtering

Pandemien og utfordringene knyttet til kraftforsyning har gitt oss nyttig trening og erfaring i håndtering av hendelser. Ingen store svakheter er avdekket.

Innføring av krisestøtteverktøy [CIM](#). 7 av 21 kommuner har fått opplæring av Fylkesmannen.

Info-forum i Buskerud er etablert. Vi følger opp samarbeidet, men erfaringen fra øvelse Lieråsen er at for å øve godt så er det nødvendig med mer budsjettmidler enn det vi hadde til rådighet under denne øvelsen.

55.3 Evaluering

Fylkesmannen har gitt sine innspill til nasjonal evaluering av pandemien. Buskerud forespurte helsedirektoratet om hvilke evalueringer som skulle gjennomføres etter pandemien innledningsvis i 2010. Det er ønskelig å samordne evalueringer. Denne gangen ble det ingen avklaring og de regionale evalueringene ble det ikke gitt noen føringer for. I tillegg har vi anmodet om at de kommunene som ikke har evaluert sin egen innsats, om å gjøre dette. I tillegg har vi fått innspill fra alle kommuner på Fylkesmannens rolle i Buskerud under pandemien. Hovedkonklusjonen er at vi (og kommunene) ønsker en tettere dialog f eks gjennom en telefonkonferanse slik som det ble gjennomført på nasjonalt nivå.

Varslingsøvelsen som ble gjennomført med tema atomberedskap indikerte at planverket på dette området ikke er godt nok øvet. Vi vil ha atomberedskap som tema på de neste kommuneøvelsene.

Øvelse Lieråsen er også evaluert. Rapport er sendt kommunene og DSB. Hovedkonklusjonen er som følger:

1. EPS (Evakuering og pårørendesenter) må planlegges som tiltak og øves. Praktisk lederansvar er en viktig funksjon som må beskrives og øves regelmessig. I tillegg er det viktig å ha en entydig beskrivelse av hva EPS skal inneholde og hvilke ressursbehov en rekvirering av EPS fra politiet vil utløse. Avtaler med andre aktører om bistand som f eks Legevakt må gjennomgås. Informasjonsbehovet er stort og infoansvaret overfor rammede og berørte må avklares og kommuniseres til de andre aktørene.
2. Lokal atomhendelse avdekket uklare rutiner for varsling og håndtering. Kommunen må involveres tidlig for å fange opp personene som kan ha blitt eksponert for stråling. Atomberedskapsplanen i kommunen bør også beskrive hvordan man håndterer en lokal atomhendelse og hvilke aktører det er naturlig å forholde seg til.
3. Varsling og rapportering er alltid en utfordring. Varsling utenom arbeidstid kan være en utfordring både for kommuner og fylkesmann. Varslingslister må gjennomgås og de som varsles må være kjent med standard mal for statusrapportering.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
51.2 Vergemålsloven	kr 318 823,05	kr 0,00
51.9 Annen siviladministrasjon (rest 51)	kr 94 928,07	kr 0,00
52.1 Fri rettshjelp	kr 813 150,40	kr 329 586,55
52.9 Annet Borgerettigheter (rest 52)	kr 0,00	kr 0,00
53 Forebyggende samfunnsikkerhet	kr 751 399,35	kr 0,00
54 Beredskapsforberedelser	kr 395 207,69	kr 0,00
55 Regional og kommunal krisehåndtering	kr 372 429,78	kr 0,00
Andre oppgaver under JD	kr 123 156,44	kr 0,00
Sum:	kr 2 869 094,00	kr 329 586,00

Kommunal- og regionaldepartementet

Resultatområde 61 Samordning, omstilling og fornying i kommunene

61.1 Kommunerettet samordning

Fylkesmannen, NVE og Statens vegvesen samordner innspill i planprosesser knyttet til overordnede planer. Det vi

si at det lages felles høringsuttalelser og legges til rette for felles møtepunkter. Vi har fått positive tilbakemeldinger fra kommunene som mottar samordnede høringsuttalelser.

Fylkesmannen deltar i planforum (i regi av fylkeskommunen) sammen med de andre regionale etatene, og arrangerer selv planovalmøter hver 14. dag hvor Statens Vegvesen, NVE og fylkeskommunen samt våre fagavdelinger deltar. Det avholdes møter med kommunene etter behov.

61.2 Omstilling og fornying i kommunene

I 2010 har fylkesmannen fordelt 4,5 millioner kr i skjønnsmidler til prosjekter med spesielt fokus på kvalitetsutvikling av tjenestene og effektiv ressursbruk. Skjønnsmidlene er bevilget både til enkeltkommuner og til interkommunalt samarbeid.

Når det gjelder omstilling i kommunene fokuserer vi mye på dette temaet i forhold til ROBEK-kommunene og de kommunene i fylket som har en svært anstrengt økonomi. Gjennom dialog og analyser oppfordrer vi kommunene til å tenke omstilling og effektivisering. Se forøvrig under punkt 62.2.

61.3 Samordning av statlig tilsyn

Vi har organisert arbeidet med samordningen internt hos fylkesmannen med månedlige møter der alle avdelinger som gjennomfører tilsyn er representert. Helsetilsynet deltar også. Videre har vi utarbeidet en egen tilsynsside der rutinebeskrivelser, tilsynsoversikt over planlagte tilsyn fra fylkesmannens, helsetilsyn, mattilsynet, arbeidstilsynet og kontrollutvalgene i kommunen og aktuelle nyheter blir presentert. I tillegg har vi faste møter 2 ganger pr. år med Arbeidstilsynet, Mattilsynet og leder av sekretariatet for kontrollutvalgene i fylket.

Arbeidet med den interne samordningen har bidratt til at fylkesmannens tilsynsaktivitet fremstår samlet. Dette har ført til at samarbeidet med de øvrige statlige tilsynene har vært enklere å få på plass. Samarbeidet med leder av sekretariatet for kontrollutvalgene i arbeidet med samordning av statlige tilsyn har etter vår oppfatning vært svært gunstig. Kontrollutvalgene følger med på hvilke tilsyn som planlegges gjennomført i de ulike kommunene. I enkelte tilfeller velger kontrollutvalgene å avvente fylkesmannens tilsyn før de tar stilling til om de skal gjennomføre kontroll, slik at vi unngår dobbeltbelastning for kommunene.

Resultatområde 62 Kommuneøkonomi

62.1 Kontroll og godkjenning etter økonomibestemmelsene i Kommuneloven

Alle budsjett- og økonomiplaner ble gjennomgått i januar og februar måned. Etter gjennomgangen utarbeides det en oversikt over budsjettsituasjonen for alle kommunene i fylket. Denne oversikten benyttes i dialogen med kommunene som ble gjennomført i februar og mars.

Fylkesmannen foretok lovlighetskontroll av budsjett til ROBEK-kommunene:

Kongsberg, Ringerike og Flesberg. Nødvendige låneopptak for disse 3 kommunene ble godkjent gjennom lovlighetskontrollen. For Flesberg kommune ble det kun godkjent lån til rentable investeringer.

Kongsberg kommune ble meldt ut av ROBEK i 2010 da kommunens regnskap for 2009 viste inndekning av det resterende underskuddet.

Nedre Eiker kommune ble meldt inn i ROBEK i 2010 i henhold til § 60 nr 1 c.

Vi har hatt en tett oppfølging av ROBEK-kommunene og kommuner som er i økonomisk ubalanse. Med ROBEK-kommunene har vi faste møter med rådmann og økonomisjef. I tillegg har vi gjennomført samlinger med ledergruppen og formannskapet i Ringerike og Nedre Eiker. Til disse samlingene har vi utarbeidet økonomiske analyser basert på KOSTRA-tall. Vi vektlegger dialogen vi får til på disse samlingene. Tilbakemeldingen fra kommunene er at disse samlingene er svært nyttige for forståelsen av kommunens utfordringer. I Ringerike gjennomførte vi en samling med stor deltagelse fra kommunens ledergruppe og

formannskapet. I Nedre Eiker har vi gjennomført 2 samlinger, en med kommunens ledergruppe og formannskapet og en samling med pleie- og omsorgsenheten.

Fylkesmannen har godkjent 14 garantistillelser og 3 låneopptak i 2010.

62.2 Økonomiforvaltning - veiledning

Fylkesmannen avholdt informasjonsmøte om det økonomiske opplegget for kommunesektoren samme dag som statsbudsjettet ble lagt frem. Alle kommunene ved ordfører og rådmann og regionale statsetater deltok på møtet. Dette opplegget har vi tilbudt i over 10 år med like stort oppmøte hver gang.

Skriftlig informasjon om hovedpunktene i kommuneproposisjonen ble sendt ut til alle kommunene.

Kommunene etterspør veiledning og oppfølging i forbindelse med økonomisk ubalanse og store innsparingskrav. Kommunene ser det som svært viktig med god dialog og utdypende analyser på de ulike tjenestoområdene og denne veiledningen vektlegger vi. Vi bruker KOSTRA-data som utgangspunkt for all dialog med kommunene. Fokuset på å få rapporteringen riktigst mulig blir veldig stort. Vår erfaring er at ved aktiv bruk av foreløpige KOSTRA-tall blir kommunene opptatt av kvaliteten på innrapporteringen. Vi vektlegger arbeidet med å sikre gode nøkkeltall og god kvalitet på innrapporteringen.

Internt i embetet samarbeider vi om utarbeiding av analyser på de ulike tjenestoområdene. Vi har faste møte hver måned med fagpersoner for de ulike avdelingene hos fylkesmannen. Gjennom dette arbeidet sørger vi for oppdatering om den økonomiske situasjonen i kommunene og utviklingen på de ulike tjenestoområdene. Det vektlegges at man skal ha et riktig og oppdatert bilde av den økonomiske situasjonen i hver kommune. I denne gruppen utarbeides den årlige tilstandsrapporten for fylket. Denne rapporten baserer seg i hovedsak på foreløpige KOSTRA-tall og utgis hvert år i slutten av april måned.

Skjønnsmidlene fordeles til kommunene med utgangspunkt i retningslinjene for skjønnsfordelingen. I tillegg kommer lokale forhold ved den enkelte kommune som ikke fanges opp gjennom inntektssystemet. Midlene fordeles 2 ganger pr. år.

Vi avholdt et seminar i 2010 for økonomimedarbeidere i kommunene. Målsettingen med seminaret var å skape et nettverk for økonomimedarbeidere i fylket. Seminaret omhandlet intern kontroll og analyse innenfor økonomiområdet. Det var god oppslutning om seminaret og en klar tilbakemelding fra deltagerne at de ønsket mer av denne type seminar for denne målgruppen. De ønsket at fylkesmannen skulle legge til rette for mer nettverksbygging.

I forbindelse med ikrafttredelse av ny finanssforordning 1. juli 2010 har fylkesmannen fulgt opp hvordan kommunene fulgte opp dette elementet. 9 av kommunene i fylket hadde vedtatt nytt finansreglement i tråd med forordningen innen 1. juli 2010. Innen utgangen av 2010 hadde alle kommunene i fylket vedtatt nytt finansreglement.

Fylkesmannen samarbeider med KS regionalt gjennom bl.a. deltagelse i regionalt økonomiforum ledet av KS for Buskerud, Vestfold og Telemark. Dette arbeidet vektlegger oppfølging av konsultasjonsordningen, den økonomiske utviklingen i fylkene etc. På grunn av endringer i sammensetningen av dette utvalget i 2010, så har møtefrekvensen vært mindre enn vanlig.

Resultatområde 63 Kommunalrett og valglov

63.1 Kommunalrett

Lovlighetskontroll

Embeter	Saker om lovlighetskontroll etter klage som det er truffet vedtak i	Lovlighetskontroll initiert av fylkesmannen	Vedr. habilitet	Vedr. lukking av møter
---------	---	---	-----------------	------------------------

	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig	Antall saker	Antall opprettholdt	Antall ulovelig		
FMBU	1	0	1	2	0	2	2	0
Sum	1	0	1	2	0	2		

63.2 Valg

Siden det ikke var valgår var det svært liten aktivitet på dette område i 2010.

Resultatområde 64 Forvaltningsloven og offentleglova i forhold til kommunesektoren

Fylkesmannen gir veiledning til kommunene og svarer på henvendelser vedrørende forvaltningsrett og offentlighetsloven.

Fylkesmannen har behandlet 5 klager på avslag om begjæring om innsyn, jf. offentleglova § 9 tredje ledd og forvaltningsloven § 21 annet ledd. Klagen ble tatt delvis til følge i 3 av sakene ved at det ble gitt innsyn i noen flere opplysninger i dokumentene. Fylkesmannen opprettholdt kommunens avslag om innsyn i 2 saker.

Resultatområde 65 Kommuneinndeling og interkommunalt samarbeid

65.1 Kommuneinndeling

Fylkesmannen har deltatt på befarings i forbindelse med forberedelse av søknad om fasetting av administrativ kommunegrense mellom Drammen kommune og Øvre Eiker kommune.

65.2 Interkommunalt samarbeid

Fylkesmannens tildeling av skjønnsmidler til prosjekter i 2010 har i hovedsak støttet samarbeidsprosjekter mellom flere kommuner.

Resultatområde 66 Bolig- og bygningsrett

66.1 Byggesaker

Vi mottok i 2010 173 klagesaker etter plan- og bygningsloven og behandlet 1778 saker. 7 av sakene var klager på kommunale planvedtak og 8 saker er behandlet som settefylkesmann for Oslo og akershus.

Det er behandlet klagesaker fra alle kommunene i Buskerud i 2010. Antallet klagesaker varierer fra 1 sak i Rollag til 35 saker i Hol kommune.

Kommunens vedtak er opphevet eller endret i 49 av sakene, noe som tilsvarer 27,5% av alle klagen.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid var 4 måneder i første tertial og nesten 5 måneder (144) dager i andre tertial. Tredje tertial var saksbehandlingstiden på 3,5 måneder (108 dager).

Vi har i 2010 hatt 5 saker som er avsluttet hos Sivilombudsmannen. Det ble ikke funnet grunnlag for å

kritisere Fylkesmannens avgjørelse i noen av sakene.

Vi har hatt en sak for domstolene i 2010. I Borgarting lagmannsretts dom av 2. juni 2010 ble Kongsberg tingretts dom av 9. juni 2009 stadfestet. Saken gjaldt gyldigheten av reguleringsplan vedtatt av Nore- og Uvdal kommune. Avgjørelsen ble anket videre til Høyesterett som i slutning av 6. oktober 2010 ikke tillot anken fremmet.

Fylkesmannen har i lang tid drevet utstrakt og systematisk veiledning overfor kommunene, både ved enkeltmøter med kommunens administrasjon og politikere, regelmessige seminarer for samme gruppe og ved veiledning på telefon. Dette tar mye ressurser, men vi mener at det gir bedre saksbehandling og derfor er godt anvendt tid.

66.2 Saker om ekspropriasjon

Vi har i 2010 behandlet 2 ekspropriasjonssaker. Begge var var søknader etter oreigninglovens § 2 (under Miljøverndepartementets og Olje- og energidepartementets myndighetsområde). Vi har behandlet 2 søknader om forhåndstiltredelse.

66.3 Klage etter eierseksjonsloven

Vi har ikke hatt noen saker etter eierseksjoneringsloven i 2010.

Klage etter eierseksjonsloven - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMBU	0			
Sum	0	0		

66.4 Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård

Vi har ikke hatt noen saker om kommunal forkjøpsrett av leiegård i 2010.

Klage på kommunalt vedtak om forkjøpsrett av leiegård - antall

Embeter	Antall klager	Tatt til følge	Ikke tatt til følge	lovbestemmelser er vurdert under klagebehandlingen
FMBU	0			
Sum	0	0		

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510 Fagdep.
62 Kommuneøkonomi	kr 675 468,97 kr 0,00
66 Bolig- og bygningsrett	kr 2 283 289,59 kr 0,00
Andre oppgaver under KRD	kr 290 859,74 kr 0,00
Sum:	kr 3 249 618,00 kr 0,00

Arbeidsdepartementet

Resultatområde 73 Levekår og sosiale tjenester

73.1 Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen

I 2010 mottok Fylkesmannen 268 klagesaker etter Lov om sosiale tjenester i Nav. 2010 har vært denne lovens første virkeår. Men Lov om sosiale tjenester i Nav kapittel 4 inneholder stort sett de samme

bestemmelsene som den gamle Lov om sosiale tjenester kapittel 5. Når man sammenligner antall saker etter (ny) Lov om sosiale tjenester i Nav kapittel 4 og (den gamle) sosialtjenestelovens kapittel 5 - så har det fra 2009 til 2010 har vært en økning på 72 innkomne saker.

Ved utgangen av 2010 hadde vi behandlet 268 saker etter Lov om sosiale tjenester i Nav. 263 av sakene gjaldt individuelle tjenester, hovedsaklig økonomisk stønad, etter lovens kapittel 4. Fem av sakene gjaldt §§ 29 -40.

I ca 17% av sakene fikk klager medhold. Alle sakene ble avgjort innen tre måneder. 95 % av sakene ble avgjort innen to uker etter at de var mottatt av Fylkesmannen. Ved årsskiftet var det fem saker som ikke var behandlet.

73.2 Sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen - formidlingstiltak og kompetanseutvikling

Vi avholdt konferansen "Møte mellom mennesker 2" spesielt for ansatte i NAV.

Det er gjennomført grunnkurs i økonomisk rådgivning med tilbud til alle NAV-ansatte og gjeldsrådgivere i fylket.

Fylkesmannen har frikjøpt fire kompetanseveiledere i 25% stilling fra tre ulike kommuner. Disse har i 2010 bidratt til opplæring og veiledning i gjennomføring og bruk av kvalifiseringsprogram og stønad.

Det er gjennomført opplæring i forvaltningsrett og opplæring i ny lov om sosiale tjenester i Nav, ved tre Nav kontor. I tillegg er det gitt veiledning til kommuneledelse og NAV-ansatte i en kommune i forbindelse med klagebehandlingen - sotjl Nav.

Drammen kommune v/Senter for rusforebygging har fått opplæring i intenkontroll og styringssystemer. Opplæringen gikk over to dager.

I samarbeid med Borgestadklinikken er det gjennomført grunnkurs i kommunalt rusarbeid spesielt rettet mot NAV ansatte. Gjennom både undervisningen, refleksjoner og konkrete arbeidsoppgaver ble det lagt vekt på å styrke deltakernes handlingskompetanse. Det er også avholdt kurs i endringsfokuseret rådgivning.

Fylkesmannen har gjennomført konferanse for leger i rusmedisin i samarbeid med Universitetet i Oslo og Borgestadklinikken.

Det har blitt avholdt faglige nettverk for de som arbeider med kvalifiseringsprogrammet. NAV-ansatte har fått tilbud om å delta ca en gang i måneden. Rus, boligsosialt arbeid og økonomisk rådgivning har bl.a vært temaer på disse fagdage.

Fylkesmannen har i samarbeid med NAV-fylke vært på kommunebesøk hos alle etablerte NAV-kontor for å gi faglig bistand og veiledning basert på de konkrete behov og utfordringer hvert kontor har signalisert at de har. På disse møtene har også NAV-leder deltatt. Fylkesmannen i samarbeid med Nav fylke har i tillegg gjennomført kvalitetsgjennomgang i alle kommuner i fylket knyttet til kvalifiseringsprogrammet.

NAV-ansatte har fått invitasjon til to boligsosiale nettverk/samlinger. Innfasingen av NAV-kontorene i fylket og organiseringen av rus- og psykisk helsearbeid i den forbindelse har også vært et tema under det årlig nettverksmøtet mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten (tværfaglig spesialisert rusbehandling).

Fylkesmannen samarbeider med NAV-fylke gjennom en felles aktivitetsplan for å samordne kompetansetiltak til NAV-kontorene.

I tillegg er viktig informasjon på sosialtjenesteområdet formidlet på internettsidene våre.

På overordnet nivå i fylket var Fylkesmannen leder og sekretariat for samarbeidsforum NAV-Buskerud. Forumet består av Fylkesmannen, NAV-direktøren og deltakere fra KS (både administrativt og politisk nivå).

Fylkesmannen har bistått NAV-Buskerud i fylkesprosjektet KVP Buskerud. Fylkesmannen er også medlem av styringsgruppen for prosjektet. Det har vært faste møter mellom kompetansekoordinator i NAV-Buskerud og Fylkesmannen hvor vi i fellesskap har vurdert opplærings- og kompetansebehov.

73.3 Kvalifiseringsprogrammet

Rapporteringskravet i embetsoppdraget er oppfylt gjennom sluttrapporten som ble skrevet medio desember 2010 i samarbeid med NAV fylke.

73.4 Utenrettslig økonomisk rådgivning

Det er gjennomført fagdager i økonomisk rådgivning for ansatte i kommunene og ved NAV kontorene. Vi har hatt tema økonomisk rådgivning for ansatte i NAV spesielt rettet mot deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Videre har vi deltatt på faste møter med representanter fra fylkesmannsembetene i vår region hvor statistikk på saker etter gjeldsordningsloven gjennomgås. Videre arbeid på området blir planlagt og samordnet. Fylkesmannen deltar i nettverk for gjeldsrådgivere i Buskerud. Utover dette blir det gitt generelle råd og veiledning til kommunene og NAV-kontor.

Fylkesmannen har gjennomført grunnkurs i økonomisk rådgivning til ansatte i Nav. Vi har gitt støtte til deltakelse på konferansen "Penger til besvær" for 20 personer.

73.5 Boligsosialt arbeid

6 kommuner i Buskerud mottok tilskudd til boligsosialt arbeid til 7 ulike prosjekt i 2010. Det ble arrangert en konferanse for alle tilskuddskommuner i fylket på områdene: rus og boligsosialt arbeid. Dette for å presentere de ulike prosjektene/tiltakene og sikre samordning og erfaringsoverføring mellom kommunene.

Vi har i samarbeid med Husbanken gjennomført fagdager for kommunene i Buskerud med temaet: Boligsosialt arbeid. Vi har i tillegg hatt nettverksmøter med kommunene, også dette i samarbeid med Husbanken. Fylkesmannen har deltatt i regionalt kontaktforum. Boligsosialtarbeid har dessuten vært tema på fagdager for NAV ansatte.

Fylkesmannen og Husbanken inngikk i 2010 en samarbeidavtale på avdelingsleder/saksbehandlernivå.

73.6 Barnefattigdom

Fylkesmannen bistår direktoratet med faglige vurderinger av søknader om tildeling av tilskudd til barnefattigdom.

3 Kommuner i Buskerud mottok tilskudd til barnefattigdom i 2010. Det ble arrangert tilskuddskonferanse for alle tilskuddskommuner i fylket på områdene boligsosialt arbeid, rus og barnefattigdom. Et av prosjektene som det ble gitt midler til i 2010 ble da presentert. Målet med konferansen var å spre kunnskap om ordningen i tillegg til å skape rom for erfaringsutveksling mellom kommuner.

Fylkesmannen deltar i regionalt samarbeidsforum med andre embet hvor bla området barnefattigdom er tema.

I tillegg bistår Fylkesmannen kommuner som mottar tilskudd til barnefattigdom med råd og veiledning.

Ved de tilsyn Fylkesmannen har gjennomført i 2010, har det vært fokus på barn i familier som mottar sosialhjelp og hvordan deres behov for fritidsutstyr, fritidsaktiviteter, helse etc har blitt ivaretatt. Fylkesmannen har også hatt særlig fokus på barnefattigdom i klagesaker etter søtjil i Nav.

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
73.3 Kvalifiseringsprogrammet	kr 152 341,26	kr 153 453,03
73.9 Andre oppgaver – Sosialtjeneste (rest 73)	kr 239 022,57	kr 316 308,83
74 Tilsyn med sos. tj. i arbeids- og velferdsforv.	kr 1 410 783,21	kr 488 689,96
Andre oppgaver under AD	kr 243 223,52	kr 0,00
Sum:	kr 2 045 370,00	kr 958 451,00

Resultatområde 75 Habilitering og rehabilitering

75.2 Barn med nedsatt funksjonsevne og deres familier

Vi hadde et oppfølgingsseminar etter TaKT for ansatte i kommunene i Buskerud, Spesialisthelsetjenesten og andre interesserte. På samlingen hadde vi innlegg fra Vera Micaelsen om " Betrakninger rundt livet med et barn med spesielle behov". Barne-, Ungdoms- og Familiedirektoratet informerte om "Ny kunnskapsoppsummering om familier med barn med nedsatt funksjonsevne" og Helsedirektoratet informerte om TaKT, Familieveiviser og Handlingsplan for habilitering av barn og unge. Representant fra Fylkesmannen i Buskerud hadde et innlegg om opptrappingsplanen på rusfeltet og vi oppsummerte resultatene av handlingsplanene etter TaKT.

Vi har deltatt på arbeidsseminaret " Barn og unge med nedsatt funksjonsevne og deres familie 13.oktober 2010 i regi av Barne,- Ungdom, og Familiedirektoratet.

75.3 Unge personer med nedsatt funksjonsevne i alders og sykehjem

På oppdrag fra Helsedirektoratet er det i april 2010 foretatt en kartlegging over hvor mange personer under 50 år som er innskrevet med fast plass på sykehjemmene i Buskerud. I 2010 var dette fem personer. Ingen av disse bodde på sykehjemmet mot sin egen vilje.

Rapport ble sendt elektronisk til Helsedirektoratet innen fristen.

Resultatområde 76 Kvalitet og samhandling

76.1 Samarbeid mellom 1. og 2.linjetjenesten

Fylkesmannen har hatt halvårlige samarbeidsmøter med spesialisthelsetjenesten om kap 4A i sosialtjenesteloven.

Fylkesmannen har gjennomført regionale opplæringskonferanser for innføring av pasientrettighetsloven kap. 4 A. På konferansene var det representanter fra 1.- og 2.linjetjenesten.

Alle sykehusene har samarbeidsavtaler mellom lokalsykehusene og alle kommunene. Avtalene regulerer sykehusets og kommunenes ansvar, herunder utskrivningsprosedyre fra sykehuset til kommunene. Samarbeidsavtalen er her styrende for hvordan dette gjennomføres i praksis og hvem som til enhver til har ansvaret i overgangen fra sykehus til kommune.

Fylkesmannen har vært medarrangør av regional todagers rehabiliteringskonferanse i samarbeid med Helse Sør Øst. Årets konferanse hadde fokus på planarbeidet for rehabilitering som område-sykehusene er i gang med og utvikling av koordinerende enheter for habilitering og rehabilitering i kommunene. Det var deltakere fra 16 kommuner samt alle tre sykehusene i fylket.

Det er samarbeid mellom 1. og 2. linjetjenesten på generell folkehelse og regionrådet. det vises til rapportering på omrpdet 83.1.

76.2 Individuell plan

Fylkesmannen i Buskerud har gjennom landsomfattende og egeninitierte tilsyn vurdert kommunenes arbeid med individuell plan. Individuell plan har også vært tema under flere nettverksmøter i kapittel 4 og 4A i sosialtjenesteloven i 2010. Individuell plan tas med i opplæringstiltak relatert til kap 4A i sosialtjenesteloven.

Individuell plan var tema på kommunebesøk.

Høsten 2010 ble det arrangert et nettverksmøte for systemansvarlig for individuell plan i kommunene. Kommunene hadde erfaringsutveksling i hvordan de organiserte og gjennomførte arbeidet. Det ble vurdert at det er behov for et årlig møte.

Sosial- og familieavdelingen har ikke behandlet klagesaker knyttet til individuell plan i 2010. Helsetilsynet har en tilsynssak på området som ikke er avsluttet.

Viser forøvrig til resultatområde 88.2 Rusmiddelarbeid og 87.7 Psykisk helsearbeid i kommunene.

76.3 Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring i sosial- og helsetjenesten

Vi har fortsatt gjennom systemrevisjoner og stedlige tilsyn i 2010 bidratt til kvalitetsforbedring og bruk og implementering av styringssystemer i kommunene. I 2009 deltok vi på og var med i planleggingen av en konferanse for kommunene i Buskerud og Telemark om kvalitetsarbeid i tjenestene; tilsvarende ble ikke prioritert i 2010.

FM har avholdt en tilsynskonferanse for alle kommunene med blant annet fokus på internkontroll og ROS analyser.

Det har vært møter med kommunelegene og helsesøstre der blant annet kvalitetsarbeid har blitt vektlagt.

Fylkesmannen har deltatt på de nasjonale konferansene som har vært gjennomført.

Helsetilsynet i Buskerud har gjennomført 17 tilsyn med helsetjenesten i fylket (både sykehus og kommuner) der kvalitetsforbedring har vært en av målsetningene med tilsynet.

Det har også i 2010 vært gjennomført samlinger med kommunene og spesialisthelsetjenesten vedrørende pasientrettighetsloven kap. 4 A; det etiske perspektivet ved bruk av tvang er et tema som er i fokus. Etske dilemmaer og bruk av tillitsskapende tiltak har vært diskutert på mange arenaer og tatt opp i enkeltsaker når vi har fått oversendt vedtakene fra virksomheten.

76.5 Felles digitalt nødnett

Nedre del av fylket er del av det første utbyggingsområde.

Kommunene i Nedre Buskerud er tidligere fulgt opp i forhold til behovet for håndholdte radioterminaler.

Utbygging av basestasjoner er nå ferdig i kommunene.

Politiets brukere i første utbyggingsområde har tatt nødnettet i bruk. Dette gjelder Østfold, Follo, Oslo, Romerike, Asker og Bærum og **Søndre Buskerud politidistrikter**.

I helsetjenesten pågår det prøvedrift i Østfold både på AMK-sentralen og i ambulansetjenesten.

Fylkesmannen i Buskerud avventer at det fattes beslutning om inkludering av helse i Nedre Buskerud, og vil bidra i denne prosessen.

Resultatområde 77 Andre oppdrag

77.1 Helsemessig og sosial beredskap

Kommunale smittevernplaner og pandemiplaner har blitt oppdatert. Fylkesmannen har gitt sine innspill til nasjonal evaluering av pandemien. Buskerud forespurte helsedirektoratet om hvilke evalueringer som skulle gjennomføres etter pandemien innledningsvis i 2010. Det er ønskelig å samordne evalueringer. Denne

gangen ble det ingen avklaring og de regionale evalueringene ble det ikke gitt noen føringer for. I tillegg har vi anmodet om at de kommunene som ikke har evaluert sin egen innsats, om å gjøre dette. I tillegg har vi fått innspill fra alle kommuner på Fylkesmannens rolle i Buskerud under pandemien. Hovedkonklusjonen er at vi (og kommunene) ønsker en tettere dialog f eks gjennom en telefonkonferanse slik som det ble gjennomført på nasjonalt nivå.

I tillegg har alle kommuner i Buskerud bekreftet at de har rasjoneringsplaner og prioriteringslister for kraft, og at disse planene er kjent for kommuneledelsen.

Det er gjennomført en varslingsøvelse innen atomberedskap. Målsettingen er å øve beredskapen i kommunene i Buskerud. Det gikk på varsling – mottak – kvittering, planverk og rutiner ved tiltak. Fylkesmannen bemannet sine stabsledd (Infostab/beredskapsstab) og benyttet krisestøtteverktøyet CIM.

Kommunene fikk tilsendt 4 meldinger ifm øvelsen 11 juni:

- 1 – Melding om mulig hendelse
- 2 – Erklæring om informasjonsberedskap
- 3 – Erklæring om høynet atomberedskap + tiltak
- 4 – Situasjon avklart – øvelsen over

Varslingsøvelsen indikerte at planverket på dette området ikke er godt nok øvet. Vi vil ha atomberedskap som tema på de neste kommuneøvelsene.

Viser for øvrig til 54.9 Atomberedskap og strålevern.

I tillegg ble kommunene Lier, Røyken, Drammen og Øvre Eiker kommune med som aktører under øvelse Lieråsen 16 oktober. Lier kommune etablerte evakuert- og pårørendesenter iht sitt planverk.

Øvelse Lieråsen er også evaluert. Rapport er sendt kommunene og DSB. Hovedkonklusjonen er som følger:

1. EPS (Evakuering og pårørendesenter) må planlegges som tiltak og øves. Praktisk lederansvar er en viktig funksjon som må beskrives og øves regelmessig. I tillegg er det viktig å ha en entydig beskrivelse av hva EPS skal inneholde og hvilke ressursbehov en rekvirering av EPS fra politiet vil utløse. Avtaler med andre aktører om bistand som f eks Legevakt må gjennomgås. Informasjonsbehovet er stort og infoansvaret overfor rammede og berørte må avklares og kommuniseres til de andre aktørene.
2. Lokal atomhendelse avdekket uklare rutiner for varsling og håndtering. Kommunen må involveres tidlig for å fange opp personene som kan ha blitt eksponert for stråling. Atomberedskapsplanen i kommunen bør også beskrive hvordan man håndterer en lokal atomhendelse og hvilke aktører det er naturlig å forholde seg til.
3. Varsling og rapportering er alltid en utfordring. Varsling utenom arbeidstid kan være en utfordring både for kommuner og fylkesmann. Varslingslister må gjennomgås og de som varsles må være kjent med standard mal for statusrapportering.

Fylkesmannen i Buskerud deltar i prosjekt for implementering av regjeringens radonstrategi som ledes av Statens Strålevern.

77.2 Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Fritak for forvaltningsmessig taushetsplikt

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittelig saksbehandlingstid
FMBU	3	3
Sum	3	

77.3 Særfradrag

I mange av sakene nektes fradraget fordi det offentlige norske helsevesen i utgangspunktet kan tilby behandling og at skattyter ikke kan dokumentere at ventetiden har vært urimelig lang.

Også i de tilfellene skattyter har vært i kontakt med fastlege før oppstart av behandling mangler dokumentasjon. Resultatet for pasientene er at rettighetene til helsehjelp, vurdering og fritt sykehusvalg (pasientrettighetsloven kap 2) faller bort. Videre faller også retten til særfradrag bort, fordi skattyter ikke kan dokumentere manglende

behandling/lang ventetid i det offentlige (forskrift til § 6-83 annet ledd datert 14.04.88 § 2 punkt b).

I flere av sakene har fastlegen i ettertid utarbeidet et brev som skattyter har lagt ved selvangivelsen. Fastlegen anbefaler/går god for den private behandlingen. Etter Fylkesmannens oppfatning er dette ikke et brev som dokumenterer at vilkåret i forskriften § 2 punkt b og § 4 er oppfylt. Denne lovforståelsen er opprettholdt av Helsedirektoratet.

Særfradrag for utgifter til behandling utenfor den offentlige helsetjenesten. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid.

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMBU	50	14
Sum	50	

77.4 Førerkortsaker

Løpende saksbehandling vedr. dispensasjonssøknader og anmodning til politiet om inndragning etter melding fra helsepersonell.

Løpende råd og veiledning til førerkortinnehavere, til helsepersonell, til politi og veimyndigheter.

Orientering til helsepersonell ved foredrag.

Antallet saker har steget betydelig de siste årene. Ressursene har ikke holdt følge. Konsekvensen av en nødvendig prioritering av førerkortsakene har blitt at andre helsedirektoratsoppgaver har blitt nedprioritert.

Kommentar til tabell: Antall saker er inndragninger pluss dispensasjoner, gjennomsnitt saksbehandlingstid gjelder dispensasjonssaker

Førerkort. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMBU	1567	22
Sum	1567	

77.5 Pasientjournaler

5 saker i 2010; en stigning på 400 % i forhold til foregående år (1 sak i 2009)

Pasientjournaler. Antall saker.

Embeter	Antall
FMBU	5
Sum	5

77.6 Rett til trygderefusjon

Ingen saker

77.7 Helse- og omsorgsmelding (tidligere Helse og sosialmelding)

Helse- og omsorgsmelding for 2009 ferdigstilt primo mars 2010; et samarbeid mellom helseavdeling og sosial- og familieavdeling

Vi skrev en rekke artikler; både med fokus på relevante tema for innbyggere/ media, fagpersonell og som en rapportering av egen aktivitet/ egne funn (tilsyn).

77.8 Rettssikkerhet ved ytelse av helsehjelp med hjemmel i pasientrettighetsloven kap. 4A

Det er i 2010 gjennomført tre samlinger hvor representanter fra kommunehelsetjeneten, private virksomheter, tannhelsetjeneten og spesialisthelsetjenesten var invitert. Til sammen deltok noe i overkant av 150 personer.

Disse samlingen gjennomgikk bestemmelsene i pasientrettighetsloven kapittel 4 A, problemstillinger knyttet til vurdering av samtykkekompetanse og utfordringer tjenestene har hatt i sitt praktiske virke.

Utfordringen ser ut til å være å gjøre bestemmelsene kjent og implementert i spesialisthelsetjenesten og hos fastlegene. Tiltak vil iverksettes i 2011.

Resultatområde 83 Folkehelsearbeid

83.1 Folkehelsearbeid generelt

Ulike informasjons- og kommunikasjonstiltak overfor kommunene knyttet til Samhandlingsreformen:

Forventninger til kommunene knyttet til implementering av samhandlingsreformen og bruk av samhandlingsmidlene har blitt formidlet i mange faglige sammenhenger gjennom året, herunder kan nevnes: - Som eget tema på Buskerud fylkes årlige folkehelsekonferanse på Storefjell i mars 2010. Der møtte ledere i kommunehelsetjenesten og for helsestasjoner, folkehelsekoordinatorer, kommuneoverleger og frisklivsledere fra alle kommuner, politisk og administrative ledere i kommuner og fylkeskommunen, ledere hos Fylkesmannen og ulike frivillige organisasjoner – nærmere 180 deltakere i alt. - Utsendelse av rundskrivet IS-1 2010 med kommentarer til administrative ledere og relevant fagpersonell ute i kommunene. – Samhandlingsreformen var hovedtema på den årlige samlingen for ordførere og rådmenn i mai 2010. - Det har vært gjennomført dialogmøter med kommunene der forventninger og nødvendige forberedelser knyttet til implementering av samhandlingsreformen har vært tema. Det har vært lagt særlig vekt på behovet for kompetanse og økt kapasitet i helsetjenesten. - Samhandlingsreformen har vært hovedtema i de faste møtene mellom Fylkesmannen og kommuneoverlegene, i nettverksmøtene mellom det regionale partnerskapet for folkehelse og folkehelsekoordinatorene og på samlingene med frisklivslederne. Høsten 2010 arrangerte Fylkesmannen en tverrfaglig todagers-samling for personell i helsestasjons- og skolehelsetjenesten hvor flere tema knyttet til ulike mål i samhandlingsreformen var på programmet. Se for øvrig rapportering om denne under punkt 84.8.

Veiledning av kommunene i dokumenterte, effektive forebyggende tiltak: Ny kunnskap om effekt og kost – nytte i forebyggingsarbeidet har vært og er viktige tema når det lages kurs og samlinger om folkehelse og folkehelsearbeid i fylket. I Buskerud er det femten frisklivssentraler. Fire av disse har vært forsket på mht til effektmåling av sine livsstilsendringstilbud. Fylkesmannens helseavdeling har i samarbeid med fylkeskommunen hatt samlinger for kommuner som driver, eller planlegger å starte, frisklivssentraler der dokumentasjon av effekt i frisklivsarbeidet også rettet mot barn og unge har vært tema. Ellers benytter Fylkesmannen og fylkeskommunen sine nettsider som formidlingskanal av ny kunnskap, og sender ut informasjon direkte til lokalt nettverk når rapporter eller nye undersøkelser om effekt innen forebygging foreligger. Vi legger til rette for at representanter fra lokalt forebyggingsarbeid får delta på ulike nasjonale kurs og samlinger der dokumenterte og effektive tiltak presenteres. Kommunene har imidlertid etterspurt en form for eksempelsamling på lokale gode og effektive tiltak innen helsefremmende og forebyggende arbeid – vi ser at dette er et kunnskapsformidlingsområde vi bør satse mer på.

Innsamling av kunnskap om det lokale forebyggingsarbeidet: Helseavdelingen har fulgt opp Helsedirektoratets forespørsler om å rapportere på status i kommunene. Det er levert rapport på Fylkesmannens erfaringer knyttet til lokal bruk av samhandlingsmidlene, oversikt over eksempler på ulike kommunale og interkommunale samhandlingsprosjekter og kartlegging av behov for kunnskap og kompetanse knyttet til implementering av samhandlingsreformen. Informasjonen er basert på enkle spørreundersøkelser blant ledere og ansatte i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, kommunal jordmortjeneste og folkehelsekoordinatorer. Utlysning av samhandlingsprisen (høsten 2010) på Fylkesmannens nettside og som direkte henvendelse til alle rådmenn og ledere av kommunale helsetjenester i fylket gav stor respons og en god oversikt over satsingen på nye eller utvidede forebyggende tjenester rundt i kommunene. Tolv gode eksempler på samhandlingsprosjekter innen helsefremmende og forebyggende arbeid kom inn. Vinneren av samhandlingsprisen ble et prosjekt i Kongsberg kommune. Rådmannen i Kongsberg vil legge frem dette samhandlingsprosjektet på årets folkehelsekonferanse på Storefjell i mars.

Oversikt over status for kommunenes rullering av kommuneplaner: Helseavdelingen er representert i embetes tverretatlige arbeidsgruppe for plansaker (planovalen) som har møter hver fjortende dag. Her møter også Statens

Vegvesen, NVE og fylkeskommunens ulike planansvarlige. Alle kommuneplaner, regionale planer, reguleringsplaner, m.m. som forelegges Fylkesmannen diskuteres og gjennomgås i gruppen, og innspill fra alle deltakere samordnes gjennom dette forum. Helseavdelingen deltar i Planforum (som organiseres av fylkeskommunen), dersom ressursene tillater det, og tema for møtet er råd og veiledning til kommunene knyttet til tidlig fase av kommuneplanrulleringen. Ivaretagelse av folkehelseperspektivet i kommunal planlegging er et fast tema på den årlige folkehelsekonferansen på Storefjell.

I 2010 ble bl.a. Buskerud fylkeskommunes *Strategiplan for folkehelse 2010 – 2014* ferdigstilt. Fylkesmannen har bistått fylkeskommunen i utarbeidelse av planen, og et av tre hovedinnsatsområder i strategiplanen er ”*Folkehelse på dagsorden*” som har tre utviklingsmål knyttet til bl.a. kommunalt planarbeid. Disse er: Økt politisk og administrativt engasjement for folkehelse i egen kommune og i fylkeskommunen. Kompetanse om folkehelsearbeid skal være representert i alle planutvalg og økt lokalt engasjement for egen helse blant innbyggere. I denne sammenheng forplikter fylkeskommunen, i samarbeid med Fylkesmannen, seg til å bistå kommunene i arbeidet med forankring av folkehelsearbeidet politisk og administrativt, og påse at folkehelse tiltak kommer til syne i kommunalt planverk. Fylkeskommunen har vært på kommunebesøk i alle kommuner med dette som hovedtema, og har derfor satt veiledning av kommunene mht ivaretagelse av folkehelseaspektet i kommunal planlegging høyt oppe på agendaen. Fylkesmannen har et inntrykk av at dette veiledningsarbeidet i kombinasjon med høringsinnspillene som gis fra både Fylkesmannen og fylkeskommunen har ført til at særlig samfunnsdelen til nyinnkomne planer, men også ulike planprogram, nå bærer preg av å ha folkehelse med som et viktig tema.

Våren 2010 arrangerte fylkeskommunen i samarbeid med fylkesmannen en egen fagdag om folkehelse og planlegging. Nesten alle kommuner i fylket stilte med både ”planfolk” og ”helsefolk” på samlingen. Ellers kan nevnes at Fylkesmannen totalt har gitt høringsuttalelser til 35 kommuneplaner dette året. Helseavdelingen har ikke, i samme grad som for tidligere år, kunnet prioritere skriftlige innspill til kommuneplaner, men har etter beste evne ivaretatt folkehelseperspektivet i kommunal planlegging gjennom andre kanaler. Universell utforming og tilgjengelighet, barn og unge og ivaretagelse av grøntarealer og tilgang til områder for fysisk aktivitet og friluftsliv blir ivaretatt som egne punkt i alle høringsbrevene. Fylkesmannen har i samarbeid med fylkeskommunen arrangert to konferanser om universell utforming og tilgjengelighet i 2010. Det var godt fremmøte på begge konferansene hvor både gruppearbeid og befaringer var en del av programmet.

Regionalt partnerskap for folkehelse: Fylkesmannen har siden 2006 hatt en partnerskapsavtale med fylkeskommunen om felles satsing i folkehelsearbeidet. Fylkesmannen og fylkeskommunen har et tett og velorganisert folkehelsesamarbeid. Partnerskapet har frem til nå samordnet og diskutert sine tiltak og virkemidler gjennom en felles *styringsgruppe* der begge parter er representert på ledernivå. Fire av styringsgruppens medlemmer samarbeider tettere om løpende folkehelseoppgaver organisert som en *arbeidsgruppe*. Det har vært avholdt kvartalsvise styringsgruppemøter og arbeidsgruppen møtes etter behov. Arbeidsgruppen deltar på alle relevante folkehelsekonferanser så langt det lar seg gjøre. Buskerud har de seneste to-tre år lagt vekt på kapasitets og nettverksbygging, struktur og kompetanseoppbygging i sitt partnerskapsarbeid for folkehelse. Partnerskapet har vært særlig opptatt av å danne nettverk rundt (forankre) hver enkelt folkehelsekoordinator lokalt i hver kommune (koble de til kommunehelsetjenesten/helsesøstertjenesten, utdanningssektoren, plan og utviklingssektoren, NAV og frivillige organisasjoner), og mellom koordinatorene innen samme region. Partnerskapsatsingen har også bestått i å bistå kommunene med å etablere/legge til rette for flere frisklivssentraler. Av strukturerte kompetansehevende tiltak i regi av det regionale partnerskapet bør nevnes den årlige folkehelsekonferansen på Storefjell, det tverrfaglige folkehelsestudiet ved HiBu (15 studiepoeng), temasamlinger for folkehelsekoordinatorne og frisklivsledere (2-4 pr.år), fordeling av partnerskapsmidler, samordning av kompetansehevende tiltak overfor kommunene innen folkehelse og kommunal planlegging, samhandlingsreformen og frisklivssatsing, styrking, organisering og utvikling av det lokale partnerskapsarbeidet og Senioruka. Fylkestannhelsetjenesten er en viktigsamarbeidspartner i det regionale folkehelsearbeidet og representanten der er med i både arbeidsgruppen og styringsgruppen.

I 2010 ble det regionale samarbeidet om folkehelse i Buskerud utvidet og styrket gjennom etableringen av et *folkehelseråd*. Rådet består av Fylkesmannen ved ass. fylkesmann og fylkeslegen, fylkeskommunen ved ass. fylkesrådmann og utviklingssjefen, to kommuner ved en rådmann og en kommuneoverlege, NAV, Vestre Viken HF, Buskerud Idrettskrets og Høgskolen i Buskerud ved dekan for helsefag. Rådet ledes av Buskerud fylkeskommune som også ivaretar sekretærfunksjonen. *Folkehelserådet* har som formål å sikre et godt samarbeid på tvers av forvaltningsnivåer, sektorer og fagområder innen folkehelsearbeidet, og skal bl.a. bidra til: - økt politisk og administrativt fokus på folkehelsearbeid regionalt og lokalt - bedre samhandling mellom de regionale aktørene i folkehelsearbeidet - bedre samordning av felles budskap overfor kommuner og lokale aktører - bedre samordning av ressurser i folkehelsearbeidet både mht kompetanseutvikling, kommunikasjon og gjennomføring av tiltak - spre kunnskap om folkehelsesituasjonen til andre aktører i fylket og - komme med forslag til hvilke tiltak som skal prioriteres m.m.

Rådet har hatt tre møter i 2010 og eksempler på saker som har vært oppe til diskusjon er oppgaven om å få oversikt over helsetilstanden i fylket, ulike innsatsområder knyttet til implementering av samhandlingsreformen, den årlige folkehelsekonferansen og videreutdanningsstudium i folkehelse ved Høgskolen i Buskerud.

Folkehelsearbeid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMBU		
Sum	0	

83.2 Miljørettet helsevern

Fylkesmannen har i 2010 mottatt en del henvendelser om miljørettet helsevern, som er videresendt til den aktuelle kommune. Det er mottatt og behandlet 2 klager på vedtak etter kommunehelsetjenesteloven § 4a-12, og gjennomsnittlig saksbehandlingstid er ca. 4 uker.

Det har i 2010 ikke vært tilstrekkelige ressurser til å kunne prioritere oppfølgingstiltak etter den nye skoleundersøkelsen "Status for godkjenning av skoler i Norge per 21.01.10" utført i regi av Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet, herunder utarbeide oversikt over kommunenes godkjenningsstatus.

Det har i 2010 heller ikke vært tilstrekkelige ressurser til å lage en oversikt over faglige utfordringer for fylkets kommuner innen miljørettet helsevern, herunder behov for nytt/revidert veiledningsmaterieil.

Fylkesmannen har hatt ca 16 innspill på arealplaner/planprogram/plan samfunnsdelen og planstrategi. Radon har vært et gjennomgående tema i innspillene. I ca 5-6 saker er det varslet innsigelse, men disse har løst seg.

83.3 Ernæring, fysisk aktivitet, tobakk og seksuell helse

Viktige føringer og innhold i handlingsplaner og rapporter for fysisk aktivitet, kosthold, tobakk og seksuell helse vektlegges i kompetanseutviklingstiltak som koordinatorsamlinger, kurs, konferanser, folkehelsestudiet og i veiledningen av de ulike kommunale aktørene i folkehelsearbeidet.

Andelen ungdoms- og kombinerte barne- og ungdomsskoler som tilbyr gratis frukt og grønt i Buskerud:

Det er 58 registrerte skoler i skolefruktsystemet (hentet fra skolefrukt.no). Av disse deltar 52 skoler i ordningen høsten 2010. Hvor vidt de resterende skolene har etablert andre ordninger utenom skolefrukt.no, har ikke Fylkesmannen oversikt over. Fylkesmannen har ikke hatt egne tiltak for oppfølging av skolefruktutdeling eller spisetider i grunnskolene i 2010.

Andelen elever som deltar i FRI-programmet: Siste tall for Buskerud er at 51 % av ungdomsskoleelevene deltar i FRI. På samme tid i fjor var tallet 49 %. Buskerud strever – som landet for øvrig – med å komme opp på tidligere, og bedre, FRI-deltakelse. Det ble gjort en kartlegging av FRI-arbeidet i ungdomsskolene i fjor – se fjorårets rapportering. Kartleggingen viste svært varierende grad av deltakelse i skolene. Det var klart høyere deltakelse blant elevene i de små landkommunene enn i de store og elevrike byskolene. Dette forklarer også det lave sammenlagtallet. Denne fordelingen har ikke endret seg nevneverdig for dette året. Mange skoler i Buskerud benytter andre skoleprogram i sitt forebyggingsarbeid og er fornøyde med det. Fylkesmannen legger ellers jevnlig ut stoff om tobakkforebygging og røykeslutt på sin internettside, og inkluderer informasjon om FRI-programmet når vi arrangerer kurs, møter eller samlinger for skolehelsetjenesten, folkehelsekoordinatorer, skolepersonell og frisklivsledere. Høsten 2010 inngikk Fylkesmannen et samarbeid med den offentlige tannhelsetjenesten om å gjøre en kartlegging av røyke- og snusvaner blant 13 – 19 åringer i Buskerud. I dette miniintervensjonsarbeidet, som skal knyttes til skoleelevenes konsultasjoner på tannklinikken, vil også spørsmål rundt FRI-deltakelse bli tatt med. FRI-midlene for 2010 inngår i planlegging og gjennomføring av kartleggingen, samt til gjennomføring av en fagdag for tannhelsepersonell om bl.a. skoletannhelsetjenesten som arena i tobakkforebyggingsarbeidet. Kartleggingen skal gå over tre skoleår (for å få med alle trinnene) og starter høsten 2011.

Andelen grunnskoler som har 60 min fysisk aktivitet: Alle kommuner i Buskerud har arbeid for økt fysisk aktivitet til ulike grupper i lokalmiljøet som satsingsområde i sine partnerskapsavtaler med fylkeskommunen. Stadig flere partnerskapsavtaler får, ved revidering og fornyelse, økt fokus på aktivitetstiltak rettet mot barn og unge. Buskerud Idrettskrets gir et tilbud om veiledning til skoler som ønsker å satse på økt fysisk aktivitet i skolehverdagen gjennom "Aktiv 365", "Aktiv skolevei" og SFO- tilbud med ekstra fysisk aktivitet. Det ble gjort en kartlegging av andelen grunnskoler (ungdomsskoler og videregående) som hadde min 60 min daglig fysisk

aktivitet i fjor. Det er ikke gjort tilsvarende kartlegginger i år.

Oppvekst og utdanningsavdelingen gjennomførte våren 2010 et tilsyn med kommunene knyttet til ny forskrift i opplæringsloven om ekstra fysisk aktivitet på 5. – 7. trinn. Tilsynet ble initiert som følge av GSI-registreringen av 1. oktober 2009 der mange skoler ikke hadde startet opp, eller tilbød tilstrekkelig fysisk aktivitet for elevene ved måledato. Tilsynet med aktuelle kommuner viste at de fleste hadde startet med aktiviteten etter GSI's telledato. To kommuner gjennomførte ikke den lovpålagte aktiviteten skoleåret 2009/2010 på noen av sine skoler som følge av presset kommuneøkonomi, og fikk pålegg av Fylkesmannen om å starte opp med aktiviteten. Begge disse kommunene (Nedre Eiker og Ringerike) hadde aktiviteten på plass ved skolestart høsten 2010.

Kompetansetiltak for kommunalt nøkkelpersonell innen fysisk aktivitet, ernæring, tobakk og seksuell

helse: Fylkesmannen (i samarbeid med fylkeskommunen) arrangerer jevnlig ulike kompetansetiltak innen fysisk aktivitet, ernæring og tobakk. Herunder kan nevnes Storefjellkonferansen, temadager og nettverkssamlinger for folkehelsekoordinatorer, frisklivsledere og personell i kommunehelsetjenesten (fastleger, helsesøstere, fysioterapeuter og jordmødre). Vi sender årlig full kvote deltakere på Helsedirektoratets ressursgruppesamling og forum for fysisk aktivitet. Kommuner, særlig de med frisklivssentraler, arrangerer alene eller også i samarbeid med regionalt nivå og/eller spesialisthelsetjenesten, flere temadager innen livsstilsendring og folkehelse gjennom året. Frisklivssentralene organiserer jevnlig ”Bra-mat” – kurslederkurs og kurs i endringsfokuset veiledning. De to sistnevnte kurskonseptene organiseres i samarbeid med Fylkesmannen og/eller fylkeskommunen. Se for øvrig frisklivssentralenes hjemmesider og annen rapportering til Helsedirektoratet på dette temaet.

Vestre Viken HF og LMS har i samarbeid med kommunalt frisklivspersonell arrangert en temadag om tobakk og Diabetesforum Buskerud har i samarbeid med Fylkesmannen gjennomført en to-dagers samling om kosthold, livsstil og diabetes for helsepersonell i 1. og 2. linjetjenesten. For øvrig benytter Fylkesmannen mye e-post, embetets nettside og telefon i sin informasjons- og veilederrolle overfor nøkkelpersonell i kommuner og fylkeskommune.

Seksuell helse: Fylkesmannen fordelte 250.000 kroner i 2010 til syv ulike helsefremmende og forebyggende prosjekter overfor gruppen ungdom/unge voksne. (Vi fikk inn søknader for ca. 400.000,-) Midlene gikk fortrinnsvis til utvikling av ulike undervisningsprogram i skoler og ungdomshelsestasjoner innen forebygging av abort og SOI og prevensjonsbruk. Tilbakemeldinger fra ungdomshelsetjenesten er at ekstra midler via ”*Handlingsplan for forebygging av uønsket svangerskap og abort*” er helt avgjørende for ny og/eller utvidet satsing på seksuell helse. Dette gjelder særlig for kommuner med svak kommuneøkonomi. Prosjektmidler blir også brukt til kompetanseutvikling blant ansatte. Fylkesmannen holder seg oppdatert på fagområdet ved bl.a. å delta på kurs og samlinger som Helsedirektoratet arrangerer.

Status i arbeidet med helsefremmende videregående skoler: Fylkesmannen har bedt fylkeskommunen om svar på spørsmålene i rapporteringskravene mht folkehelsearbeid i videregående skole. Det har ikke vært ressurser i fylkeskommunen til besvarelse av disse. Fylkesmannens kartlegging av det helsefremmende og forebyggende arbeidet på videregående trinn i fjor ble svært mangelfull da bare 6 av i alt 13 fylkeskommunale skoler svarte på undersøkelsen. Forholdene på de skolene som leverte informasjon tilsa at det bør satses på sunnere kantiner, sterkere regulering av tobakkbruk i skoletiden og økt fokus på fysisk aktivitet og deltakelse i kroppsøvingfaget. Det er ingen grunn til å tro at det står bedre til med folkehelsearbeidet på de skolene som ikke svarte på undersøkelsen, eller at det har vært satset spesielt på noen av disse temaene i etterkant av undersøkelsen.

Fylkeskommunen tar nå konsekvensen av sin mangelfulle satsing på folkehelsearbeid i videregående skole, og har lagt inn folkehelsearbeid overfor gruppen 13 – 23 år som ett av tre hovedinnsatsområder i sin *Strategiplan for folkehelse 2010 - 2014*. Strategiplanen ble vedtatt i fylkestinget i juni 2010. Til strategiplanen og arbeidet med målgruppen ungdom følger det en handlingsplan med tiltak som innbefatter kosthold, tobakk/snus, fysisk aktivitet og psykisk helse. Høsten 2010 har gått med til forankring av arbeidet i skoleledelsen ved de videregående skolene. I 2011 vil gjennomføringen av handlingsplanen starte. Det har blitt ansatt en 100 % fast stillingsressurs fra 1. januar 2011 som vil ha fokus på å arbeide med gjennomføring av handlingsplanen. Utover dette har ikke Buskerud fylkeskommune utført noen spesifikke tiltak i forhold til helsefremmende arbeid inn mot den videregående skolen.

Status i arbeidet med etablering av lokale lavterskeltilbud innen fysisk aktivitet, ernæring, tobakk og

seksuell helse: Tretten kommuner i Buskerud har etablert lavterskeltilbud for endring av levevaner i form av en frisklivssentral. Men kapasitet og antall tilbud i sentralene varierer. Mange sentraler sliter fortsatt med driften og utviklingen av flere aktiviteter som følge av svak politisk, administrativ og økonomisk forankring. Følgende kommuner har en frisklivssentral: Drammen, Flå, Gol, Hemsedal, Hol, Hurum, Krøsherad (noe usikker), Modum, Øvre- og Nedre Eiker (interkommunal), Nore- og Uvdal, Sigdal og Ål. Lier åpner et tilbud i september 2011, og Nes kommune er i prosess. Det er meningen at alle sentraler skal tilby hjelp til røykeslutt som en del av

grønn-reseptordningen. Noen av de etablerte sentralene kjører også egne røykesluttkurs. Disse er Drammen, Modum, Sigdal og Gol. Frisklivssentralene i Drammen, Øvre- og Nedre Eiker og Modum prøver nå ut et eget frisklivstilbud for barn og unge. I alle disse prøveprosjektene samarbeider frisklivssentralen med helsestasjons- og skolehelsetjenesten, andre kommunale etater og lokale idrettslag om organisering, utprøving og evaluering av tiltakene.

Når det gjelder status mht lavterskeltilbud innen seksuell helse, så har alle kommuner i Buskerud, enten selv eller via et samarbeid med nabokommuner, helsestasjon for ungdom. Fylkesmannen har et inntrykk av at helsestasjons- og skolehelsetjenesten er seg veldig bevisst ansvaret for å gi sine ungdommer et tilbud om nødvendig informasjon og veiledning innen seksuell helse - enten som et skolehelsetjenestetilbud eller som et HFU-tilbud, dette på tross av en svært presset ressurstilgang. Buskerud fylke har hittil ikke hatt en egen studenthelsetjeneste, men etter hva Fylkesmannen er kjent med er nå Drammen kommune i prosess for etablering av et eget helsehjelpstilbud til ungdom/unge voksne over 20 år. Se for øvrig rapportering under punkt 84.8

Tilskuddsmidlene for 2010 knyttet til ”*Handlingsplanen mot uønsket svangerskap og abort*” gikk til utvikling av tilbudene i ungdomshelsestasjonene og/eller til tiltak i regi av skolehelsetjenesten. Noen kommuner melder om at de prøver ut det nye undervisningsprogrammet ”*Uke 6*”. Samtlige kommuner rapporterer at de ønsker å få utrettet mer innen lavterskeltilbud overfor ungdom (særlig i forhold til psykisk helse og livsstil) dersom det hadde vært ressurser til det. (Se også punkt 84.8). Det er dessverre slik at det ofte er de samme kommunene som søker om ulike tilskuddsmidler. Det krever ressurser å søke om ressurser... Fylkesmannen har prøvd å gjøre noe med dette (bidra til bedre fordeling) ved å sende ut informasjon om utlysning av ulike midlene direkte til hver enkelt kommune kombinert med et tilbud om veiledning i forhold til søknadsskrivingen. Vi prøver, på ulike måter, å følge med på aktivitetene ute i kommunene for bidra til at tilbudene til ungdom i skoler og ungdomshelsestasjoner blir mest mulig like for alle.

Når det gjelder oppfølging av regjeringens strategiplan for barn og unges psykiske helse m.m., vises det til rapportering under punkt 87.7.

83.6 Smittevern

Fylkesmannen har mottatt meldinger om varsel om utbrudd av smittsom sykdom etter MSIS-forskriften §§ 3-3 og 3-4 gjennom Folkehelseinstituttets varslingsystem Vesuv. Likeledes er det mottatt meldinger om varslingsmeldinger av meldepliktig smittsom sykdom etter MSIS-forskriften § 3-2. Ingen av disse meldinger har krevd noen særskilt oppfølging fra Fylkesmannens side. Ellers har det ikke vært andre spesielle situasjoner på smittevernområdet i 2010.

Det har ikke vært mottatt og behandlet saker etter lov om smittevern.

Førrige fylkesvise smittevernkonferanse ble avholdt i 2008 sammen med Fylkesmannen i Telemark. Fylkesmannen i Buskerud har ikke hatt ressurser til å prioritere initiativ til ny slik konferanse i 2010. Det har heller ikke vært tilstrekkelige ressurser til å ta initiativ for å bistå aktivt i arbeidet med smittevernplaner i kommuner og helseforetak eller utarbeidingen av retningslinjer for lokal tilpasning for smittevernet i institusjoner. Fylkesmannen har imidlertid heller ikke mottatt henvendelse om dette.

Resultatområde 84 Primærhelsetjeneste

84.1 Allmennlegetjenesten inkludert fastlegeordningen

Kommunene varierer fortsatt også i 2010 fra å ha meget velfungerende kommuneleger med stor aktivitet iht intensjonene i kommunehelsetjenesteloven til kommuneleger i brøkdelsstillinger med begrenset innsats.

Fylkesmannen har fulgt kommunelegene tettere opp i 2010 gjennom to særskilte dialogmøter (vår og høst) for alle kommunelegene med svært godt fremmøte fra både heltids- og deltids kommuneleger. Temaene har vært i samsvar med resultatkravet for oppdraget ”møter med kommunale leger i samfunnsmedisinske stillinger”. Denne type møter planlegges videreført i 2011.

Fylkesmannen har også i 2010 i tillegg deltatt på "Kommunelegeforum", som er kommunelegenes eget samarbeidsforum i Buskerud. Temaer på disse møter er blant annet kommunelegefunksjonen, miljørettet helsevern, smittevern og beredskap, slik det også har vært på de ovennevnte to dialogmøtene.

Fylkesmannen har ikke deltatt/hatt møter med lokale samarbeidsutvalg (LSU), men vi er ikke kjent med at kommuner ikke har LSU eller har LSU som ikke fungerer.

Det er i 2010 behandlet kun 1 sak vedrørende søknad om ny kommunal legehjemmel. Denne fikk Fylkesmannens tilslutning og er innvilget av Nasjonalt råd.

Det er ikke kommet søknader om innvilgelse av midlertidig dispensasjon fra fastlegeordningen i 2010.

Når det gjelder Fylkesmannens innsats overfor primærhelsetjenesten mht å bidra til mer livsstilsveiledning eller implementering av Aktivitetshåndboken, nye retningslinjer for diabetes, for forebygging og behandling av undernæring og for forebygging, oppdagelse og behandling av overvekt og fedme blant barn, unge og voksne, fremgår dette i rapporteringen for andre punkter under embetsoppdraget i den grad Fylkesmannen har hatt ressurser til å utføre særskilte tiltak på disse områder.

84.2 Turnustjeneste

Fylkesmannen i Buskerud har sammen med Fylkesmannen i Vestfold arrangert 2 kurs i akuttmedisin og off. helsearbeid for turnuslegene. 35 turnusleger fra Buskerud har deltatt på kursene.

Det er også arrangert 2 kurs for turnusfysioterapeuter og kiropraktorer. 13 turnusfysioterapeuter har deltatt på kursene.

Det er ikke avholdt kurs for turnusveiledere i 2010.

84.3 Klagesaksbehandling etter lov om helsetjenesten i kommunene, pasientrettighetsloven og lov om sosiale tjenester

Det vises til Helsetilsynets rapportering av tilsyns- og rettighetssaker til Statens helsetilsyn; både i forhold til antall rettighetssaker etter kommunehelsetjenesteloven og pasientrettighetsloven, samt tilhørende saksbehandlingstid.

Henvendelser med anmodning om råd og veiledning i forhold til kommunal klagesaksbehandling etter kommunehelsetjenesteloven § 2-4, samt helsetjenestens behandling av klagesaker etter pasientrettighetsloven kapittel 7, kommer både skriftlig, telefonisk og på e-post. Slike henvendelser følges opp fortløpende.

Lov om helsetjenesten i kommunene med tilhørende forskrifter. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMBU	40	1
Sum	40	

84.4 Helsetjenesten til innsatte i fengsel

Det har vært avholdt samarbeidsmøte mellom Fylkesmannen og ansatte ved Ringerike fengsel. I tillegg har det vært telefonkontakt med ansatte i Drammen fengsel, Drammen overgangsbolig og Hassel fengsel om temaene individuell plan, samarbeid med NAV og spesialisthelsetjenesten og de reviderte europeiske fengselsreglene.

Kartlegging av skriftlige avtaler vil bli gjennomført i 2011.

84.5 Helsetjenestetilbud til asylsøkere, flyktninger, familiegjennforente og direktebosatte overføringsflyktninger

Informasjon om revidert veileder om helsetjenestetilbudet til asylsøkere, flyktninger og familiegjennforente er lagt ut på nettsiden (www.fmbu.no) og sendt pr e-post til aktuelle kontaktpersoner i hver kommune (innenfor helse og sosialfeltet).

Ansatte i kommunene/mottak fikk invitasjon til gratis konferanse om kjønnslemlestelse avholdt i Drammen.

Det har kommet flere henvendelser fra kommuner med ansvar for asylsøkere, flyktninger og familiegjenforente til Fylkesmannen. Temaet for henvendelsene har vært utfordringer i forhold til helsetjenestetilbud til målgruppen, deres rettigheter og behov for helsehjelp. Dette vil videre være et fokus for Fylkesmannen i 2011.

Kommuner som har flyktningmottak: Drammen, Hemsedal, Nes, Kongsberg, Hol og Ål.

Se også rapportering 84.8 og 84.10.

84.6 Helse- og omsorgstjenester i et flerkulturelt samfunn

Kommunene i Buskerud inviteres årlig til Maihaugenkonferansen som er et samarbeid mellom Fylkesmannen i Oppland og Inkluderings- og mangfoldsdirektoratet, Indre Østland. På konferansen er det ulike temaer innen helse- og sosialtjenester og kultur i et flerkulturelt samfunn.

Det er en stor andel eldre med fremmedkulturell bakgrunn i Buskerud, særlig i nedre del av fylket (Drammen). Gruppen er voksende.

Vi har ikke foreløpig mottatt noen informasjon om at kommunene ser på dette som noe spesielt utfordrende. Fylkesmannen har ikke gjennomført noen spesielle tiltak innen dette feltet i 2010, bortsett fra at vi har tatt opp temaet på våre dialogmøter med aktuelle kommuner, pluss at vi sendte ut informasjon om et kurs om tolking i kommunehelsetjenesten.

84.7 Helsetjenestetilbud til personer utsatt for seksuelle overgrep eller vold i nære relasjoner

Buskerud har ett overgrepsmottak lokalisert ved Legevakta for Drammensregionen IKS. Tilbudet omfatter alle 21 kommuner i fylket + 2 kommuner i Vestfold og en kommune i Oppland, med et totalt befolkningsgrunnlag på 268 260 innbyggere

Tilbakemeldinger gitt fra pasienter til legevakten tilsier at mottaket fungerer veldig bra.

Det har vært avholdt møte med ansatte ved Overgrepsmottaket og Fylkesmannen i 2011. Her kom det frem at alle kommuner benytter seg av tilbudet. Det tas i mot ca 50 voldtektssaker ved mottaket i året i tillegg til omtrent like mange saker som faller inn under vold i nære relasjoner. Mottaket samarbeider også med Politi, Sosial vaktjeneste, Bris (interkommunalt kompetanse- og støttesenter mot seksuelle overgrep), Alternativ til vold og spesialisthelsetjenesten (Ullevål universitetssykehus, Drammen-, Ringerike- og Kongsberg sykehus). Mottaket samarbeider også med NKVTS (Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisert stress), RVTS (Regionale ressursentre om vold, traumatisert stress og selvmordforebygging) og NKLM (norsk kompetansesenter for legevaktsmedisin). Samarbeide i mellom de forskjellige aktører fungerer bra.

Det arbeider kvalifisert personell ved mottaket og tilbudet bærer preg av god faglig forankring. Personellet har deltatt på forskjellige relevante kurs og seminarer i året som har gått.

Det er planlagt en konferanse i løpet av 2011 med fokus på seksuelle overgrep og vold i nære relasjoner, med spesielt fokus på eldre. Dette som et samarbeid mellom Fylkesmannen, Overgrepsmottaket og andre aktuelle aktører.

84.8 Helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Helseavdelingen ved folkehelserådgiver har et tett samarbeid og god kommunikasjon (begge veier) med alle lederne av helsestasjons- og skolehelsetjenesten i fylket. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten blir sett på som en sentral aktør i folkehelsearbeidet innen temaene ernæring, fysisk aktivitet, tobakksforebygging, seksuell helse, rusforebygging og psykisk helsearbeid overfor barn og unge. I tillegg er helsestasjons- og skolehelsetjenesten en naturlig samarbeidspartner i arbeidet mot kjønnslemlestelse, vold i nære relasjoner, arbeid mot tvangsekteskap og helse i planlegging. Helsesøstrene er viktige nøkkelpersoner for Fylkesmannen i alt pådriver og kartleggingsarbeid når det gjelder folkehelseiltak i skoler og barnehager (øke deltakelsen til FRI-programmet, påvirke skoler og barnehager til sunn mat og grønne kantiner og påvirke skolene til flere fysisk aktivitets tiltak).

Vi sender hvert år ut IS-1 – rundskrivet direkte til ledere av helsestasjonene og gir veiledning på hvordan dette dokumentet kan brukes både politisk og administrativt for å fremme arbeidet for styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Fylkesmannen har gjort helsestasjons- og skolehelsetjenesten tydelig oppmerksom på samhandlingsmidlene, hva de var tiltenkt og hvilke summer som gjaldt for hver enkelt kommune. Ellers følger vi opp vår forvaltningsrolle mht statens tilbud om ekstra midler til styrking av skolehelsetjenesten i kommuner med særlig store utfordringer innen sosiale ulikheter i helse, minoritetshelse og levekår. Flere kommuner i Buskerud nyter godt av disse tilskuddsmidlene.

I november 2010 arrangerte Fylkesmannen to store konferanser der personell i helsestasjons- og skolehelsetjenesten var målgruppe. Den ene konferansen er nevnt under rapportering på kjønnslemlestelse. Den andre var en konferanse over to dager der bl.a. samhandlingsreformen og forebygging, faglige retningslinjer om forebygging, vurdering og behandling av overvekt og fedme hos barn og unge, organisering og styrking av skolehelsetjenesten herunder skolelegens og psykologers rolle og oppgaver, helsetjeneste til innvandrere og flyktninger, tidlig intervensjon, barn og unge som pårørende, livsstilsendring og folkehelsearbeid i skoler og barnehager, tannhelsetjenesten som bidragsyter i frisklivsarbeidet var på programmet. Konferansen samlet 95 deltakere fra alle kommuner herunder ledere av helsestasjonene, ti leger, tre kommunepsykologer, flere jordmødre og fysioterapeuter og helsesøstere i helsestasjoner og ungdomshelsetjenesten. Temaer som utdeling av vitamin D til spedbarn med innvandrerbakgrunn og informasjon om faren for sykdom og misdannelser hos barn av foreldre som er i slekt ble ivare tatt i foredraget om helsetjeneste til innvandrere og flyktninger. Relevante retningslinjer, brosjyrer og handlingsplaner m.m. knyttet til temaene ble delt ut til alle deltakerne.

Når det gjelder oversikt over kapasitet og ressurser i helsestasjons- og skolehelsetjenesten har ikke Fylkesmannen gjennomført egne, omfattende, kartlegginger dette året da Helsedirektoratet selv gjennomførte en større kartlegging av ressurs situasjonen for hele landet i fjor høst.

For å skaffe oss en viss oversikt over status og behov (kapasitet, ressurser, organisering, samarbeid, kompetansebehov m.m.) i helsestasjons- og skolehelsetjenesten delte Fylkesmannen ut et enkelt spørreskjema til alle deltakerne i forbindelse med to-dagerskonferansen for personell i helsestasjons- og skolehelsetjenesten (nevnt tidligere). Vi fikk inn 40 svar hvor samtlige helsesøstertjenester (som svarte) meldte om manglende ressurser i skolehelsetjenesten. Flere meldte også at ressurser går med til de lovpålagte oppgavene innen barnekontroller, vaksinearbeid og opprettholdelsen av en forsvarlig drift (i henhold til veileder) slik at utviklingsoppgaver, rus og psykisk helsearbeid, kurs og kompetanseutvikling, samarbeid med andre etater (møtevirksomhet), etablering av møteplasser for felles satsing og samhandling innen helsefremmende og forebyggende arbeid - og særlig friskliv - må vike. Flere tilbakemeldinger tydet på helsesøstrene ser på sin tjeneste som svært viktig i utviklingen av det lokale folkehelsearbeidet overfor barn og unge og deres familier, men at de uten økte ressurser og kapasitet ikke har mulighet til å ta alle de initiativene de ønsker (tidlig intervensjon, initiere nye tiltak), drive mer grupperettet (grupper for skillsmissebarn og barn av psykisk syke eller rusmisbrukende foreldre m.m.) og følge opp flere familier, og barn/unge over tid.

Det er ofte skolehelsetjenesten, spesielt i videregående skole, som får lide ved ressursmangel. Enkelte videregående skoler har bare 10 % helsesøsterr ressurs tilgjengelig. Det har likevel ikke kommet inn mer enn en sak knyttet til denne problemstillingen til Fylkesmannen i 2010. På spørsmål til kommunene om hvordan de opprettholder et tilbud om helsehjelp til ungdom ved manglende skolehelsetjenestetilbud, svarer de at ungdomshelsestasjonene, i den grad det er mulig, vernes, gjøres mer tilgjengelige eller øker sine tilbud for å ivareta de unges behov for den perioden det måtte gjelde. Alle kommuner utenom Krødsherad og Nore og Uvdal har organiserte ungdomshelsestasjoner med fra 2 til 18 timers åpningstid pr. uke. Krødsherad og Nore og Uvdal kommuner (små kommuner) gir sine ungdommer et tilbud gjennom utvidede åpningstider i skolehelsetjenesten, avtaleordninger via telefon og sms og ellers ved samarbeid med nabokommunenes tjenester.

Kostratall for 2009 understøtter disse variasjonene i tilbudene da de viser til dels store forskjeller hva gjelder antall årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten (sett i forhold til innbyggertall og andelen barn/unge i kommunen). Fire kommuner har lavere bemanning i 2009 enn i 2008. Noen kommuner melder også at de har stående vakante stillinger for å spare penger. De samme kommunene som ligger lavt i antall årsverk og særlig melder om ressursproblemer, har også lavest antall gjennomførte hjemmebesøk ved førstegangsfødsel koblet opp imot fødselstall (KOSTRA -2009).

84.9 Svangerskapsomsorgen

Helseavdelingen har en samlet oversikt over alle kommunejordmødrene i fylket, og kommuniserer direkte med dem via e-post eller telefon. Relevant informasjon innen deres fagfelt, nye veiledere, sentrale dokumenter innen folkehelse, invitasjoner til kurs etc. formidles til jordmorgruppen direkte.

Det har ikke vært arrangert egne kurs eller samlinger for Buskerud fylkes jordmødre i 2010, men flere jordmødre er i ulike nettverksgrupper med Fylkesmannen og møter på fagsamlinger, kurs og konferanser der temaene er kjønnslemlestelse, vold i nære relasjoner, tobakksforebygging, ernæring, rus, endringsfokusert veiledning, felles faglige utfordringer i kommunehelsetjenesten eller seksuell helse. Flere søknader på tilskuddsmidlene knyttet til Handlingsplanen mot uønsket svangerskap og abort kommer fra kommunejordmødre.

Jordmordekning: Helseavdelingen har ikke hatt saker som kan knyttes til utilstrekkelig jordmordekning i kommunene. I forbindelse med årsrapporteringen har helseavdelingen gjort en "minikartlegging" av jordmordekningen i alle kommuner pr. e-post. Innkomne svar tyder på at alle kommuner i Buskerud kan tilby sine gravide innbyggere oppfølging hos jordmor, men at det varierer mye mellom kommunene hvor ofte de kan tilby slike konsultasjoner. I større kommuner - som for eksempel Drammen med 62.000 innbyggere og ca. 850 fødsler/år - kan jordmortjenesten, med sine 1,8 stillinger, kun tilby oppfølging av prioriterte grupper gravide. (Der det foreligger rus, psykiatri, kulturelle eller sosiale problemstillinger, tidligere risikosvangerskap, dødfødsler etc.). Andre får plass dersom det er kapasitet, noe som i "roligere perioder" kan tilsi annen hver gang hos lege og jordmor. Kommuner i mellomstørrelsen (10-20.000) og med 60 -80 % jordmorstilling melder om både full kapasitet og delvis kapasitet, alt etter hvordan fødslene fordeler seg gjennom året. Mindre kommuner rapporterer at de har kapasitet til å ta imot alle som ønsker oppfølging hos jordmor, men flere innen disse forteller også om økt press på ressursene som følge av at stadig flere gravide trenger tettere oppfølging. Landkommuner som har gode jordmorressurser som følge av blant annet følgetjenesteansvar (for eksempel Hol kommune med 1,25 stilling) rapporterer at dette også gir mulighet for tett og god svangerskapskontroll og hjemmebesøk. Noen kommunejordmødre melder om at de kunne tatt imot flere gravide for oppfølging dersom samarbeidet med fastlegene hadde vært bedre. Flere jordmødre rapporterer om manglende samarbeid og møteplasser med fastlegene. Alle rapporterer derimot at de samarbeider godt med helsesøstrene.

På spørsmålet om hvordan kommunejordmødrene opplever kommunikasjonen og samarbeidet med spesialisthelsetjenesten, svarer samtlige at dette er godt, men et par kommuner med særlig lang avstand til sykehusene kunne tenkt seg enda flere tilbud om kurs rettet mot deres hverdag (stort ansvar og langt fra ekspertisen). Kommuner som har kombinerte jordmorstillinger (samhandlingsprosjekter der jordmor både jobber i kommunen og i sykehus), melder om at dette gir høy faglig kvalitet og kontinuitet i tjenesten både før, under og etter fødsel.

Ellers har det vært arbeidet med en "Områdeplan for svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen i VVHF". Arbeidet med planen er en bestilling fra HOD/HSØ og er et samarbeid mellom VVHF og kommunene i Buskerud. Helseavdelingen har lest utkastet til planen, og vil følge med på videre arbeid med utvikling av tiltak knyttet til den.

84.10 Kjønnsllestelse

Arbeidet med kjønnsllestelse ivaretas av helseavdelingen og sosial- og familieavdelingen i fellesskap. Det samarbeides med oppvekst- og utdanningsavdelingen ved behov. Fylkesmannen har etablert en nettverksgruppe for arbeidet med kjønnsllestelse, vold i nære relasjoner og tvangsekteskap. Denne har representanter (virksomhetsledere for helsestasjoner og barnevern, jordmødre, helsesøstere) fra de mest relevante kommunene, Høgskolen i Buskerud, RVTS – region sør, politiet, Vestre Viken helseforetak kvinneklinikken og somalisk kvinnemiljø. Gruppen hadde tre møter i 2010.

Hovedoppgaven for embetet og nettverksgruppen i år har vært planlegging og gjennomføring av en større, tverrfaglig konferanse (erfaringskonferanse) om kjønnsllestelse og vold i nære relasjoner. Konferansen ble avholdt i Drammen i november, og samlet ca. 200 deltakere fra 15 kommuner, 14 organisasjoner og spesialisthelsetjenesten. På konferansen snakket Helsedirektoratet om nasjonale føringer, nye veiledere, rundskriv 1-5/2009 og viktigheten av en god tolkepraksis. Programmet for øvrig hadde foruten ulike foredrag og erfaringer fra prosjekt "Vold i nære relasjoner – æresrelatert vold" (Drammensprosjektet) innlegg fra Aud Talle om kulturforståelse og Amal Aden om det å ha vært somalisk flyktning i Norge om arbeidet hennes for innvandrere og flyktninger m.m. Vestre Viken HF – Drammen sykehus orienterte om kjønnsllestelse, forekomst og metoder og hvordan sykehuset arbeider innen både forebygging og behandling. Høgskolen i Buskerud og RVTS-region sør orienterte om relevante studietilbud, likemannsarbeid og ulike kompetansetiltak. Tilskuddsmidlene for 2010 (100.000 kr) gikk uavkortet til planlegging og gjennomføring av denne konferansen - som var gratis for alle.

Fylkesmannen har ellers gjennom sitt samarbeid med RVTS - region sør holdt seg orientert om ulike kompetansehevede tiltak i regionen og videreført informasjon om ulike kompetansetiltak til kommuner (helsetjenesten, oppvekst og utdanning og barneverntjenesten) og regionale samarbeidspartnere (Høgskolen,

politiet, Vestre Viken HF, Amatheia, BRIS med flere). Fylkesmannen (helseavdelingen og sosial- og familieavdelingen) har deltatt på ett nettverksmøte i regi av RVTS – region sør i 2010, og er invitert til et nytt nå i mars. Buskerud har tilbudt to deltakere (somaliske kvinner) kurs i likemannsarbeid i regi av RVTS – region sør. Målet er at disse kan være med å utvikle det lokale likemannsarbeidet

84.11 Tannhelse

Helseavdelingen har faste møter med fylkestannhelsetjenesten i Buskerud FKF hvert halvår og ellers ved behov. Felles innsatsområder innen folkehelse er faste tema på disse møtene. Tannhelsetjenesten i Buskerud FKF er en viktig bidragsyter og samarbeidspartner i folkehelsearbeidet på både regionalt og lokalt nivå.

Fylkestannhelsetjenesten i Buskerud har en avdeling for helsefremmende og forebyggende arbeid som består av fire tannpleiere. Avdelingen planlegger og administrerer tjenestens utadrettede virksomhet og tverrfaglige samarbeid. Sosial utjevning av ulikhet i helse er et prioritert område. Ansatte i forebyggende avdeling er alle naturlige samarbeidspartnere i det regionale og lokale folkehelsearbeidet særlig innen ernæring, tobakk, oversikt over helsetilstanden i fylket og utjevning av sosiale ulikheter i helse. Tannhelsetjenesten bidrar naturlig inn når Fylkesmannen har samlinger og nettverksmøter for kommunehelsetjenesten, folkehelsekoordinatorer og frisklivsledere.

Leder for det forebyggende arbeidet i fylkestannhelsetjenesten er med i styringsgruppen og arbeidsgruppen for folkehelsearbeidet i Buskerud, og er dermed en viktig samarbeidspartner i kompetanseutviklingen for folkehelsearbeidet. Fylkesmannen og fylkestannhelsetjenesten samarbeider nå om en kartlegging av snus- og røykevaner i gruppen 13- 19 år. Kartleggingen knyttes til elevenes besøk hos skoletannlegen. Se for øvrig rapportering under punkt 83.3

Tannhelsetjenestens samarbeid med kommuner og spesialisthelsetjenesten: Tannhelsetjenesten har fast og forpliktende samarbeid med ulike tjenesteområder og i forhold til utsatte grupper i alle kommunene i Buskerud. Disse er: Helsestasjons- og skolehelsetjenesten, helse- og sosialtjenesten (psykisk utviklingshemmede over 18 år, personer i psykisk helsevern, personer i kommunal rusomsorg), barneverntjenesten og pleie- og omsorgstjenesten (langtidsbrukere i institusjon, langtidsbrukere i hjemmesykepleie). Dette samarbeidet er regulert med samarbeidskontrakt, hvor lovgrunnlag og ansvarsfordeling mellom tjenestene er nedfelt. Det blir gjennomført samarbeidsmøter med de ulike tjenesteområder 12 ganger årlig, etter avtale. I tillegg kommer opplæring/veiledning etter behov. Det gjennomføres møter med kommuneledelsen i alle kommuner en gang i året. Her blir tannhelsesdata for kommunen presentert, med vekt på evt. sosial ulikhet i helse.

Det gjennomføres ulike typer prosjekter og samarbeid som ikke er avtalefestet. Dette kan være samarbeid med barnehager, skoleundervisning på ulike nivåer, fra grunnskole til høyskole. Fjellprosjektet er avsluttet og innsatsområdene følges opp i samarbeid med helsestasjonene. Rapport vil foreligge i april 2011.

Tannhelsetjenesten samarbeider også med flyktningtjenesten, pensjonistforeninger og diabetesforeninger, og deltar i Dia-helseprosjektet – et samarbeidsprosjekt mellom Vestre Viken HF og Drammen kommune. Det gjennomføres regelmessige samarbeidsmøter med barneverntjenestene i alle kommuner, og i april 2010 arrangerte tannhelsetjenesten temadager for alle ansatte i tannhelsetjenesten, personell fra helsestasjons- og skolehelsetjenesten og barneverntjenesten i fylket. Tema for dagene var samarbeid mellom tannhelsetjenesten og barneverntjenesten. Faste avtaler med asylmottak, introduksjonssentre og voksenopplæring om undervisning og veiledning i tann- og munnhelse er også etablert.

Det gjennomføres også jevnlig undersøkelser av tann og munnstell i alle fylkets sykehjem, og det er etablert tilbud om tannbehandling under narkose på fylkets tre sykehus. Personer som på grunn av et rusmiddelproblem mottar tjenester etter sosialtjenestelovens § 42 får tilbud om gratis tannbehandling. Folkehelsearbeid er fast tema på alle ledermøter, distriktsmøter og på det årlige etatsmøtet i tannhelsetjenesten.

I 2010 ble det startet et samarbeidsprosjekt med barneavdelingen og habiliteringsavdelingen Vestre Viken HF, om henvisningsrutiner for kronisk- og langtidssyke barn. I sammenheng med dette blir det lagt opp til undervisning og veiledning for helsepersonell, pasienter og pårørende om ivaretagelse av tannhelsen til denne gruppen barn og unge.

Resultatområde 85 Spesialhelsetjenesten

85.1 Abortloven

Ingen rapportering.

85.2 Sterilisering

85.3 Lov om transplantasjon

85.4 Tillatelse til å rekvirere sentralstimulerende legemidler

Fylkesmannen har i 2010 gitt 10 leger generell tillatelse til å rekvirere sentralstimulerende legemidler.

171 leger har fått spesiell tillatelse til å rekvirere sentralstimulerende legemidler til 360 pasienter.

Antall saker behandlet: 370

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid: 2 (dager)

Tillatelser til å rekvirere sentralstimulerende legemidler. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMBU	370	2
Sum	370	

85.5 Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep

Ingen søknader om godkjenning av videreutdanning eller om dispensasjon.

Kosmetisk plastikkirurgiske inngrep. Antall saker og gjennomsnittlig saksbehandlingstid

Embeter	Antall saker	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
FMBU	0	
Sum	0	

85.6 Godkjenning av private sykehus, privat medisinsk laboratorie- og røntgenvirksomhet

Ingen uttalelser avgitt i 2010.

85.7 Funksjonsprogram for nye offentlige sykehusbygg

Vi har ikke gitt vurdering eller uttalelse i 2010.

Resultatområde 86 Omsorgstjenester

86.1 Omsorgsplan 2015

Hovedansvaret for arbeidet med Omsorg 2015 er i Buskerud lagt til Helseavdelingen hvor det er ansatt prosjektleder i helstilling. Forøvrig er det etablert en arbeidsgruppe hvor både sosial- og helsefaglig kompetanse

er representert.

Fylkesmannen i Buskerud har bl.a. gjennomført følgende aktiviteter for å bidra til å sette fremtidens omsorgsutfordringer på dagsordenen:

- På Fylkesmannens dialogmøter med rådmenn og ordførere tas utfordringene i omsorgssektoren opp. Dette gjelder både kapasitet (plasser i sykehjem og omsorgsboliger) og kompetanse.
- Prosjektleder utarbeider etter ønske/behov analyser av utviklingen i sektoren basert på KOSTRA-tall. Disse brukes i kontaktmøter med kommunene. Prosjektleder har vært invitert til møter i enkelte kommuner for gjennomgang av status i forbindelse med oppstart av planarbeid. Utover dette er det jevnlig dialog per telefon og epost. Prosjektleder får også tilsendt kommunens helse- og sosialplaner/omsorgsplaner til gjennomlesing, og følger på den måten med på utviklingen i den enkelte kommune.
- Aktuell informasjon av interesse legges ut på Fylkesmannens hjemmeside, eller sendes via kontaktliste per epost.
- I 2010 ble gjennomført kommunemøter med tilsammen 16 kommuner, med temaet omsorgsplan/psykisk helse. Her treffer vi ledere og ansatte i pleie- og omsorgssektoren, i noe kommuner også rådmann, kommuneleger mm. Vi ber om innspill før møtene og tar opp saker kommunen selv er opptatt av. Utover det har vi tatt opp temaer innen for "Omsorgsplan 2015" og oppfølgingen av Opptrappingsplan for psykisk helsearbeid.
- Fylkesmannen arrangerte i november 2010 en todagers konferanse "Omsorg 2015" i Drammen med 140 deltagere fra alle kommuner. KS og fylkets utdanningsinstitusjoner blir også invitert, likeledes lokalpolitikere,, medlemmer i elderråd, tillitsvalgte og representanter for aktuelle interesseorganisasjoner.
- Temaene på disse konferansene spenner over et vidt felt, men fra årets konferanse vil vi spesielt fremheve engasjerte innlegg fra Klinisk etisk komite for kommunehelsetjenesten (KEKK)v/lege og filosof Reidar Pedersen, UIO, og innlegg fra om medikamentell behandling i sykehjem/sykehjemslegens plass i fremtidens helsetjenester til eldre v/ sykehjemsoverlege Pernille Bruusgaard, Smestadhjemmet.
- Helsedirektoratet var representert med innlegg, likeledes hadde vi en presentasjon fra Senter for omsorgsforskning, avdeling Sør.
- Utfordringene kommunene står overfor gjelder både kapasitet og kompetanse. Antall eldre og andre grupper som er i behov av tjenester fra kommunen er økende, og utbyggingen som skjedde under "Handlingsplan for eldreomsorgen" er "tatt igjen" av denne veksten, slik at det i flere kommuner oppleves et press på sykehjemsplasser og bemannede omsorgsboliger.
- Det er en utfordring å skaffe kvalifisert personell til tjenestene, og Buskerud har en lav sykepleierdekning i den kommunale pleie- og omsorgstjenesten. Mange ansatte har også en høy alder og erstatningsbehovet etter disse vil bli stort i løpet av noen år. Til tross for rekrutteringstiltak, kampanjer o.l. ser vi ingen umiddelbar løsning på denne utfordringen.
- Fylkesmannen følger med i kommunenes planverk, helse- og omsorgsplaner, budsjett/regnskap og får gjennom dette en oversikt over status og utvikling i sektoren.
- KOSTRA/Iplos-rapportering er også en viktig kilde til informasjon og kunnskapen om status i kommunene.
- I fylkesmannens årlige tilstandsrapport blir det gitt vurderinger av tilstanden i fylket samlet og kommunevis på flere områder som angår områder som faller inn under "Omsorg 2015".
- Fylkesmannen har lagt ut en rekke artikler på vår hjemmeside relatert til "Omsorg 2015" og dens delplaner.
- Det er kontaktpersoner for "Omsorg 2015" i hver kommune som får orienteringer/nyheter/informasjon via epost.
- Fylkesmannen har deltatt på alle konferanser som har vært arrangert av Helsedirektoratet i 2010, og deltar ellers i et nettverk av kollegaer i Helseregion Sør-Øst som avholder to dagssamlinger per år. I 2010 møttes vi i henholdsvis Aust-Agder og Oppland.

Fylkesmannen har også deltatt på et todagers seminar om "Forebyggende helsearbeid blandt eldre " arrangert av Høgskolen i Buskerud m.fl.

86.2 Demensplan 2015

Det er stor interesse i kommunene i Buskerud for å utvikle en god demensomsorg - for den som er rammet av sykdommen - og deres pårørende. Dette arbeidet har allerede pågått over en del år, og i en landsdekkende kartlegging av kommunenes tilbud innen demensomsorgen utført av Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse (på vegne av SHdir) høsten 2007 kom Buskerud ut som et av de fylkene i landet som kunne vise til en relativ god dekning av dagtilbud, pårørendeskole mm. sammenlignet med andre fylker. Ny kartlegging er nylig foretatt, orientering om denne ble sendt fra Fylkesmannen til kommunene i desember 2010.

Både Undervisningssjukeheimen i Ål og Undervisningshjemmetjenestene i Drammen har demens på høyt oppe på agendaen, og har iverksatt ulike kurs/utviklingstiltak. Drammen kommune åpnet i juni 2010 et lavterskeltilbud for hjemmeboende demente "Villa Fredrikke" for yngre hjemmeboende demente og deres pårørende.

Det er nå ni kommuner i Buskerud som er såkalt ""modellkommune" og som i samarbeid med Nasjonalt kompetansesenter utvikler nye modeller for kommunal demensomsorg.

I 2010 er det 16 av våre kommuner som er med i opplæringsprogrammet "Demensomsorgens ABC", med omlag 300 deltagere. Fylkesmannen har deltatt på informasjonsmøter ulike steder i fylket sammen med Undervisningssjukeheimen i Ål.

I 2009 startet Høgskolen i Buskerud opp med videreutdanning i demensomsorg og vi har også fått etablert tilbud om videreutdanning på fagskolenivå. Dette tilbudet fortsetter i 2010/2011. Fylkesmannen har bidratt med midler til etableringen og ellers gjennom Kompetanseløftet prioritert søknader fra kommunene om opplæringstiltak innen fagområdet demens.

Ellers har det vært, og er, en rekke mindre utviklingstiltak på gang forskjellige steder i fylket som skaper engasjement og utvikling innen omsorgen for demente og deres familier. Flere steder er det avviklet "pårørendeskoler" i løpet av 2010.

Fylkesmannen har deltatt på flere konferanser og samlinger i regi av Nasjonalt kompetansesenter i løpet av året.

Videre har vi hatt flere innlegg på Fylkesmannens hjemmesider med relevans til arbeidet som foregår relatert til Demensplanen.

86.3 Kompetanseløftet 2015

Fylkesmannen har behandlet søknader og forvaltet tilskudd i tråd med målsettingene i Kompetanseløftet 2015. Foruten Sigdal kommune, søkt alle kommunene i Buskerud om stimuleringsmidler i 2010. I tillegg kom det også søknader fra Vestre Viken HF, Hallingskommunene og Høgskolen i Buskerud. Både Drammen, Hole, Gol, Hemsedal, Krødsherad, Modum, Øvre Eiker, Nedre Eiker, Røyken, Hurum, Rollag og Nore og Uvdal søkte om midler fra ekstra tilleggsfullmakt i desember. Det var et stort sprik mellom den reelle summen som skulle fordeles (4 306 959 kr) og den det ble søkt om (over 18 000 000 kr) til å øke antall og andel personer med fagutdanning innen brukerrettet pleie- og omsorgstjenester..

Ved kommunebesøk var kommunenes planer for kompetansekartlegging og kompetanseutvikling tema for samtale, råd og veiledning.

Det er i Buskerud etablert nettverk mellom fylkeskommunen, KS, Kommunenes opplæringskontor, Fagforbundet og NSF. Her er det etablert samarbeid og dialog gjennom faste møter hvor temaet er hvordan oppnå målene om flere helsefagarbeidere. Et resultat er en årlig konferanse for kommunene med dette arbeid i fokus. Det samarbeides også med KS og deres kampanjer sammen med Helsedirektoratet innenfor feltet.

Videre er det etablert faste møter med Høgskolen i Buskerud med målsetning å øke antall og andel med høyskoleutdanning.

Det har også vært avholdt møte mellom Fylkesmannen og Diakonova, med fokus på kvalitetssikring og rekruttering av arbeidstakere med innvandrerbakgrunn.

Den reelle veksten i antall årsverk er på 5,8 årsverk. Til tross for en økning i personale med videregående opplæring og høyskoleutdanning på til sammen 43 årsverk, har det vært en reduksjon i antall ufaglærte assistenter

eller hjemmehjelpere på -37,5. Sammenlignet med i fjor så var reduksjonen i antall årsverk -36 og økningen på 45, som er en reell økning på 10,05 årsverk. Til sammen har økningen i plantallene på to år vært 15,63. Det er planlagt en økning på 19 årsverk i 2012.

24 personer har fullført helsefagarbeider-utdanningen, 68 har fullført fagskoleutdanning, 14 desentralisert høyere utdanning, 34 har fullført videreutdanning. 117 har fullført Demensomsorgens ABC og 17 har fullført Eldreomsorgens ABC, hvorav 29 uten helse- og sosialfaglig utdanning.

Basert på kommunenes rapportering av resultater og plantall for 2009 vil fylkesmannen utarbeide en rapport til Helsedirektoratet innen 1.mars 2010.

86.4 Investeringstilskudd til sykehjem og omsorgsboliger

Fylkesmannen har i 2010 hatt kontakt med flere kommuner særskilt og deltatt på befaringer i forbindelse med etablering av nye sykehjem/omsorgsboliger i fylket.

Vi har også vært i tett dialog med en del av de kommunene som har hatt spørsmål i forbindelse med planlegging av nye sykehjem/omsorgsboliger.

Ellers har fylkesmannen ved kommunedialogbesøk oppmuntret kommune til å tilskynde planlegging av nye bo- og omsorgstiltak - for alle grupper - og i tråd med kommende nye behov, jfr. Samhandlings-reformen som trer i kraft 1.1.2012.

Fylkesmannen har deltatt på de møter som regionvis har vært avholdt av Husbanken i forbindelse med fordeling av midler på årets kvote. Samtlige søknader fra Buskerud i 2010 ble gitt tilsagn om tilskudd, tilsammen ble det gitt tilsagn til bygging av i alt 23 nye sykehjemsplasser og 183 omsorgsboliger. Alle sykehjemsplassene var beregnet til skrøpelige eldre, av omsorgsboligene var det var 135 omsorgsboliger for eldre demente, 10 boliger til psykisk utviklingshemmede, 16 boliger for mennesker med langt fremskredne nevrologiske/fysiske sykdommer, 12 boliger til mennesker med diagnose rus/psykiatri, 10 enheter var barneboliger.

Fylkesmannen har i mai 2010 på et kurs i Skien arrangert av Husbanken med tema "Utforming av sykehjem/omsorgsboliger".

86.5 Kvalitet i helse- og omsorgstjenesten

Alle kommunene har fått tilbud om veiledning vedrørende IPLOS. Det er ikke avholdt spesifikke kurs på området, men ved enkelthenvendelser er det gitt råd og veiledning. Når tilsyn gjennomføres, blir IPLOS registreringer innhentet som en del av pasientjournalen og brukes aktivt under tilsynet.

I Fylkesmannens "Tilstandsrapport" som utarbeides hvert år med utgangspunkt i Kostratall pr. 15.05., vises forskjellene mellom kommunene i forhold til brukere som mottar pleie - og omsorgstjenester. Tilstandsrapporten benyttes aktivt av politikere og administrasjon i kommunene og brukes blant annet i møter mellom Fylkesmannen og den enkelte kommune.

Det er gjennomført en omsorgskonferanse hvor alle kommunene var representert. Omsorg 2015 og blant annet kompetanseplanlegging og rekruttering var et av hovedområdene, samt medikamentell behandling i sykehjem og sykehjemslegens plass i fremtidens helsetjenester til eldre.

I tillegg hadde vi et foredrag fra lege/filosof Reidar Pedersen ved UIO om arbeidet som klinisk etisk komite for kommunehelsetjenesten (KEKK) gjør.

86.6 Undervisningssykehjem/ Undervisningshjemmetjenester/Lindrende behandling

Fylkesmannen har deltatt i Styringsråd for Undervisningssjukeheimen i Ål og har ellers samarbeidet tett med prosjektleder om ulike tiltak, f.eks. kursdager og spredning av kunnskap. Fylkesmannen har også deltatt sammen med prosjektleder på informasjonsmøter om Demensomsorgens ABC ulike steder i fylket. Fylkesmannen har tildelt Undervisningssjukeheimen midler fra Kompetansekløftet til videre-fordeling til ulike småprosjekter rundt i

kommunene.

Undervisningssykehjemmet samarbeider tett med Høgskolen i Buskerud, som har opprettet en 30% stilling som prosjektleder for palliativ omsorg. Vedkommende som er ansatt er ellers ansatt som kreftsykepleier ved Palliativ enhet ved Sykehuset Buskerud, og det er allerede etablert et nettverk hvor alle kommunene i fylket er representert. Nettverket vil følge de anbefalinger som er gitt fra Regionalt Kompetansesenter (KSBL) om nettverksarbeid i regionen, med lokale tilpasninger.

Både leder av USH i Ål og UHJ i Drammen har deltatt i planleggingen av Fylkesmannens årlige 2 dagers omsorgskonferanse. Videre har FM og USH arrangert en felles fagdag i Drammen hvor alle kommunene var representert. Dette var en "erfaringsdag" hvor kommunene selv fikk presentere status på demensarbeidet i sine kommuner.

Lindrende behandling. FM deltar som medlem i styringsgruppa i Buskerud for nettverket for lindrende behandling, og har deltatt på de to møtene som var avholdt i 2010. Styringsgruppen ledes av sykepleier på palliativ enhet på sykehuset Buskerud, Kreftforeningen er med i gruppen, likeledes leder av styringsgruppen for USH i Ål, samt Høgskolen i Buskerud.

86.7 Økt forvaltningskompetanse. Saksbehandling i helse- og omsorgstjenesten

Det ble invitert til et grunnkurs i saksbehandling for helse- og sosialtjenesten i kommunenes pleie- og omsorgstjeneste våren 2010. Kurset ble avlyst grunnet liten respons. Nytt kurs vil bli tilbudt våren 2011.

Det er arrangert to nettverksmøter for saksbehandlere i kommunene som jobber med tjenester etter sosialtjenesteloven § 4-2 og § 4-3. Vi har vært på et informasjonsmøte for politikere i en kommune.

86.8 Aktiv omsorg/Partnerskap med familie og lokalsamfunn

Fylkesmannen har i dialogmøter med kommunene tatt opp utfordringene innen dette feltet, blant annet understreket behovet for å utvikle dagsentertilbud til hjemmeboende. Vi mangler en total oversikt over hvilke tilbud som finnes i kommunene, men de fleste kommuner har tilbud om dette. Noen kommuner har opprettet dagtilbud selv, i andre kommuner er det frivillige organisasjoner som står for opprettelse/drift. Det er ellers vårt inntrykk at det er mange kommuner som sørger for ulike aktivitetstilbud og trivselstiltak på sykehjemmene, og dertil tilbud til hjemmeboende.

Flere av våre sykehjem har sett verdien av å "åpne" sykehjemmet ut mot kommunesamfunnet og nærmiljøet, og inviterer disse inn på sykehjemmet. Flere steder er det åpen kafe, frisorlokale og annet som benyttes av befolkningen, noen har bibliotek og andre funksjoner i tilknytning til sykehjemmet.

De siste årene har det vært mange kommuner i vårt fylke (10-15) som har søkt - og fått innvilget - midler fra "Den kulturelle spaserstokken". Fylkesmannen har annonsert dette tiltaket på vår hjemmeside både i 2009 og 2010, med lenke til Kulturdepartementets hjemmesider og kontaktperson.

Vi har også profilert rundskrivet 1-5/2007 "Aktiv omsorg".

86.9 Rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming

Det er i 2010 arrangert 4 nettverksmøter i to etablerte nettverkene for kommunene. Det var deltakere fra de fleste kommunene, spesialisthelsetjenesten og Omsorgspartner. Det er gjennomført dialogmøter med en kommune og jevnlig møter med spesialisthelsetjenesten. Alle disse møtene gir oss kunnskap om kommunenes arbeid med kapittel 4A, samtidig som de gir oss anledning til konkret veiledning i enkeltsaker.

Det er gjennomført et systemrettet tilsyn på dette området hvor vi avdekket svikt i kommunens arbeid. Som et resultat av vår overprøving av nye vedtak om bruk av tvang og makt sammenholdt med en risikovurdering, har vi også gjennomført 14 stedlige tilsyn.

Vi har tatt ansvar for en høringsrunde om behovet for felles maler for vedtak, meldinger og søknader om dispensasjoner og malene er nå lagt ut på Helsedirektoratets nettsider. Vi har også i 2010 prioritert å stille som foredragsholdere og har vært i 11 kommuner. Gjennom deltakelse i kommunenes opplæring har vi avdekket

uhjemlet bruk av tvang og makt. Det er videre gitt informasjon til kommunene via vår hjemmeside, i egne brev og i kontakt med den enkelte kommune. Vi ser fortsatt at noen kommuner ikke fatter nye vedtak etter at vedtaksperioden har utløpt. Samtidig ser vi at andre kommuner har satt dette arbeidet i system og får det til å fungere ved at de har stor oppmerksomhet på området. Vi har arrangert to kurs for saksbehandlere i kapittel 4A og med stor oppslutning. Det var ca 100 personer som deltok på opplæringen. Vi har også hatt innlegg på en konferanse arrangert av spesialisthelsetjenesten.

Fylkesmannen har mottatt 1323 meldinger om skadeavvergende tiltak i nødsituasjoner. Dette er en stor nedgang fra i fjor og vi mener at det er fordi kommunene har fattet mange nye vedtak i 2010. Beslutningene har omfattet 63 (61 i 2009) personer hvorav ni har vært barn under 18 år. 60 vedtak er overprøvd av Fylkesmannen, to av disse ble ikke godkjent. Heller ikke i 2010 har vi mottatt klager. Det er gitt dispensasjon fra utdanningskravet i 203 tilfeller og ligger på samme nivå som i fjor selv med 17 nye vedtak. 69 søknader ble avslått. **Gjennomsnittlig saksbehandlingstid hos Fylkesmannen i disse sakene er 37 dager.** En sak ble avgjort i løpet av seks dager. Lengst registrerte saksbehandlingstid er 217 dager. Dette skyldes at Habiliteringstjenesten måtte gjøre grunnleggende kartlegginger og vurderinger før de kunne gi uttalelse. Vi anså det som viktig å avvente ytterligere dokumentasjon i stedet for å oppheve vedtaket da det hadde foregått bruk av tvang over lang tid uten nødvendig vedtak.

86.10 IPLOS – individbasert pleie- og omsorgsstatistikk

Fylkesmannen har i 2010 gitt løpende veiledning til kommunene og vi følger opp og påser at kommunen har gjennomført IPLOS-registrering i de klagesakene vi har til behandling etter sosialtjenesteloven kap 4.

Fylkesmannen arrangerte sammen med Helsedirektoratet et kurs om IPLOS på Kongsberg den 2. desember 2010 hvor det deltok 65 IPLOS-ansvarlige fra kommunene i Buskerud. Samtlige kommuner var representert på kurset.

Fylkesmannen hadde innlegg om embetets nytteverdi av IPLOS, videre hadde vi forberedte innlegg fra to kommuner: Drammen og Nore og Uvdal. Helsedirektoratet hadde hovedforedraget som omhandlet nye variabler, endringer i IPLOS og ellers andre aktuelle temaer fra feltet. Det var satt av tid for spørsmål fra deltagerne.

Fylkesmannen har også i 2010 hatt kontakt med alle kommunene for å innhente opplysninger om kontaktpersoner i IPLOS. Oppdatert liste er oversendt alle kommunene og Helsedirektoratet.

Fylkesmannen har hatt to innlegg på hjemmesiden i forbindelse med IPLOS i 2010 og ellers besvart henvendelser fra kommunene om innsending av IPLOSdata mm.

Fylkesmannen har også på kommunebesøk i 2010 tatt opp spørsmål vedrørende bruk/praktisering av IPLOS.

Resultatområde 87 Psykisk helse

87.1 Tvungen undersøkelse

87.2 Behandling uten eget samtykke

87.3 Privat forpleining i det psykiske helsevernet

Det er ikke iverksatt særskilte tiltak som er initiert av Fylkesmannens Helseavdeling i 2010, men henvendelser som har kommet til vårt kontor, som omhandler resultatområdet, har blitt besvart / fulgt opp i form av råd og

veiledning.

87.5 Vedtak om overføring

Det har ikke vært saker innen dette resultatområdet i 2010.

87.7 Videre utvikling av det psykiske helsearbeidet i kommunene

Fylkesmannen har hatt særlig oppmerksomhet rettet mot utviklingen i den enkelte kommune og prioritering av psykisk helsefeltet. Rapportering som er gjennomført er: Rundskriv IS-24/2009: Kommunenes rapportering på psykisk helsefeltet, sammenstilling av opplysninger om utviklingen i den enkelte kommune gjennomført ("Kommunenes økonomi") sammen med Datakontroll for rapportering på IS 24/2009 v/Sintef.

Kommunebesøk, nettverksamlinger, informasjon sendt på e-post og lagt ut på nettsiden www.fmbu.no har hatt som målsetning å bidra til en kvalitets- og kompetanseheving innen det psykiske helsearbeidet, sammen med å legge til rette for gode samhandlingsrutiner og -løsninger, spesielt ved å legge til rette for råd, veiledning og bistand til fagpersonell og kommunenes politiske og administrative ledelse. Sammenhengen mellom det psykiske helsearbeidet, rusarbeidet, folkehelsearbeidet og omsorgsfeltet er vektlagt. Et annet tema for kommunekontakt har vært brukermedvirkning og styrket samarbeid med brukerorganisasjoner.

Søknadene fra kommunene om tilskudd ifm de tverrfaglige videreutdanningene på psykisk helsefeltet har blitt behandlet og prioritert: 9 kommuner søkte om tilskudd, 6 til videreutdanningen rettet mot barn og unge. Tre kommuner søkte også om reise- og oppholdsstipend. Av tre studenter som går videreutdanning innen psykisk helsearbeid for voksne, har to fullført. Alle søkere fikk godkjent sine søknader.

Samarbeidet med regionsentrene for barn og unges psykiske helse (R-BUP) om kommunenes arbeid på fagfeltet har bestått i at rådgiver for psykisk helsefeltet har deltatt i samarbeidsmøte med R-BUP, sammen med kollegaer fra andre i regionen og seniorrådgiver fra Helsedirektoratet. Videre deltar rådgiver i nasjonal referansegruppe for satsingen "Barn med foreldre som har psykiske problemer og/eller misbruker rusmidler", med oppstart i 2009. Det var i 2010 avholdt 2 møter i referansegruppen.

Det har vært avholdt to samarbeidsmøter med Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid for voksne i kommunene (NAPHA). Her har rådgivere innen psykisk helse og rusmiddelproblematikk vært tilstede. Rådgiver i NAPHA har deltatt i nettverk for kommunene der også spesialisthelsetjenesten og brukerorganisasjoner har vært representert. Fokus for nettverkssamlingene har blant annet vært samarbeid og samhandling. Planen for videre samarbeid med NAPHA er å legge tilrette for nettverk knyttet opp mot DPS'ene hvor også brukerorganisasjoner deltar, samt kartlegge kompetanse- og utviklingsbehov i fagfeltet.

Nettverkene innen psykisk helse og rusmiddelproblematikk er i 2010 slått sammen til ett, med to samlinger i året. Rådgiver innen rusmiddelproblematikk og psykisk helse samarbeider om dette nettverket. Vi hadde på siste samling deltagere fra 17 av 21 kommuner og har fått gode evalueringer.

Tilleggsfullmakten ble lyst ut som fagmidler, med oppfordring om interkommunalt samarbeid og mulighet for alle kommunene og søke. Vi fikk inn mange gode søknader, midlene har blitt brukt til gode fagdager for mange ansatte. Kommunene som fikk midler var: Drammen, Kongsberg, Gol, Nedre Eiker og Hurum. I tillegg fikk Mental helse, Vestre Viken HF og Landsgruppa for psykiatriske sykepleiere/Buskerud midler til faglig virksomhet rettet mot kommuner og spesialisthelsetjeneste.

Det er dannet et fagforum for rus og psykisk helse med FMBU, brukerorganisasjoner, NAV fylke v/koordinator for psykisk helse og arbeid (Nasjonalt strategiplan for arbeid og psykisk helse) og Høgskolen i Buskerud (V/Institutt for forskning innen rus og psykisk helse). Det oppsto som en mulighet til å få kjennskap til brukerorganisasjonene og spesielle utfordringer som eksisterer fra brukernes side. I tillegg viste det seg å være et nyttig fora for organisasjonene for å dra nytte av hverandres erfaringer. Målet er felles måloppnåelse innen reell brukermedvirkning. Samarbeidet har blant annet ført til planlegging av konferanse om arbeid, rusmiddelavhengighet og psykisk helse, som er planlagt avholdt i 2011.

Fylkesmannen ved rådgivere innen psykisk helse og rusmiddelfeltet deltok på konferanse selvhjelp.no med tanke på oppstart av selvhjelpsgrupper i Buskerud.

Se også rapportering innen rusfeltet.

87.8 Dispensasjon fra forskrift om faglig ansvarlig for vedtak i det psykiske helsevernet

Fylkesmannen i Buskerud har hatt fire søknader om dispensasjon fra forskriften om faglig ansvarlig for vedtak i det psykiske helsevernet. Alle ble innvilget.

87.10 Gjennomføring av tvungent psykisk helsevern for personer som ikke har bosted i riket

Antall hjemsendelser til utlandet: 0

Antall hjemhenting til Norge: 2

(Begge behandlede saker er rapportert i Ephorte)

Erfaringer med gjennomføringen av ordningen: Veilederen fungerer greit. Uklarhet i forhold til bruk av privat aktør ved hjemhenting, ettersom 2.linje og AMK ønsket å benytte privat aktør som ved forsikringssak.

UD's operative senter er tilgjengelig 24-timers senter, og kan være en nyttig ressurs for Fylkesmannen og de som reiser for å hente. Så vidt vi kan se er UD's operative senter ikke nevnt i veilederen, og det er dermed uklart hvorvidt dette kontoret kan inngå i prosedyren for hjemhenting. Det viser seg at UD's senter er kjent med sakene uavhengig av om de kontaktes eller ikke.

Resultatområde 88 Rusområdet

88.1 Alkoholoven

Vi har behandlet to to saker i 2010. Kommunens vedtak ble opprettholdt i begge sakene.

88.2 Rusmiddelarbeid

Det er ansatt egen rusrådgiver ved embetet som har som oppgave å følge opp Opptappingsplanen på rusfeltet.

Tilskuddsordningen

Fylkesmannen forvalter tilskuddsordningene på rusfeltet. Dette innebærer å sikre at ordningen gjøres kjent for målgruppen og kontrollere og følge med på om tildelte tilskudd benyttes i samsvar med fastlagte kriterier og gjeldende regelverk.

I 2010 har vi forvaltet 2 ulike tilskudd på rusfeltet. Tilskudd til kommunalt rusarbeid er den største ordningen. Det overordnede målet er å redusere de negative konsekvensene rusmiddelmissbruk har for enkeltpersoner og for samfunnet. Tilskuddet skal bidra til å øke antallet stillinger i kommunal rustjeneste.

Alle kommunene som har søkt tilskudd har fått noe støtte. I Buskerud har 15 av 21 kommuner tilskudd i 2010. De kommunene som per i dag ikke har tilskudd har alle en befolkning mindre enn 4600 personer. Samlet tilskudd for 2010 var 19 millioner. Overførte midler på 4 millioner fra året før er medregnet i dette. Det er flere runder med tildeling av restmidler, og de kommuner som fikk tilskudd høsten 2010, og vil i realiteten bruke dette i 2011. Tilskudd til kommunalt rusarbeid vil i 2010 har medført ca 30 stillinger i 2010.

Vi har som tilskuddsforvalter etablert rutiner for å sikre kontroll med bruken av tilskuddet gjennom skriftlig rapportering og besøk i noen av tilskuddskommunene og tiltakene. Det ble også høsten 2010 holdt en 1 dagers

samling for alle tilskuddskommunene. Tema for samling var forskning og erfaringsoverføring mellom kommunene.

Buskerud er med i forsøksordningen med Koordinerende tillitsperson (KTP). Drammen kommune har tilskudd til 2 stillinger. Fylkesmannen følger opp dette prosjektet med møter og har deltatt på samling i regi av direktoratet.

Andre kommuner har også fått informasjon om KTP på faglige nettverksmøte. Prosjektet ser ut til å nå oppsatte mål, og er nå inne i siste år med implementering til vanlig drift.

Opplæring og kompetansehevende tiltak

Fylkesmannen bistår med å forvalte ordningen med midler til videre- og etterutdanning til helsepersonell. Ordningen har blitt forvaltet i tett dialog med ansvarlig for ordningen for videreutdanning til psykisk helse. Til sammen 9 ansatte fra 2 fengsler og 2 kommuner fikk støtte med 530 000.- til dekning av utgifter til videreutdanning.

Vi har i 2010 videreført samarbeidet med Høgskolen i Buskerud når det gjelder videreutdanning i rus og psykisk helsearbeid. Også i 2010 har Fylkesmannen bidratt som foreleser. Det har vært svært god oppslutning om utdanningen og gode tilbakemeldinger fra studentene. Andre kull studenter avslutter sine studier våren 2011. Vi anser dette som en svært god modell for utvikling og kompetanseheving i det kommunale rusarbeidet.

Det er laget en felles kompetanseplan for 2009 og 2010 for fem fylkesmannsembeter og KORUS Øst for å holde felles kurs i tråd med intensjonene i opptrappingsplanen. I 2010 har det vært gjennomført basis kurs i rus og psykiatri for ansatte i NAV og kommunalt ansatte. 115 personer deltok på 2 dagers opplæring. I tillegg ble det gjennomført kurs (2+1+1 dager) i Motiverende Intervju for 30 ansatte i kommuner og spesialisthelsetjeneste.

Fylkesmannen det er viktig å bidra til økt kompetanse på kartlegging av rusavhengighet. Dette både for å sikre bedre henvisninger til behandling, men også for å kunne innrette de kommunale tiltakene på en mer treffsikker måte, jf tidligere årsrapportering hvor vi uttrykte bekymring for manglende "matching" mellom behandlingsbehov og behandlingstilbud. Etter forsøk med støtte til ADDIS i 2009 har vi også i 2010 fullfinansiert ADDIS sertifisering for 11 personer. Kommunene fikk mulighet til å velge andre kartleggingsverktøy, men alle valgte ADDIS. Flere av de større kommunene har i flere år sendt nyansatte på kurs i ADDIS. Vi ser at vi med å gi gratis kurs får spredt kompetansen til flere av de mellomstore og mindre kommunene. Det ble holdt i både øvre del og nedre del av fylket.

Etter ønske fra leder i rustjenesten i en kommune fikk ansatte en egen opplærings dag i internkontroll.

Fylkesmannen har i samarbeid med SERAF gjennomført kurs i rus og avhengighetsmedisin for ca 30 av allmennlegene i Buskerud.

I samarbeid med midler fra psykisk helse og sosialtjeneste området hadde Fylkesmannen høsten 2010 en utlysning av midler til lokale kompetansehevende tiltak. En kommune fikk midler en åpen fagdag for seks kommuner i Hallingdal med tema rus i svangerskapet. En annen kommune fikk midler til felles kurs for 3 kommuner i Numedal.

Det arrangeres årlig en felles samling over to dager for det kommunale tjenesteapparat og spesialisthelsetjenesten. Formålet med nettverket er å bedre samhandling mellom de to nivåene. Fylkesmannen bidrar økonomisk til gjennomføringen av seminaret og deltar også som et medlem av den tverrfaglige arbeidsgruppen som planlegger seminaret. Det er stor interesse for disse dagene med oppmøte på rundt 100 deltakere. Fra kommunen har det deltatt representanter både fra pleie og omsorgstjenesten, helsetjenesten og rustjenesten. Både private institusjoner som Modum bad og offentlige behandlingsinstitusjoner deltar. Brukerorganisasjonene inviteres med både som deltager og som innleder.

I kurset motiverende intervju (MI) har Fylkesmannen tildelt plass på kurset med mål å styrke samhandling og kontakten på tvers av kommunale tjenester og spesialisthelsetjeneste. Vi har nå planlagt et nytt faglig MI nettverk som en forlengelse av opplæringen.

Nettverket for ruskonsulenter er nå gått inn i et felles nettverk for rus og psykisk helse. Det holdes 2 årlige møter med 50 deltagere fra alle kommuner. Aktuelle problemstillinger belyses med innlegg og drøftes i grupper og plenum. Ansatte fra Vestre Viken er som ofte med som innleder. Fylkesmannen arrangerer disse møtene.

Individuell plan og brukermedvirkning

Fylkesmannen har gitt støtte til et veiledningsprosjekt for å gi bedre faglig innhold i individuell plan (IP) i en kommune. Forsøket skal evalueres i 2011.

Høsten 2010 ble det gjennomført et nettverks møte for alle system ansvarlige koordinatorene i kommunene Buskerud. Kommunene hadde erfarings utveksling på organisering og arbeidet med IP. Det ble vurdert av deltagerne at det er behov for et årlig møte for systemkoordinatorene.

Fylkesmannen har høsten 2010 holdt 1 dags grunnkurs om individuell plan. Både fagfelt og brukere ble invitert til kurset og 53 personer deltok. Brukerorganisasjonen RiO sto for det faglige innholdet.

Fylkesmannen har et samarbeid med brukerorganisasjonene på system nivå, og har møter med Lar-nett og RiO. For å øke rekrutteringen til brukerorganisasjonene har Lar-nett fått støtte til data kurs for brukere. Kursene var åpne for alle LAR brukere og ble holdt i 3 større byer.

Drammen har i samarbeid med RiO og Selvhjelp.no fått støtte til oppstart av selvhjelpsgruppe.

Samarbeid

Fylkesmannen samarbeider med KORUS og bistår med rekruttering og informasjons utveksling av kurs og prosjekter. 8 kommuner har i 2010 takket ja til å få veiledning til ny ruspolitisk handlingsplan. 2 kommuner får faglig støtte med KORUS sitt "Tidlig intervensjonsprosjekt". Fylkesmannen og KORUS har i 2010 laget en ny felles kompetanseplan som gjennomføres i 2011.

Fylkesmannen har i 2010 hatt møte med KS om ledelsesprosjektet "Flink med folk" og om kvalifiseringsprogrammet.

I samarbeid med KRÅD fra har Fylkesmannen hatt ett møte med SLT koordinatorene i fylket. Fokus for møtet er utveksling av felles oppgaver på overordnet nivå innen kriminalitetsforebyggende, psykisk helse og

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
81 Tilsyn og klagesaksbeh. etter sosialtj. loven	kr 521 741,62	kr 303 777,37
82 Tilsyn og klagesaksbeh. etter helsetj. loven	kr 3 905 850,47	kr 66 333,97
83 Folkehelsearbeid	kr 855 332,19	kr 0,00
84 og 85 Primærhelsetj. og Spesialhelsetj.	kr 1 449 848,16	kr 208 218,27
86 og 75 Omsorgstj, Habilitering og Rehabilitering	kr 799 336,42	kr 135 008,56
87 og 88 Psykisk helse og Rusområdet	kr 326 605,63	kr 1 484 267,79
76 og 77 Kvalitet og samhandling og Andre oppdrag	kr 1 258 752,30	kr 478 541,56
Andre oppgaver under HOD	kr 17 550,43	kr 52 611,57
Sum:	kr 9 135 017,00	kr 2 728 759,00

91.1 Avkjørselssaker etter vegloven

Vi har ikke hatt avkjørselssaker etter vegloven i 2010

Kulturdepartementet

Resultatområde 95 Tros- og livssynssamfunn

Det ble i 2010 anvist til utbetaling kr 5 683 484 i statstilskudd til registrerte og uregistrerte trossamfunn i Buskerud. Beløpet er fordelt på 49 trossamfunn.

Det ble registrert 1 nytt trossamfunn i Buskerud.

Fylkesmannen foretok ingen tilsyn på dette området i løpet av 2010. Vi erfarer imidlertid at det fortsatt er en del uro internt i flere trossamfunn, og dette medfører behov for en tett oppfølging av disse.

Våren 2010 var vi med og arrangerte et seminar som gikk over 4 ettermiddager, for religiøse ledere i Drammensområdet. Tema var "Et godt samfunn å leve i" og bak arrangementet sto, i tillegg til Fylkesmannen i Buskerud, Drammen kommune, Søndre Buskerud Politidistrikt, Drammen minoritetsråd, Buskerud Innvandringsråd og Drammen og omegn tros- og livssynsforum. Det var god oppslutning om arrangementet.

Resultatområde 96 Gravferdsloven

Vi har behandlet 54 søknader etter gravferdsloven. Vi har gitt 47 tillatelser til askespredning og 6 avslag, samt 1 avslag på privat gravsted. Vi har behandlet 1 klage over tildeling av gravsted som settefylkesmann for Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Klagen ble ikke tatt til følge.

Resultatområde 98 Oppdrag på det administrative området

98.1 Rekruttere og beholde medarbeidere

De sentrale retningslinjene blir fulgt når det gjelder planlegging for å øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn. Vi har ikke utarbeidet egen lokal plan. Kvalifiserte søkere med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn blir innkalt til intervju, men ingen har foreløpig vært aktuelle for ansettelse i den jobben de har søkt.

Vi følger de forpliktelser det ligger i å være en IA-bedrift. Vi deltar på temadager og kurs/konferanser som NAV arrangerer. Vårt sykefravær har gått ned med 2,23% fra 2009. Vi har gjennomgang av arbeidsplasser/arbeidsstillinger med tanke på ergonomi, ved behov. Vi har fysisk aktivitet i arbeidstiden. Vi bruker vår kontakt på NAV arbeidslivssenter aktivt.

Vi har utarbeidet en handlingsplan for Livsfaseorientert personalpolitikk. Vi ønsker at den skal føre til at vi blir sett på som en attraktiv og god arbeidsplass som bidrar til å ivareta god helse, trivsel og glede på arbeidsplassen. Men som også kan rekruttere og beholde dyktige medarbeidere, få eldre arbeidstakere til å stå lenger i jobb og gi arbeidslyst uansett alder.

Fra 1.2.2010 har vi en fast ansatt med nedsatt funksjonsevne i 80% stilling.

Tilsatte med innvandrerbakgrunn

Embete	Antall 2010	% 2010	Antall 2011	% 2011
FMBU	0	0	0	0
Sum	0	0	0	0

98.2 Kompetanseutvikling

Vi tilrettelegger for kompetanseutvikling i embetet. I 2010 ble det satt av interne fellesmidler i budsjettet til kompetansetiltak. I vår livsfasepolitikk er det tatt inn en rekke tiltak som skal stimulere til kompetanseheving i alle aldersgrupper i embetet.

Fordeling menn/kvinner i lederstillinger

Embete	Kunngjorte lederstillinger	% tilsatte kvinner	% tilsatte menn	Antall kvinnelige ledere	Antall mannlige ledere
FMBU	0	0	0	4	5

Fordeling av kompetansemidler

Embete	% kompetanse kvinner	% kompetanse menn	% under 50 år	% over 50 år
FMBU	100	0	80	20

98.3 Medvirkning

Vår Intranettside blir flittig brukt til informasjon til de ansatte. Det ble arrangert 6 Allmøter for alle ansatte med forskjellige temaer.

Annenhver måned har vi møte i Samarbeidsutvalget og Arbeidsmiljøutvalget. Der legges det til rette for drøfting og medvirkning i viktige saker.

Vi følger aktivt den informasjons-, drøftings- og forhandlingsplikten som er nedfelt i Hovedavtalen, for å sikre de ansattes medvirknings- og medbestemmelsesrett.

98.4 Likestilling og likeverd

Det har ikke vært kunngjort ledige lederstillinger i embetet i 2010. Av 9 ledere er 4 kvinner og 5 menn.

Det er ansatt 81 kvinner og 46 menn ved embetet. Kvinneandelen ved embetet er høy, henholdsvis 65% av seniorrådgiverne og 69% av rådgiverne er kvinner. Vi jobber aktivt med likestillingsperspektivet i forbindelse med rekruttering og i forbindelse med lønnsforhandlinger.

Andelen av hvert kjønn som arbeider deltid er: 9% menn og 20% kvinner.

Andelen av hvert kjønn som har midlertidig ansettelse er: 9% menn og 10% kvinner.

Sykefraværprosenten i forhold til totalt antall fraværskdager for legemeldte fravær er: 21% for menn og 79% for kvinner.

Embetet har interne rutiner for varsling av kritikkverdige forhold som mobbing og trakassering, diskriminering og maktmisbruk.

Vi har utarbeidet en handlingsplan for Livsfaseorientert personalpolitikk som tilsier at ulike løsninger er veien til helhet og likeverd. Vi bruker handlingsplanen aktivt.

Vi har en fast ansatt med nedsatt funksjonsevne i 80% stilling.

Ved utlysning av stillinger oppfordrer vi personer med innvandrerbakgrunn og med redusert funksjonsevne om å søke. Vi annonserer alle våre stillingsutlysninger på Jobbressurs.no (Jobbportal for personer med nedsatt funksjonsevne).

Andre

Ressursrapportering

Resultatområde	Kapittel 1510	Fagdep.
Andre faglige oppg. på oppd. for statlige virk.	kr 415 864,71	kr 0,00
Andre faglige oppgaver for ikke-statlige virk.	kr 32 249,75	kr 0,00
Ressursbruk knyttet til adm/felles oppg./drift	kr 22 578 686,00	kr 0,00
Sum:	kr 23 026 800,00	kr 0,00